

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befaltes Fellesorganisasjon

- Litt av hvert
- Kjekt å ha!
- Hva skjer?

3
2022

SIDE 42-43:

TopGun filmen alle har ventet på!

Les omtalen

Diplomati på
høyt nivå
– Force Commander
UNFICYP Ingrid Gjerde

Nye CV90 kamp/
støttevogner
til Hæren

NAKA
nasjonalt kadettstevne

HYUNDAI
Rotem

K2: Norges nye stridsvogn

K2 Norway representerer fremtidsrettet teknologi som ivaretar mobilitet, ildkraft og beskyttelse på en balansert måte. Ny design og materiellteknologi gir lav vekt, optimal manøverevne og ildkraft.

K2 Norway levers med en digital infrastruktur fra norsk industri og sørger dermed for full interoperabilitet med øvrige norske kampkjøretøyer, fartøyer og fly. Moderne sensorer og beskyttelsessystemer vil sikre stridsvognas overlevelse mot dagens og fremtidens trusler.

Forsyningssikkerhet ivaretas ved at K2 sammenstilles i Norge med norsk industripartnere. Driftskostnader reduseres ved å benytte 3 personers besetning og et fleksibelt logistikk- og vedlikeholdskonsept tilpasset norske brukeres behov.

Sør-Koreas store produksjonskapasitet kan gi Norge en meget hurtig levering dersom norske myndigheter skulle ønske det.

Personell-personell-personell!

Det investeres godt på materiellsiden nå, og Forsvaret mottar stadig nytt og moderne materiell til både Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret. Hæren har fått nytt K-9/K10 artilleri og luftverns-systemer er på vei inn. Nye stridsvogner er også nært forestående. Sjøforsvaret vil i årene fremover motta fire nye ubåter, og Kystvakta (som ligger inn under Sjøforsvaret), mottar snart den første av tre svært moderne og store Jan Mayen-klasse fartøy. Luftforsvaret, som er vinneren her, har snart mottatt alle sine F-35 kampfly, de har straks mottatt alle sine P-8 Poseidon maritime overvåkingsfly. De drifter de nye Sar Queen redningshelikoptrene, men sliter dessverre fortsatt med sine nye NH-90'er.

Tilleggsbevilgninger sørger for muligheten til økt aktivitet, spesielt i Nordområdene. Russlands stadig økende aggresjon og den tragiske krigen i Ukraina, har dessuten ført til økt interesse for en konstruktiv og opplysende forsvarsdebatt. Men hvor er debatten og pekefingeren på det som er den største utfordringen i dag, nemlig mangelen på personell! Jeg er ofte ute på reportasjer og i samtale med alt fra ledernivået til avdelingspersonellet, så er tilbakemeldingen, ofte «off the record», at de sliter med kraftig underbemanning. Ved enkelte avdelinger jobbes det opp imot 1,7 årsverk for enkelt ansatt! Forsvarsstaben har lav bemanning, noe som fører til usaklig lang saksbehandling i enkeltsaker. Treparsamarbeidet er under press, og det er vanskelig for arbeidstakerorganisasjonene å rekruttere tillitsvalgte fordi arbeidspresset er for stort.

Forsvarsmateriell har ikke mange nok ansatte til å håndtere den store mengden investeringsprosjekter. I Sjøforsvaret (inkl Kystvakta) gjelder prinsippet «lean manning», det vil si en underbemanning. Bli eksempelvis en maskinist på en fregatt syk, er det vanskelig å finne erstatning, og fregatten kan ikke seile. Det samme gjelder Kystvakta. Flere ansatte har over 200 timer avspasering til gode, noe som på grunn av arbeidspresset er vanskelig å få avspasert. Cyberforsvaret sliter også med underbemanning, og Hæren har store huller i sin bemanning ved sine avdelinger. Luftforsvaret mangler teknikere, men holder hodet over vann ved innleie, eller som kjent sette ut vedlikehold til næringslivet. Et næringsliv som i disse dager rekrutterer forsvarsansatte som aldri før. Hvor er incentivene for å beholde vårt personell? Har Forsvarsdepartementet tenkt på hva økt lønn og godtgjørelser, pendlerrettigheter og en rettferdig pensjonsordning kunne utrettet?

Flere har dessuten meldt om en fremtidig mangel på offiserer i strukturen. Da er det unektelig helt uforståelig at ikke utdanningskvoteene ved våre krigsskoler ikke økes kraftig NÅ! For det er ikke bare å knipse i fingeren, for å få på plass dyktige og kvalifiserte kompanisjefer, bataljonssjefer, skipssjefer, piloter, operatører, teknisk personell etc. Det tar mange år!

I skrivende stund er årets lønnsforhandlinger inne i siste fase, så la oss håpe på en forventet økning av lønnsnivået for ansatte i Staten.

God sommer alle sammen!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

3/22

OFFISERSBLADET

Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no – Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20
E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-post: offisersbladet@bfo.no
Mobil: 480 91 607

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: PITBOX AS post@pitbox.no
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Reklamebilde fra den nye Top Gun filmen med Tom Cruise i hovedrollen.

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

25. mai 2022
(Bekreftet opplag 1. halvår 2021 - 10.400)

UTGIVELSESPAN 2022:

NUMMER	MATR. FRIST	UTGIVELSE
Nr 4, september	19. august	2. september
Nr 5, oktober	7. oktober	21. oktober
Nr 6, desember	25. november	9. desember

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

Unrivalled mobility. Proven technology.

The unstoppable Nordic hero

Beowulf, currently participating in the U.S. Army's prototype evaluation for the Cold Weather All-Terrain Vehicle program, is the go-anywhere system of choice for arctic environments. Capable of operating in any terrain, whether it's snow, ice, rock, sand, mud or steep mountainous climbs, Beowulf's amphibious capability also allows it to swim in flooded areas or pass obstacles using lakes and coastal waterways. Based on the legendary Bv206 and BvS10 All-Terrain Vehicles, Beowulf is the modern, proven, articulated vehicle for moving personnel and cargo in multiple operational roles under the most remote and harshest conditions.

baesystems.com/Beowulf

@BAESHagglunds

BAE SYSTEMS

faste saker:

Redaktøren: Personell-personell-personell.....4
 Litt av hvert.....19, 53, 68
 10 gode grunner22
BFO leder24
 Giv akt!.....26
 Hva skjer?28
 BFOUng/KAFO leder38
 Leserinnlegg39, 54
 Pensjonssidene40
 Filmanmeldelse42
 Tilbakeblikk44
 Internasjonale nyheter70

artikler:

KAFO landskonferanse 20228
 Nasjonalt Kadettstevne/NAKA 2022!.....10
 Ingrid Gjerde – Førce Commander på Kypros14
 Ung og lovende BFO'er20
 CV90 kamp/støttevogn til Hæren!46
 Intet scenario der Russland kan vinne i Ukraina.....50
 Tradisjonsrik HV-utveksling Norge-USA.....56
 Digitalisering er fremtiden.....60
 Kystens «Leatherman»!.....62
 Mental bevissthet.....66

10-12

Nasjonalt Kadettstevne/NAKA 2022!

I år ble NAKA arrangert og gjennomført på Luftfagskolen Trondheim. Her møtes kadetter fra Krigsskolen, Spørgvaskolen, Luftfagskolen og Cybertingler-skolen til sport, og ikke minst til sosialt samvær!

BAKGRUNN
 Nasjonalt Kadettstevne/NAKA 2022 ble arrangert og gjennomført på Luftfagskolen Trondheim. Her møtes kadetter fra Krigsskolen, Spørgvaskolen, Luftfagskolen og Cybertingler-skolen til sport, og ikke minst til sosialt samvær!

LEDER
 Nasjonalt Kadettstevne/NAKA 2022 ble arrangert og gjennomført på Luftfagskolen Trondheim. Her møtes kadetter fra Krigsskolen, Spørgvaskolen, Luftfagskolen og Cybertingler-skolen til sport, og ikke minst til sosialt samvær!

FAKTA
 Nasjonalt Kadettstevne/NAKA 2022 ble arrangert og gjennomført på Luftfagskolen Trondheim. Her møtes kadetter fra Krigsskolen, Spørgvaskolen, Luftfagskolen og Cybertingler-skolen til sport, og ikke minst til sosialt samvær!

20-21

Ung og lovende BFO'er

Offiserkandidatene har vært ute på prøver med de to beste KAFO-lederne (BFO- og KAFO-leder) Ingrid Gjerde og Nikolai André Valvik. Nikolai er tredje års kadett på Spørgvaskolens logistikkått, og har fått et ledert BFO-ansvar, og vært krigsskolens kadettrepresentant i BFOs Hovedstyre.

BFO- og KAFO-leder
 Ingrid Gjerde og Nikolai André Valvik er de to beste KAFO-lederne som har vært ute på prøver med de to beste KAFO-lederne. Ingrid Gjerde er tredje års kadett på Spørgvaskolens logistikkått, og har fått et ledert BFO-ansvar, og vært krigsskolens kadettrepresentant i BFOs Hovedstyre.

KAFO-leder
 Nikolai André Valvik er tredje års kadett på Spørgvaskolens logistikkått, og har fått et ledert BFO-ansvar, og vært krigsskolens kadettrepresentant i BFOs Hovedstyre.

42-43

TOP GUN: MAVERICK

AM. ACTION

Hollywoods beste jagerpilot
 Top Gun: Maverick er en av de mest populære filmene i år. Den handler om en gruppe jagerpiloter som blir sendt tilbake til flyskolen for å bli trent til å bli jagerpiloter igjen.

FAKTA
 Top Gun: Maverick er en av de mest populære filmene i år. Den handler om en gruppe jagerpiloter som blir sendt tilbake til flyskolen for å bli trent til å bli jagerpiloter igjen.

56-58

Tradisjonsrik HV-utveksling Norge-USA

En kasting fra Heimvernet har vært i Minnesota for å øve sammen med US National Guard. Et opphold der militærfaglige og sosiale bånd ble styrket med utveksling av erfaringer. Samtidig var øvelsen fra US National Guard i Norge på vintertrening med norske HV-instruktører, på samme tid som øvelsen Cold Response pågår.

FAKTA
 En kasting fra Heimvernet har vært i Minnesota for å øve sammen med US National Guard. Et opphold der militærfaglige og sosiale bånd ble styrket med utveksling av erfaringer. Samtidig var øvelsen fra US National Guard i Norge på vintertrening med norske HV-instruktører, på samme tid som øvelsen Cold Response pågår.

LEAN PROPULSION

STEALTH ELECTRIC PROPULSION AND POWER SYSTEMS FOR THE ENTIRE FLEET

- + SAFETY & RELIABILITY
- + VERY LONG LIFETIME
- + COST EFFICIENCY

- + STEALTH & HSE
- + LONGER ENDURANCE
- + LESS EMISSION AND FUEL

WWW.STADT.NO

KAFO landskonferanse 2022

I år ble landskonferansen for BFOs kadettorganisasjon avholdt på Kielfergen. Det ble mye fag, valg av nytt styre, men også tid til sosialt samvær på kveldene.

KAFO leder Nikolay A Valviks siste dag som leder av KAFO.

Godt engasjement og gode forslag til vedtektsendringer.

Det gamle Landsstyret takkes av.

Leder BFO Jens Jahren taler til KAFO kongressen før avreise til Kiel.

Avtroppende leder KAFO mottar BFOs KAFO Hederspris for sitt svært gode arbeid som leder KAFO 2021 til 2022.

KAFO lederklubben overrekkes.

- Tekst Einar Holst Clausen
- Foto KAFO

Landskonferansen startet på formiddagen da fergen fortsatt lå til kai. Leder BFO Jens Jahren møtte kadettene og snakket om viktigheten av det arbeidet de gjør i forhold til skolesituasjonen ved krigsskolene og ingeniørhøgskolen. Jahren ga også en fyldig orientering om BFOs arbeid i saker som

treffer kadettene, samt pågående saker opp imot Forsvarsdepartementet og Forsvarsstaben.

Avtroppende KAFO-leder Nikolai Valvik ble takket av Jens Jahren, og ble også tildelt KAFOs Hederspris for sitt engasjement og svært gode arbeid som KAFO-leder. Denne hedersprisen er en nyskaping fra og med 2022.

BFOs kompetanseutvikler Jon Vestli, rekrutteringsansvarlig

John Anders Bakke og vara HTV i Sjøforsvaret John Strømseng var også med på Landskonferansen. Jon Vestli som på mange måter fungerte som en mentor under konferansen, hadde flere faglige innspill underveis.

LANDSKONFERANSE/ÅRSMØTE

En slik konferanse går etter en fastsatt plan, som starter med styrets årsberetning. Det ble gjort

flere vedtak, som f.eks. at leder, nestleder og sekretær bør velges fra ulike skoler, og at KAFO bør jobbe for at kadettene får kjennskap til hvor de kan finne frem til lover og avtaler som er relevante for dem, og at hovedansvaret for dette bør ligge hos FHS.

Under Landskonferansen fikk deltagerne også opplæring i organisasjonsstruktur og tillitsvalgtarbeid, av Jon Vestli, samt infor-

Helene har vært sekretær i KAFO Landsstyre og ble valgt som ny leder KAFO under KAFO Kongressen.

Nytt KAFO styre.

God stemning.

Middager og sosialt samvær er også en viktig del under KAFO Kongress.

masjon om forsikringer og medlemsfordeler, av John Bakke. Det ble satt av mye tid til gjennomgang av prinsipp- og handlingsprogram og vedtekter, der det ble gode diskusjoner om KAFOs organisering og vei videre.

Valg av nytt styre er et fastpunkt på en Landskonferanse, med «heftig valgkamp» i forkant. Det nye styret for 2022-2023 ble:

Leder: Helene Fossum Grønseth

Nestleder: Mia Caroline Pavon Stavland

Sekretær: Maren Kjøstvedt.

Det blir satt av mye tid til overlap og erfaringsdeling mellom nye og gamle landsstyremedlemmer.

SOSIALISERING OG NETTVERKSBYGGING

Den mer uformelle delen på en

Landskonferanse, benyttes til sosialisering og nettverksbygging på tvers av skolene. På en ferje på vei til Kiel er man alltid samlet og etter middag ble det god tid til å bli bedre kjent med hverandre. Fremme i Kiel ble det imidlertid full spredning, der noen dro på shopping, andre benyttet anledningen til noe godt å drikke i sola. Noen tok en sightseeing-tur til fots i byen, mens andre tok

sightseeing-turen på el-sparkeykkel. Vel på plass etter noen timer i Kiel, fortsatte Landskonferansen frem til middag siste kveld. Det ble etter alle solemerker en vellykket Landskonferanse, og kadettene vender tilbake til sine respektive skoler med nytt landsstyre på plass og med godt påfyll av ny kompetanse.

Nasjonalt Kadettstevne/NAKA 2022!

I år ble NAKA arrangert og gjennomført på Luftkrigsskolen Trondheim. Her møtes kadetter fra Krigsskolen, Sjøkrigsskolen, Luftkrigsskolen og Cyberingeniør-skolen til dyst, og ikke minst til sosialt samvær!

Stafettløp så svetten spruter!

Miniatyrskyting krever topp konsentrasjon.

Litt oppmuntring i tung oppoverbakke må til!

Fotball-cupen med harde taklinger til tider.

Jentene spilte også knallhard fotball.

Pistolskyting er alltid en populær øvelse.

- Einar Holst Clausen
- Foto Luftkrigsskolen/Forsvaret

Dette er et tradisjonsrikt stevne, der krigsskolene konkurrerer om heder og ære, samtidig som det er en flott arena for sosialt samvær på tvers av forsvarsgrenene. Årets NAKA ble så vidt Offisersbladet erfarer meget vellykket og seieren gikk i år til Sjøkrigsskolen med knappest mulig margin! Med lik poengsum til slutt mellom Krigsskolen og Sjøkrigsskolen, var det beste resultat i en enkeltdisiplin som vippet til Sjøkrigsskolens fordel. Gratulasjoner til Sjøkrigsskolen! NAKA er ikke bare konkurranser, men også en tid for sosialt samvær og festligheter. Samlinger og underholdning i aula og i messa/baren hører også med. Jeg lar et utvalg av bilder utlånt fra Luftkrigsskolen tale for seg.

Det kreves en god start for å vinne i svømming.

Det gikk hardt for seg også under håndballkampene.

Her satses det alt!

Det skulle også løftes vekter for å vise styrke.

Litt RedBull for å yte ekstra innsats.

Strongman.

SAMMENLAGT

1. Sjøkrigsskolen 13 poeng
2. Krigsskolen 13 poeng
3. Luftkrigsskolen 8 poeng
4. Cyberingeniørskolen 2 poeng

Ved poenglikhet blir seieren avgjort av en bestemt rekkefølge på hvilken gren som teller mest. I år var det løping, som SKSK vant.

LØPING

1. SKSK 1t 45min 45sek
2. KS 1t 46min 26sek
3. CISK 1t 48min 44sek
4. LKSK 1t 50min 04sek

Beste løper:

Ester Jerstad med tiden 16:31 (uten respitt)

PISTOL

1. plass Sjøkrigsskolen 298,86 sek
2. plass Krigsskolen 353,44 sek
3. plass Luftkrigsskolen 361,65 sek
4. plass CISK 458,46 sek

Beste skytter:

Mikkel Johnsen Moland med tiden 39,91 sek
Gammel NAKA-rekord: 43,20

HÅNDBALL

1. plass Luftkrigsskolen 3/3 kamper
2. plass Krigsskolen 2/3 kamper
3. plass Sjøkrigsskolen 1/3 kamper
4. plass CISK 0/3 kamper

SVØMMING

1. plass Sjøkrigsskolen 05:13:13
2. plass Krigsskolen 05:34:33
3. plass Luftkrigsskolen 06:11:12
4. plass CISK 06:15:34

Beste svømmer:

Haakon Nerland med tiden 0:57:36

RIFLE

1. plass Krigsskolen 1354 poeng/25*
 2. plass Luftkrigsskolen 1354 poeng/24*
 3. plass CISK 1256 poeng
 4. plass Sjøkrigsskolen 1233 poeng
- * = innertiere

Beste skytter:

Mari Kvanneberg med 284 poeng

FOTBALL

1. plass Sjøkrigsskolen 2/3 kamper, 1 uavgjort
2. plass Krigsskolen 1/3 kamper, 2 uavgjort
3. plass Luftkrigsskolen 1/3 kamper, 1 uavgjort
4. plass CISK 0/3 kamper

En ikke ukjent kaptein fra Kp Lauritzen holdt foredrag.

Det koordineres hardt for foredragsholderen kommer opp.

Publikum heiet frem sine lag!

Egen shot-bar blir aldri feil.

Sosialt samvær med noe kaldt å drikke.

Baren på Luftkrigsskolen.

«Kadett Max» er alltid med!

Live underholdning på kvelden!

Fornøyde kadetter - stivpyntet til festmiddag.

Her er kvinnesiden av langbordet!

Også stabsoffiserer kan ha det goyt!

BREDENGEN

Besøk vår nye nettbutikk med tusenvis av produkter

BREDENGEN.NO

VI FORENER TEKNISK KOMPETANSE INNEN RADIOFREKVENNS, FIBEROPTIKK OG LAVFREKVENTE TEKNOLOGIER UNDER ETT TAK OG TILBYR ET HØYKVALITETS PRODUKTSORTIMENT FOR FORSVARSMARKEDET.

RF OG MIKROBØLGE

Bredengen har lang erfaring med utvikling, produksjon og kvalifisering av kabler, kontakter og kabelsystemer designet for bruk i luftbårne applikasjoner, slik som missiler, jagerfly og helikoptre. Våre løsninger brukes i systemer over hele verden.

HUBER+SUHNER Minibend og SUCOFLEX

Mikrobølgekabler med overlegne elektriske og mekaniske egenskaper er et sikkert valg når optimal ytelse skal prioriteres. Egnert for både statiske og dynamiske applikasjoner helt opp til 90GHz.

EMP- OG LYNBESKYTTELSE

Vi leverer gjennomføringsløsninger som EMP/NEMP for koaks- og datakabel som garanterer høy og langsiktig beskyttelse med minimal påvirkning av signalkvaliteten.

TEST OG MÅLEKABLER

Vi har et stort utvalg av test- og målekabler, alt fra standardiserte målekabler til spesialkabler for måling opp til 67 GHz. Kablene kan bestilles i standard lengder, eller tilpasses dine behov. I vår portefølje finner du også adaptore, RF-dempere, terminatorer (dummyloads), faseforskyvere, PIM-komponenter og DC-beskyttelse, samt andre komponenter som behøves i en test-lab.

RF OG GPS OVER FIBER

Vårt RF over fiber system gir store fordeler når det gjelder sikkerhet, generell beskyttelse og enkel installasjon. I tillegg til RF over fiber løsningen, kan vi tilby de fleste andre tilkoblingsløsninger. RF over fiber kan erstatte tradisjonelle analoge og digitale RF- og Ethernetforbindelser uten degradering av signalkvalitet over lengre avstander.

BREDENGEN

Professor Birkelandsvei 25, N-1081 Oslo
+47 21 00 91 00

bredengen@bredengen.no

Ingrid Gjerde – Force Commander på Kypros

Med svært kort betenkningstid fikk generalmajor Ingrid Gjerde forespørsel fra FN om å overta som Force Commander for FN-styrken på Kypros. Et par uker senere hadde hun fått med seg oberstløytnant Christian Kvamme som MA og løytnant Marthe Madsen som adjutant og vognfører, og var på plass i hovedkvarteret i Nikosia. Både Kvamme og Madsen har tidligere tjenestegjort i United Nations Peacekeeping Force in Cyprus (UNFICYP).

Gjerde i samtale med sin Argentiske stabssjef. Foto: Offisersbladet.

Ingrid Gjerde i samtale med to britiske FN-soldater i «Green-sonen». Foto: Offisersbladet.

■ Av Einar Holst Clausen

HISTORISKE KYPROS

Den tidligste kjente menneskelige aktivitet på øya går tilbake til 9000 f.Kr. Kypros var en del av det hettittiske rike inntil det ble bosatt av mykenske grekere på 1000-tallet f.Kr. Med sin strategiske beliggenhet i østre del av Middelhavet, ble det siden okkupert av flere betydelige makter, inkludert assyrerne, egyptere, og perserne, og fra disse ble øya erobret i 333 f.Kr. av Aleksander den store. Neste herskere var Ptolemeerdynastiets Egypt, Romerriket, det bysantinske riket, arabiske kalifater for en kort tid, det franske Lusignandynastiet, og Venezia, fulgt av den osmanske

erobringen i 1571. Øya forble under osmansk kontroll i tre århundrer og ble plassert under britisk administrasjon i 1878. I 1960 ble det gitt uavhengighet og ble medlem av Samveldet det neste året. De fleste kyprioter prater greit engelsk og landet praktiserer venstrekjøring den dag i dag.

UROLIGHETER OG TYRKISK OKKUPASJON I 1974

På grunn av voldsepisoder og uroligheter mellom gresk-kyprioter og tyrkisk-kyprioter, ble UNFICYP opprettet i 1964, og er dermed en av de eldste pågående fredsoperasjoner. FN-styrken besto i 1964 av over 6.000 soldater fordelt på seks bataljoner. Styrken ble gradvis redusert, etter som situasjonen

stabiliserte seg. I 1974 så man igjen økte uroligheter, mobbing og voldshendelser mellom gresk-kyprioter og tyrkisk-kyprioter. Det ble gjort et forsøk på statskupp av gresk-kypriotiske nasjonalister og elementer fra den greske militærjuntaen med det mål å oppnå enosis (forening av Kypros med Hellas). Dette førte til at det tyrkiske militæret gikk til angrep, og okkuperte den nordlige delen av øya 20. juli 1974, for å beskytte den tyrkisk-kypriotiske befolkningen. Den tyrkiske styrken trakk seg ikke tilbake, og det ble fremforhandlet en våpenhvile, noe som praktisk førte til en deling av øya. FN-styrken ble da forsterket og var på rundt 4.500 soldater. Med visse forbehold, er det klare lik-

heter i argumentasjonen som Russland brukte for å invadere og annekterte Krim og regionene Donetsk og Luhansk.

Volden mellom de etniske samfunnene og den påfølgende tyrkiske invasjonen førte til at anslagsvis ca. 165 000 greskkyprioter måtte flytte fra nord til sør, mens ca. 45 000 tyrkisk kypriotere måtte flytte fra sør til nord. Dette samt den påfølgende politiske situasjonen er fortsatt en vedvarende tvist. Den demilitariserte buffersonen strekker seg mer enn 180 km tvers over øya. Den deler også hovedstaden Nikosia i to. Buffersonen er delvis bebodd og delvis dyrket, men i hovedsak forlatt. Etter den fremforhandlede våpenhvilen i 1974, ble FN-styrkens

fakta:

INGRID GJERDE:

Den 52-årige generalmajoren har sin militære utdanning fra Befalskolen for Hærens sanitet, Krigsskolen, Forsvarets stabsskole, samt US Army Command & General Staff College. Gjerde har også hovedfag i statsvitenskap fra Universitetet i Oslo.

Gjerde har innehatt en rekke stillinger i Hæren og Forsvaret, både nasjonalt og i internasjonale operasjoner. Hun har blant annet vært i den norske bataljonen (Norbatt) i FN-styrken UNIFIL i Libanon, (1994–1995), deretter i Telemark bataljon (1996–1997), hvor hun tjenestegjorde som kompanisjef (1997–1998) og som sjef for Telemark kompani i NATO-styrken SFOR i Bosnia-Hercegovina (1998–1999), og kontingentsjef for de norske styrkene i NATO-styrken ISAF i Afghanistan (2011–2012). Gjerde ble Force Commander UNFICYP i 2021, og har fått forlenning frem til 2023.

På mer hjemlige trakter, har hun gjort tjeneste som troppssjef i 3. bataljon ved Brigaden i Nord-Norge, vært instruktør ved Befalsskolen i Nord-Norge og ved Krigsskolen. Gjerde har vært assisterende talsperson i Forsvarets Overkommando (FO) og stabsoffiser i kommunikasjonsenheten i Forsvarsdepartementet (FD). I FD har hun også tjenestegjort som nestleder i avdelingen for strategisk analyse og langtidsplanlegging.

Gjerde var dessuten første kvinnelige sjef for HM Kongens Garde (2006-2009), første kvinnelige sjef for Krigsskolen (2013-2016), og første kvinnelige sjef stabssjef i Hærstaben (2016-2018).

For egen kjøll tilføyer Offisersbladet at med en slik bred utdannings- og tjenesteeerfaring, skulle det ikke forundre oss om vi har møtt den neste stabssjefen i Forsvarsstaben, og kanskje også den første fremtidige kvinnelige forsvarssjefen.

Kypros.

Force Commander og MA oblt Christian Kvamme på sjefens kontor. Foto: Offisersbladet.

mandat primært å overvåke partene, og at våpenhvilen blir overholdt.

FORTSATT SPENT

Situasjonen i dag er fortsatt spent, og midt oppe i dette står generalmajor Ingrid Gjerde. Hun har som Force Commander kommando over en styrke på rundt 800 soldater i det 15 nasjoners store militære FN-bidraget til UNFICYP. De største nasjonene i misjonen er Storbritannia, Argentina og Slovakia. I tillegg er det rundt 300 sivile FN-ansatte. Misjonen ledes av en sivil sjef, Colin Stewart, som er FN's generalsekretærs utsending og representant på Kypros. Et godt eksempel på den stadig spente situasjonen på Kypros, er uttalel-

sen fra den tyrkisk-kypriotiske lederen Ersin Tatar, der han i åpne medier hevder at offensive våpen verdt 300 millioner euro har blitt gitt til Republikken Kypros, og at de greske kypriotene prøver å kaste blod og dra Kypros tilbake i kaoset før 1974. Han hevder også at hovedmålet er å skape et Kypros uten Tyrkia og deretter gjøre hele øya til en EU-øy med en gresk kypriotisk identitet.

Ersin Tatar sier; ”De greske kypriotene har aldri vært suverene her, i noen periode av historien. Men våre forfedre hersket her i 350 år. I fjellet Kypros (Pentadaktylos) er det tyrkiske markeringer i steinen. De kan ikke slette det. Vi vil ikke tillate noe slikt. Sammen med fedrelandet har vi makt til å

hindre alle planene.” sier Ersin Tatar. Gresk kypriotene er på sin side like krasse i sine uttalelser, så en løsning på denne tvisten ser ikke ut til å komme med det første.

OFFISERSBLADET I SAMTALE MED INGRID GJERDE

Etter litt FN-byråkrati med tanke på besøkstillatelse i god tid før besøket, landet Offisersbladet på Larnaca flyplass, og ble hentet av oberstløytnant Christian Kvamme. Turen gikk så til et hotell i sentrum, der Ingrid Gjerde hadde deltatt og holdt foredrag på en internasjonal gender-konferanse. Tjenesten og oppdragene er varierte for en Force Commander. Jeg møtte en som vanlig blid og imøte-

Ingrid Gjerde på sitt kontor. Hun viser frem gaven til UNFICYP fra Kristin Lund.

kommende Ingrid Gjerde, som hadde satt av god tid til en prat med *Offisersbladet*. Generalmajoren som til daglig er vant til å gå i arbeidsuniform, var ikledd finstasen i anledning konferansen.

Gjerde var for øvrig nylig kommet tilbake etter en ukes ferie på Svalbard der hun blant annet gikk Svalbard skimaraton i minus 20 kuldegrader. Det blir 50 graders forskjell det, når hun var tilbake på Kypros med sine 30 grader.

Under samtalen sier Ingrid Gjerde at Norge ble forespurt om å stille med Force Commander. Jeg hadde vel den rette erfaring og utdanning, og ble spurt på en fredag, og måtte gi svar påfølgende mandag morgen. Det ble en rask runde med avklaring på «hjemmebane», og

jeg takket ja. Jeg har ikke så mange år igjen i Forsvaret, og dette var en fin utfordring, og en gylden anledning til å få med meg en operasjon til ute, sier Gjerde. Hun forteller videre at hun med dette ble den tredje kvinnelige Force Commander i FNs historie, og den andre i UNFICYP fra Norge (Kristin Lund var den første).

På spørsmål om hvor lang varigheten er på en slik beordring, svarer hun at det normalt er ett år, med mulighet for ytterligere et år. Jeg sa ja til et år til, da dette er en interessant misjon, men særlig fordi jeg føler en forpliktelse overfor de aktørene jeg jobber med. Jeg har jo mye kontakt med de militære partene i denne konflikten, og det å bygge relasjoner tar

tid, sier Gjerde. Når hun blir spurt om å beskrive en typisk arbeidsdag, forteller hun at hver dag er forskjellig, men det er noen fastpunkter i løpet av uken, slik som morgenbriefer og politiske oppdateringer. Ellers så jobber vi med operative planer, og jeg er mye ute i sektorene og møter aktører og FN-personellet ved nasjonenes avdelinger. Det er viktig å være ute for å få et best mulig bilde av situasjonen, sier Gjerde. Dessuten møter jeg ofte ambassadører, diplomater og delegasjoner hvor vi gjensidig oppdaterer hverandre på situasjonen, legger hun til.

Når vi kom inn på hvilke utfordringer som misjonen har, smiler hun og sier at det fine med en FN-misjon er å jobbe med mange

nasjoner, men utfordringen er at de har ulike prosedyrer og at det blir en del språkutfordringer i noen av nasjonsbidragene. Det kan noen ganger påvirke oppdragsløsningen. Dette er noe vi jobber med for å finne gode løsninger på, men fordelene med å jobbe flere nasjoner sammen er større enn ulemmene, sier Gjerde. Den operative hovedutfordringen er å takle og helst unngå de provokasjonene motpartene utfører overfor hverandre i bufferonen for å unngå en eskalering av konflikten. Internt kan det noen ganger være krevende å få til samspeillet mellom det militære bidraget, politistyrken og det sivile elementet. Alle vil løse oppdraget, men på sin egen måte. Så høyt opp på min prioriteringsliste

Ingrid holder et innlegg under Gender-konferansen i Larnaca. Foto: UNFICYP.

Force Commander på tur for å gjøre seg kjent langs den demilitariserte sonen. Foto: UNFICYP.

Ingrid Gjerde samlet kvinner med alle gradsnivå på kvinnedagen den 8.mars. Foto: UNFICYP.

Løytnant Marthe Madsen viser veien inn til Force Commander i Hovedkvarteret i Nikosia. Foto: Offisersbladet.

for det kommende året, er at vi skal jobbe enda bedre sammen innen disse tre komponentene av lederskapet, forteller hun.

I en misjon som UNFICYP, med et variert ansvarsområde, hissige motpartner og mye diplomati, er det betimelig å spørre om det blir noe fritid. Til det svarer vår norske Force Commander at kontordagene går fra mandag til fredag, der noen dager er lengre enn andre. Man må likevel hele tiden følge situasjonen og oppdatere seg, for oppdraget utføres døgkontinuerlig og storpolitikken tar ikke helgefri, sier hun med et smil. Det skal også sies at jeg har fått anledning til å se mye av denne spennende øya i løpet av perioden jeg har vært her, legger hun til.

Den spente politiske situasjonen på Kypros er vanskelig å komme utenom. Om dette sier Gjerde at det utvilsomt er en meget spent situasjon i dag. I perioden som Kristin Lund var Force Commander, pågikk det fredsforhandlinger mellom partene, ledet av daværende FN-utsendte Espen Barth Eide. Man var nær en politisk løsning den gang, men som endte med brudd i forhandlingene. Mye handler om viljen til å bringe noe til torgs for å ha noen å forhandle om. Covid-pandemien og krigen i Ukraina gjør det heller ikke lettere. Vi står i dag i en svært krevende situasjon, og da er jobben vi gjør enda viktigere, selv om vi må ha et annet tidsperspektiv. Det er svært viktig at vi jobber kontinu-

erlig for å fasilitere for nye forhandlinger. Dette ser jeg på som en av mine hovedoppgaver, sier Gjerde.

På spørsmålet om hennes oppdrag rundt det rent militære ofte glir over i det politiske, er Gjerde veldig klar. Det er ikke mulig å løse det militære oppdraget hvis du ikke har stor forståelse for den politiske dynamikken. Her kommer Gjerdes hovedfag i statsvitenskap ved Universitet i Oslo til sin rett. Vår militære rolle er å understøtte de politiske prosessene. Jeg understreker gang på gang at vår rolle er å bidra til å legge til rette for å få partene tilbake til forhandlingsbordet, sier en engasjert Force Commander. Hun legger også til at med en situasjon som er ustabil

og skjør, må vi trå veldig forsiktig. Begrepet «den strategiske korporalen» gjelder her, noe som innebærer at selv den minste sak kan bli blåst opp og kan få store politiske konsekvenser. Vi må veie våre ord og være svært diplomatiske i alt vi sier og alt vi gjør, presiserer Gjerde.

Vi kom også inn på rapporteringsrutinene til FN-systemet. Gjerde forteller at de formelt går gjennom misjonen, med daglige og ukentlige rapporter, og den viktigste som er halvårs-rapporten. Halvårsrapporten sendes til FN i New York forut for behandlingen i Sikkerhetsrådet der mandatene fornyes. Ellers forteller hun at hun ofte har dialog med trestjernes generalen som er militær rådgiver og øverste militære i FN. Når det

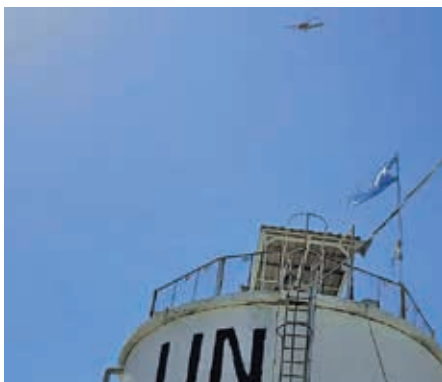
Force Commander med sin nærmeste ledergruppe, stabsoffiserer fra UK, Slovakia og Argentina. Foto: UNFICYP.

Ingrid Gjerde deler ut kursbevis for kommende militære liasoner. De har en viktig rolle i å engasjere begge militære parter i konflikten. Foto: UNFICYP.

Det ble tid til en rask kaffepause i bakgården før avreise til «green-sonen». Christian Kvamme, Ingrid Gjerde og Marthe Madsen som er på vei for å koordinere avreisen.

Ett av UNFICYP sine vakttårn langs den demilitariserte sonen. Foto: UNFICYP.

Slik har biler stått siden 1974. Foto: Offisersbladet.

Redaktør på tur sammen med Force Commander i «green-sonen». Foto: UNFICYP.

gjelder annen rapportering, så sier Gjerde at det ikke er noen formell rapportering eksempelvis til Forsvarsdepartementet, men at den norske kontingenten ukentlig har en dialog og rapporterer rent administrativt til Fellesoperativt Hovedkvarter (FOH) på Reitan, for de følger jo alle operasjoner der norsk personell er til stede. De gjør en utmerket oppfølgings- og informasjonsjobb opp imot oss. Dessuten er det godt å den dialogen og følge med på som skjer hjemme, for jeg har jo bare permisjon fra Forsvaret i tiden jeg er styrkesjef her, sier hun. Samtalen avsluttes med at Gjerde innrømmer at de mest interessante periodene i hennes tjenestetid, er de nå fem misjonene/operasjonene hun har deltatt i.

I HQ OG I BUFFERSONEN KALT «GREEN-SONE»

Offisersbladet hadde også gleden av å møte Ingrid Gjerde og hennes stab i hovedkvarterets lokaliteter, samt en gåtur i den spøkelsesaktige «green-sonen» i Nikosia. Hele den ene vegg på Force Commanders kontor er dekket av kart over Kypros, med inntegning av den demilitariserte buffersonen og nasjonens ansvarsområder. På møtetbordet lå et stort planleggingsflak, som tegn på kontinuerlig planlegging. En annen vegg er fylt opp med avdelings skjold etter utallige besøk. På «forkontoret» sitter hennes dyktige medhjelpere oberstløytnant Christian Kvamme og løytnant Marthe Madsen opptatt med sine planleggings- og koordineringsoppgaver. Det ble likevel tid

til en uformell og hyggelig prat over en kopp kaffe i atriets vis a vis Gjerdens kontor, før avreise til «buffersonen».

Det er unektelig en spesiell opplevelse å oppleve den brått forlatte stripen gjennom Nikosia by, der alt er som det i all hast ble forlatt i 1974. Bilforretninger med bilmodellene fra 1974, fullstendig nedstøvet, kontorer, leiligheter og hus akkurat slik de ble forlatt i 1974, gjerne med kaffekoppen fortsatt på bordet. Den en gang flotte handlegaten i byens beste strøk, nå fullstendig forfalt i ingemannsland, godt bevoktet av begge parter. På begge sider av buffersonen ser man piggrå og advarselsskilter, og fotografering mot de mange militære installasjonene på begge sider er forbudt. Det kan fort bli en stor sak.

Den demilitariserte buffersonen på

over 180 km, deler Kypros på tvers og kontrolleres av UNFICYP. Her har man ikke lov til å oppholde seg, unntatt bønder fra nord og sør, som driver jordbruk på sine eiendommer, godkjent av UNFICYP. I tillegg har befolkningen unntaksvis lov til å besøke gravplasser og kirker. Besøket på den engang svært moderne flyplassen i Nikosia, blir også spesiell. Dette er forbudt område. Fullstendig forfalt. Gress og busker har overtatt på flystripen, sønderskutt og forfallent kontrolltårn, en rasert avgangshall full av fuglemøkk, og et forlatt passasjer-fly som ikke rakk å ta av når angrepet kom i 1974.

Offisersbladet takker Ingrid Gjerde og hennes stab for et meget interessant opphold, gode samtaler og meget interessante orienteringer.

Boka «Den gyldne stjerne»

På forlaget Cappelen Damm har Lena Lindahl kommet ut med denne ungdomsromanen, som beskriver russerfangenes grusomme skjebne i Nord-Norge. Denne lite kjente skampletten av vår krigshistorie, klarer Lindahl å beskrive på en ungdommelig og spennende måte, og som gjør boken svært lesbar for ungdom i alderen 12-16 år, og for voksne for den saks skyld.

Harald på 15 år er hovedpersonen, og hans foreldre er NS-medlemmer. Han mobbes på skolen. Hans NS-foreldre er involvert i straff-fangearbeidet, og der kommer Harald i kontakt med en jevnaldrende russisk fange. Harald slites mellom foreldrenes syn på «undermennesker» og hans lyst til å hjelpe gutten, og kanskje klare å smugle han ut av fangenskap. Boken beskriver godt lojaliteten til foreldre kontra Haralds rettferdighetssans og medmenneskelighet. Boken er lettlest og spennende, og anbefales for både ungdom og voksne. Handlingen foregår i Harstad-regionen.

ISBN 978-82-02-70763-7

Einar Holst Clausen

CV 90 på Forsvarsmuseet!

Den 8. mai på Frigjørings- og Veterandagen, fikk Forsvarsmuseet overlevert en nyrenoveret CV90 av de første som ble levert Forsvaret i 1999. Denne vognen har blant annet gjort tjeneste i Afghanistan i over 10 år. Flere bedrifter har bidratt til denne overleveringen, blant CHS Nor i Moelv. VD i BAE Systems Hagglunds AB, Tommy Lars Urban Gustafsson Rask, nevnte dette i sin tale i Levanger, og sa at det føles litt spesielt at de nå leverer en serie på 20 moderne CV90-vogner, og så er CV90 allerede på et museum! Sjefssersjant Rune Wenneberg har uttalt i Forsvarets Forum at CV90 kampvognen var en «game-changer» under operasjonene i Afghanistan. Spesialrådgiver Endre Lunde i Forsvarsmateriell, sier at Forsvarsmuseet skal bruke vogna som del av Afghanistan-utstillingen sin, og at den derfor er satt opp slik den så ut der nede i 2007.

Einar Holst Clausen

Foto: Forsvarets Forum

Derfor er 8. mai så viktig

8 mai er Norges frigjøringsdag, og vår veterandag. På denne dagen hedrer vi alle veteraner for deres innsats for Norge. Dette gjelder både veteranene fra andre verdenskrig og veteraner fra operasjoner som har kommet senere. Helt siden vi opplevde vår egen okkupasjon har Norge bidratt i kampen for demokrati og menneskeverd. Våre soldater har stått i krevende og risikofylte oppdrag. Det er samfunnets ansvar og plikt å gi dem den anerkjennelsen og støtten de fortjener, også etter at de har kommet hjem. Det er ikke slik at de verdene våre veteraner har kjempet for er vunnet en gang for alle. Det russiske angrepet på Ukraina er også et angrep på demokratiet og på våre egne verdier. Krigen i Ukraina gjør vår egen markering av 8. mai enda mer aktuell. Ikke minst for de unge. Det er viktig at dagens unge får vite hva unge mennesker før dem har utrettet. Ikke minst hvorfor. Vi må aldri slutte å kjempe for de demokratiske verdiene som vårt samfunn er tuftet på. På menneskets ukrenkelighet og egenverdi, på rettsstatens prinsipper, og fred og frihet. 8. mai er dagen vi minnes de som har vært villig til å ofre alt for våre verdier og for vårt demokrati. 8. mai er dagen for å hedre alle de som har gjort og gjør verden til et tryggere og bedre sted for alle oss andre. 8. mai er dagen for å feire frigjøring og frihet. Gratulerer med dagen!

Av forsvarsminister Bjørn Arild Gram

IDÉ House of Brands er Nordens største leverandør av produktmedia.

Vi vet hvilke produkter som kommuniserer ditt budskap på best mulig måte!

Se hva vi kan på **Facebook, Instagram og idegroup.no!**

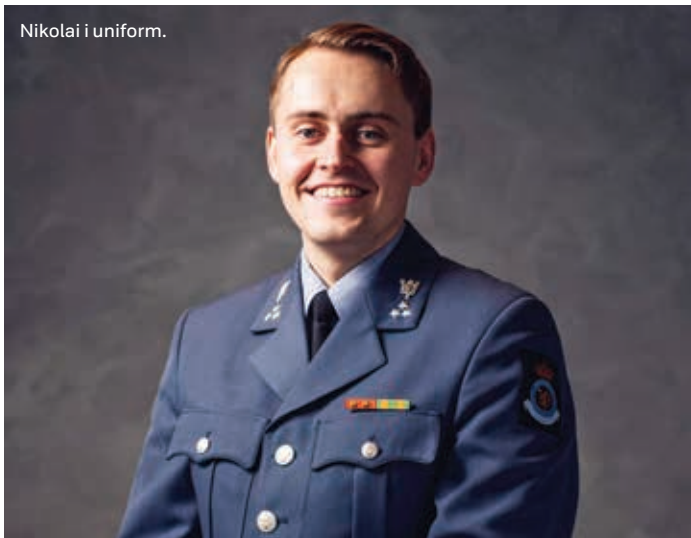

IDÉ[®]
HOUSE OF BRANDS

Ung og lovende BFO'er

Offisersbladet har tatt en prat med vår dyktige KAFO-leder (BFOs kadettorganisasjon) Nikolai André Valvik. Nikolai er tredje års kadett på Sjøkrigsskolens logistikklinje, og har i ett år ledet KAFO landsstyre, og vært krigskolens kadett-representant i BFOs Hovedstyre.

Nikolai i uniform.

Det handler om å by litt på seg selv og ikke ta seg selv så høytidelig mener Nikolai.

Nikolai A Valvik har møtt statssekretæren i FD for å tale kadettenes sak.

■ Einar Holst Clausen

HEKTISKE DAGER

Det skal koordineres godt for å få til et møte og en prat på våren med en tredje års kadett på Sjøkrigsskolens logistikklinje, for Nikolai jobber nå hektisk med å slutføre sin bachelor-oppgave. Det ble i alle fall en hyggelig prat med en meget reflektert offiser og kadett. To dager etter vår samtale, hadde han et uformelt møte han har fått med statssekretær Bent-Joachim Bentzen i Forsvarsdepartementets lokaler, der han orienterte statssekretæren om kadettenes syn på blant annet ny utdanningsordning, skolesituasjonen, rettig-

heter/plikter, og økonomi. Dagen etter møtet i Forsvarsdepartementet ledet han KAFOs landsstyremøte, som gikk over to dager på Kielfergen. Ny leder KAFO ble valgt, og Nikolai ble tildelt den nyopprettede «KAFOs Hederspris» for sin strålende innsats som leder. Det ble en relativt hektisk uke for Nikolai André Valvik!

HVEM ER NIKOLAI ANDRÉ VALVIK?

Nikolai er 27 år og kommer fra Florø/Askrova, ikke så alt for langt fra Bergen. Han gikk yrkesfag på videregående, og søkte seg inn på teknisk befalsskole i Hæren som 17-åring, og med det egentlig 3.

året på videregående der, og påfølgende to år fagutdanning med fagbrev. Linjen han valgte var våpen og elektrooptikk, og han ble for øvrig beste elev på befalsskolen. Det første av to pliktår tjenestegjorde han på teknisk verksted på Rena, og så ett år i panserbataljonen, hvor han ble to år utover plikttjenesten. Nikolai søkte og kom inn på Luftkrigsskolens logistikklinje. Altså erfaring fra både Hær, Sjø og Luft. Nikolai har kjøpt en eldre seilbåt sammen med en kompis, så det tilbringes litt fritid på «bøljan blå». Han er ellers beryktet som magedanser i

KAFO landsstyre og på Sjøkrigsskolens. Det er viktig å by litt på selv mener han.

NIKOLAI OG BFO

På spørsmål om når han ble BFO-medlem, smiler Nikolai og sier at det kanskje er som å «banne i kirka», når han forteller at han var NOF-medlem på befalsskolen, og til og med NOF-tillitsvalgt. Men etter en tids refleksjon over hvordan organisasjonene arbeidet, og bevisstgjøringen om at BFO arbeider helt parti-uavhengig, meldte han seg over til BFO. Som andre års kadett deltok han på årets KAFO-konferanse, meldte seg som kandidat til ledervervet,

I denne artikkelserien kalt «BFO-hjertet», vil vi i tiden fremover presentere trofaste BFO-tillitsvalgte og gode BFO'ere, som gjør og har gjort en forskjell til det beste for BFO og fellesskapet.

Nikolai har kjøpt en brukt seilbåt sammen med en kompis og da fått seg en ny hobby.

og ble valgt. Jeg liker å ha ting å gjøre og jeg liker utfordringer. Gjennom arbeidet som leder KAFO og som representant for kadettene i Hovedstyret, har jeg også fått ny og verdifull lærdom om økonomi- og virksomhetsstyring, forteller KAFO-lederen.

Nikolai innrømmer i løpet av samtalen at han var litt ustrukturert som befalelev og i påfølgende tjenesteår. Men sier at han skjønnte nødvendigheten av mer struktur og orden, når han begynte på Luftkrigsskolen, og spesielt etter at han i tillegg ble leder KAFO. Jeg noterer alt jeg gjør og skal gjøre i min notatbok, forteller han. Her skal det sies at

Nikolai fra BFOs ledelses side og fra undertegnende, alltid har vært oppfattet som en proaktiv, pliktoppfyllende og meget god leder av KAFO.

KAFO-SAKER

Om hvilke saker KAFO-landsstyre har vært opptatt av under hans ledelse, forteller Nikolai at det blant annet har vært barnesykdommene rundt overgangen fra gammel til ny utdanningsordning, slik som eksempel velferdsmidler. Vi har også kommet med innspill til Forsvaret Personell-håndbok del I/ utdanning, samt forsikringsvernsaken. Vi har også vært opptatt av hvorfor vi gjennomfører tje-

neste som ikke gir studiepoeng, øvelser som ikke er beskrevet i planverket, og eksempelvis ansvar som husansvarlig/kaserneansvarlig for Forsvarsbygg, som ikke kompenseres på noen måte. Det er totalt 11 punkter, som vi har tatt opp med dekanen på skolen. Vi har hatt jevnlig styremøter i Oslo i løpet av året, avholdt i helger. Nå er det straks Landskonferanse, der nytt styre og ny leder skal velges. Det blir både spennende og hyggelig, sier Nikolai, og føyer til at han som beryktet magedanser, nok ikke lar seg overtale til magedans denne gang.

Kadetter og befal – ta et tillitsverv!

Nikolai kom i løpet av samtalen også med en oppfordring til alle kadetter og tjenestegjørende menn og kvinner – ta et tillitsverv! Oppdag med det hvor viktig det er å ha sterke og gode organisasjoner som evner å være konstruktivt kritiske. Det å bidra og føle at man utgjør en forskjell er meget tilfredsstillende, sier den i skrivende stund avgåtte KAFO-lederen Nikolai André Valvik. Han uttrykker da også at det ikke er umulig at han i fremtiden vil søke flere tillitsverv i BFO.

Nå har Nikolai fått beordring til Sola og Redningstjenesten/330 skvadron fra høsten av, og BFO ønsker han lykke til med videre tjeneste!

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene. Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer. BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvare landet

– Vi forsvare deg!

VI STYRKER LAGET!

Vi er i kraftig vekst og har behov for flere dyktige medarbeidere. Vil du bli med på laget?

Ritek er en produksjonsbedrift med store ambisjoner om vekst og videreutvikling. Som godkjent verksted for alle typer kjøretøy har vi en betydelig sivil produksjon. Vårt hovedsatsingsområde er leveranser av tekniske og mekaniske løsninger til Forsvaret og internasjonal forsvarsindustri. Utbygging av ytterligere verkstedareal på ca 2300 kvm er straks ferdigstilt.

Vi er i dag over 50 ansatte og søker nå flere engasjerte medarbeidere som gjennom en variert og utfordrende hverdag ønsker å bidra i en bedrift med ambisjoner om vekst og stadig voksende ordreservert.

TEKNISK PROSJEKTLEDER

Frist: Snarest

Skann QR-kode

Ved spørsmål om stillingen eller annen informasjon:
Harald Hemb, tlf. 958 70 294, e-post: harald.hemb@ritek.no

MEKANIKERE

Frist: Snarest

Skann QR-kode eller søk på finn.no: kode 208147261

Ved spørsmål om stillingen eller annen informasjon:
Harald Hemb, tlf. 958 70 294, e-post: harald.hemb@ritek.no

 RITEK
- en tung partner

ritek.no

Rinnvegen 46, 7609 Levanger

Vi må investere mer i Forsvarets personell

De to siste tiårene er det gjennomført utallige omstillinger, nedbemanninger, endringer i utdanning- og personellstrukturen. Noen av disse grepene har kommet som en konsekvens av overgangen fra et invasjonforsvar til et innsatsforsvar og har vært fornuftige for å få en mer profesjonalisert personellstruktur. Andre tiltak har i stor grad vært styrt av behovet for å effektivisere og spare penger, blant annet ved å redusere understøttelsen av personell samt utdanningen i Forsvaret

I de samme tiårene har det vært levert til operasjoner både hjemme og ute i stort omfang. Det har vist at de ansatte innehar kompetanse: Tidligere utdanning har gitt en solid grunnmur for å forstå profesjonens rolle og tilbakemeldingene har vært meget gode både her hjemme og fra samarbeidspartnere i utlandet.

Denne perioden har også vist at Forsvaret har for lav utholdenhet. Oppdrag ute har gått på bekostning av hjemlig beredskap. Og slitasjen har vært meget høy på mange. Til tross for massive investeringer over mange år har den operative evnen ikke økt.

Grunnen er rett og slett at Forsvaret er for tynt bemannet.

I flere år er det jobbet med å bygge Forsvarets grunnmur for materiell. Nå må vi ruste opp Forsvaret ved å styrke bemanningen.

Det er utgangspunktet når det de siste årene har vært et klarere og klarere politisk ønske om en økt årsverksramme, flere som gjennomfører førstegangstjeneste og mer bruk av reservister. Det er et behov som har blitt mer aktuelt og forsterket etter Russlands invasjon av Ukraina.

Dessverre er utgangsposisjonen meget dystert. Fakta er at de neste årene går over 2000 militært ansatte av på aldersgrense. Det er fortsatt mange unge som velger å slutte etter bare noe års ansettelse. I tillegg ser vi blant våre medlemmer som er 30-50 år en økende vilje til å søke seg ut av Forsvaret. Vi vet også at de som er ansatt i dag har et økende antall brudd på arbeidstid og det er høy belastning i mange avdelinger.

Det er også et fakta at Forsvaret har underproduisert kompetanse de siste 20 årene med for små kvoter på skolene. Antallet som blir tatt inn på skolene på vei opp, men det er langt igjen til å ligge på et tilstrekkelig nivå. I tillegg må hele utdanningsstrukturen med tilstrekkelig undervisningsfasiliteter, flere sengeplasser til elevene og flere ansatte komme på plass for å kunne øke antall elever. Det er ingen tegn til at det er vilje eller evne til å ta tilstrekkelige grep for å kunne bygge opp i henhold til de målsettingene som kommuniseres.

Det haster å øke utdanningen da de som i dag er under utdanning er de samme som skal bemanne avdelingene som skal bygges opp de neste 10 årene.

Samtidig er det ikke lagt noe på bordet for å øke evnen til å beholde personell. Dette til tross for at det er en av tre hovedmålsettinger i gjeldende langtidsplan. Det vi møter i det daglige er en stadig større kamp for å beholde de incentivene vi har, en økt vilje til å fjerne rettigheter og ingen vilje til å få på plass en god pensjonsordning. Når dette krydres med dårligere og dårligere standard på de bygningene hvor de ansatte oppholder seg, er det lite som peker i retning av økt evne til å nå målet om å beholde ansatte.

For å snu trenden med økt avgang og understøtte målet om flere ansatte må en snarest iverksette virkemidler raskt og direkte. Et åpenbart tiltak er å få på plass opptjening av variable tillegg til pensjon. Et annet tiltak er at hele EBA strukturen må gjennomgås og innsatsen må økes betydelig for å bedre standarden for alle kategorier.

Dette er tiltak som vil koste, men uten en kraftfull satsning vil utholdenheten fortsatt synke, store og dyre investeringer vil ikke kunne utnyttes og de som er igjen vil fortsette å ha en meget belastende arbeidshverdag. Kort fortalt må det til en holdningsendring hvor det settes konkrete tiltak bak Forsvarets viktigste ressurs, personellet.

Jens Jahren
Leder BFO

Sommeren nærmer seg! Og snart kan du nyte livet på sjøen.

Smak litt på det. Sol, bølgeskvulp og saltvann i håret.
For mange av oss er det selve sommerdrømmen.

Vi håper du får mange fine dager på sjøen i sommer. Og uansett hvordan sesongen blir, er en skikkelig god båtforsikring lurt. Da slipper du nemlig at hele sesongen blir ødelagt om noe skulle skje. Vår båtforsikring dekker alt fra hærverk og tyveri til totalhavari, og gjør at du kan nyte båtlivet uten bekymringer.

Ta kontakt med FP på telefon 21 07 57 10 eller if@fp.no

I samarbeid med:

Er man kompetent nok?

Dette er mer enn et retorisk spørsmål, og den automatiske responsen vil være «JA!». Jeg svarer også «ja» - man er kompetent på sitt nivå basert på sin utdanning, ferdighetstrening og erfaring. Dette er livet i seg selv, og også slik Forsvaret bygger opp sine ansatte til å mestre oppgaver med stadig høyere kompleksitet og større krav til vurderinger.

Krigen i Ukraina er i sin tredje måned når dette skrives. Dette er den virkelighet som vi alle IKKE vil oppleve, samtidig med at det er dette Forsvaret må kunne håndtere som en fremtidig realitet. All trening, øving og utdanning bygger på hverandre med dette for øye. Når man blir kalt inn til tjeneste kan man svært lite – når man slutter er soldaten kompetent opp til det nivået man hadde trent til.

Realistisk trening er en forutsetning for Forsvarets avdelinger. Komplekse øvelser, som ligner på det du kan møte i krig, må være en del av hverdagen. Samtidig skal det være bygd inn tilstrekkelige sikkerhetsmarginer slik at liv ikke går tapt. Denne marginen handler om kompetanse og erfaring, veiledning og bruk av «rødt kort» når risikoen blir for stor. Unge ledere skal få teste sin vurderingsevne innenfor trygge rammer basert på veiledning og mentorering, uten at dette skal få personlige konsekvenser.

Det er dette som bygger lederens dømmekraft.

Det er dette som danner tryggheten for beslutningene når ingenting er kjent.

Det er dette som bygger en kultur for å håndtere kaos og risiko når faren truer.

6. mai ble det kjent at Riksadvokaten tar ut tiltale mot vaktstjefen på bro når KNM «Helge Ingstad» kolliderte. Grunnlaget var at «den dominerende årsaken til at fregatten KNM «Helge Ingstad» kolliderte var «uaktsom navigasjon» om bord på fregatten». Vaktstjefen risikerer dermed inntil tre års fengsel. Vaktstjefen var en ung offiser som, i tillegg til å bære Sjefens ansvar på sin vakt, også hadde et opplæringsansvar for neste generasjon vaktstjef. Uten å prosedere; Hvor var den erfarne offiseren som kunne bære det fulle og hele ansvar for en nattseilas OG opplæringen?

Stortingets ombudsnemd for Forsvaret uttrykte bekymring om Forsvarets mangel på erfarne ledere etter et tilsyn i Hæren september 2021. Dette var relatert til temaet «funksjonelt fravær» som skapte store vakanser, behov for funksjoner og reduserte tilgangen på ledere med erfaring. Samtidig var avdelingene preget av høy arbeidsmengde og for få ansatte. Som nemda konkluderer; «Nemda er bekymret for personellens sikkerhet».

I 2004 ble en lignende sak prøvd for retten. Da var det en midlertidig løytnant som ble saksøkt etter en øvelse der en soldat omkom. Vedkommende ble til slutt frifunnet i lagmannsretten (LH-2004-62117), da retten mente at

vedkommende ikke hadde nok erfaring. Aktoratet argumenterte for at offiseren kunne ha nektet beordringen eller avlyst øvelsen – og på den måten erkjenne sitt eget kompetansenivå. Imidlertid mente retten at «*Ut fra den generelle holdning til beordringer og pålagte oppgaver som er avdekket i Forsvaret under bevisføringen for lagmannsretten – hvor det må være en kultur for å gjennomføre de oppgaver man er satt til – og hensett til (tiltaltes) manglende erfaring, fremstår imidlertid disse alternativene som lite realistiske*».

Dagens forsvar består av svært mange unge ansatte. Det er færre med lang erfaring i de aller fleste avdelinger, til tross for at OMT skulle bidra til det motsatte. Parallelt med dette har man redusert ledernes utdanninger til «kurs» av kortere varighet. Dette er kurs der man – dessverre, ikke lenger har kapasitet (ansatte) til personlig veiledning av elever eller kadetter. Det «drivhuset» som skolene en gang var for å akselerere vekst av dømmekraft og vurderingsevne, er nå redusert til en teoretisert og egenvurdert utvikling. Kadettene ved skolene får ikke lenger en personlig mentor i tre år – de vil heller ikke ha tjenesteuttalelse «da det ikke er noen som følger oss tett nok». Vil de da få dette når de kommer i tjeneste? Forsvaret har ikke nok ansatte til å ha en «Mentor – adept-ordning», ergo er det slik at de må bygge sin erfaring selv, sammen med sitt nærmeste befal.

Samfunnet må ha tillit til at Forsvarets evne kan ivareta vår sikkerhet. Dette gjelder også i trening og øving. Samtidig må det være rom for å akseptere at uhell vil skje – det har historien vist oss. Noen ganger har dette fått dødelig utgang. Dommen fra 2004 er et klart signal på at ansvaret IKKE kan legges på de yngre offiserene. Dette ansvaret – spesielt sikkerheten, skal ivaretas gjennom oppfølging fra overordnet. Når det gjelder «KNM Helge Ingstad» ble alle 137 reddet – det var «bare» materiell som gikk tapt til en verdi av 3,7 milliarder kroner.

Prinsipielt handler ulykkene i 2004 og 2018 seg om det samme; lite erfaringsnivå, høyt arbeidstempo og mangelfull oppfølging. Det blir interessant å se hvor dypt rettsaken til Vaktstjefen vil gå. Dette er mest av alt ikke en individuell sak, men kommer av en systematisk svikt der Forsvaret ikke klarer å oppnå varig organisasjonslæring av tidligere (fatale) feil.

Dermed vil historien repetere seg selv, som en sinuskurve inn i fremtiden.

TRYGG DIGITAL FRAMTID

Innovasjon, modernisering og effektivisering er kritisk for den norske forsvarssektoren. Vi er en solid og erfaren partner som har Norges største fagmiljø innen digitalisering.

Sopra Steria ruster forsvarssektoren for en trygg digital fremtid.

Omstillings- og tariffbrev 3/2022

Det skjer veldig mye i Forsvaret om dagen. M&E-programmet går for fullt med 12 prosjekter igangsatt og 3 under planlegging. Enkelte prosjekter er noe forsinket. Vi har inngått omstillingsavtale for omstillinger på tvers av sektoren. Vi er ferdig med «Kompavtalen» og er fornøyd med resultatet. Flere avtaler er under forhandling og behandling av ny HR-bestemmelse og veiledning til FPH del B, M og I er i full gang.

■ Av forhandlingsutvalget BFO

DAGSSEMINAR ARBEIDSKONFLIKTHÅNDTERING

Forsvarsdepartementets Internrevisjon (FD Led IR) forvalter forsvarssektorens sentrale varslingskanal og flere av etatenes varslingskanaler. En del av varslings sakene som mottas, gjelder utfordrende arbeidskonflikter. FD Led IR gjennomførte et dagsseminar om arbeidskonflikt håndtering med god deltakelse fra HR, bedriftshelsetjenesten, vernetjenesten og de tillitsvalgte i forskjellige etater.

Faktaundersøkelser av klager og konflikter i arbeidsmiljøet fører normalt ikke til varige løsninger alene. Faktaundersøkelsen er bare første fase i et arbeid, der neste fase er et grundig gjenoppretningsarbeid, hvor både varslingsinstituttet, verneombud, tillitsvalgte, bedriftshelsetjenesten og HR har en rolle.

Det var Lars Asle Einarssen i Work Place Developers som foredro om konflikter i organisasjoner og virksomheter, herunder prinsipper og rammeverk for arbeid med konflikter og gjenopprettning. Han presenterte en metodikk i praktisk konfliktløsnings- og gjenoppretningsarbeid, herunder medvirkning og

samarbeid mellom berørte parter. En dyktig og engasjerende instruktør.

Etter BFOs skjønn, er for mange varslings saker, saker som ofte stammer fra en personell-konflikt, kommunikasjonssvikt, høyt arbeidspress, forbigåelse osv. Dette er i utgangspunktet en HR-sak, men når situasjonen får utvikle seg, blir det ofte en varslings sak. Mye av årsaken er at mange ikke vil ta tak i utfordringene når de oppstår, men lar det utvikle seg for lenge, i tillegg har HR begrensede ressurser. Vi kan alle bidra til færre varslings saker og et bedre arbeidsmiljø, om vi engasjerer oss.

HØRINGSUTTALELSE JUSTERT INVESTERINGSPLAN

Alle tjenestemannsorganisasjonene (TO) og Forsvarets hovedverneombud (FHVO) har levert inn felles høringsuttalelse til Forsvarssjefens innspill til justert investeringsplan. I stort støtter vi Forsvarssjefens hovedprioritering, men har anbefalt at 2 prosjekter gis høyere prioritet grunnet HMS. Vi føyer til at det er betenkelig at det daglige vedlikeholdet ikke følges opp for å sikre tilfredsstillende bo, kvarter og arbeidsforhold for de ansatte.

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSVARSSJEFENS BUDSJETTFORSLAG

Alle tjenestemannsorganisasjonene og Forsvarets hovedverneombud (unntatt NTL som ikke hadde tilgang til FisB på behandlingstidspunktet), har sendt frem sin høringsuttalelse til Forsvarssjefens budsjettforslag. Vi påpekte misforhold mellom ambisjon, oppdrag og ressurssituasjonen. M&E programmet er en utfordring og de prosjektene er heller ikke risikovurdert opp mot belastningen Forsvarssjefens plan gir.

I hovedsak er vi noe skeptisk til om vi vil klare å nå gevinst- og effektiviseringskravene, da noen prosjekter er sent ute. Dette kan selvfølgelig ha sammenheng med manglende informasjon om arbeidsgiver er uenig. Prosessen rundt budsjettet sentralt, har skjedd i samme gode tone og grundighet som i tidligere år, men vi stiller spørsmål om hvorvidt medbestemmelsen er blitt ivaretatt på nivå 2.

Nytt styringssystem, gjør det noe uklart om hvordan vi skal behandle dette i tiden som kommer, men det er med budsjettforslaget, arbeidet med FSJens plan 2023-3034 starter opp for fullt til høsten.

ORGANISATORISK TILHØRIGHET FOR MILITÆR-PSYKOLOGENE

Forsvaret skal rekruttere, selektere og utvikle militære ledere, som i ytterste konsekvens skal lede soldater i strid. Utdanning av militære ledere er både tidkrevende og kostbart. Forsvaret er derfor avhengig av å rekruttere og selektere de best egnede kandidatene til å bli forsvarets fremtidige ledere. Ifm utdanningsreformen ble seleksjonsmiljøet i Forsvaret flyttet fra Forsvarets høyskole til Forsvarets sanitet. Nå skal en arbeidsgruppe utrede hvor militærpsykologene, som i dag er på FHS, skal være organisert hen i fremtiden. Representant fra arbeidstakerorganisasjonene er Jakob Sørbø (Akademikerne). Fristen er satt til 1.9.2022.

FREMTIDIG INNRETNING AV FAGFELTET MILITÆR IDRETT OG TRENING I FORSVARET

I dag er det Forsvarets høyskole (FHS) som er fagansvarlig innenfor militær idrett og trening i Forsvaret. Det er Forsvarsstaben (FST) som er fagmyndighet. FST anmodet FHS sommeren 2021 om å komme med innspill til en framtidig innretning av fagfeltet. Nå har FHS kommet med sine innspill og her fremkommer det at FHS har kapasitetsutfordringer mht å ivareta dette fagfeltet og har foreslått andre alternativer for hvordan fagansvaret skal ivaretas i fremtiden. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere alternative løsninger basert på innspill fra FHS. For organisasjonene deltar Grethe Bergersen (BFO) og Kjartan Øygard (UNIO). Arbeidsgruppen skal levere sin rapport 15/9.2022.

FORSVARSLØVEN KONTRA FORSVARSTILSATTEFORSKRIFTEN

Tilsetningsvilkår og forvaltning av vernepliktige og militært personell i Forsvaret, er regulert i Forsvarsloven, mange leser denne og tror de er opplyst. I loven står det at departementet kan gi forskrift og det har de gjort i forsvarstilsatteforskriften. Denne er mer utfyllende og konkret og BFO anbefaler dere å bruke denne for å sikre at dere har alle opplysningene, dersom dere skal sjekke ut opplysninger i loven. Husk at Forsvaret har utviklet et eget regelverk, basert på lover og forskrift og dette er behandlet i HR-bestemmelsen (som senere blir et direktiv) med tilhørende drøftede veiledninger (tidligere FPH-serien mm).

REVIDERING AV FORSVARETS FORVALTNINGS REGELVERK

Etter pålegg fra Forsvarsdepartementet (FD) har Forsvaret startet en revidering av de ulike regelverk som vi har. Ved nullpunkts

målingen hadde Forsvaret over 1000 interne regelverk. Målet med revideringen er å få ned antall regelverk, rydde i begrepsbruk og klargjøring av utgiverkompetanse, ansvar og myndighet. Dette arbeidet treffer også Forsvarets ulike HR dokumenter.

Frem til nå har det vært en blanding av henvisninger til annet regelverk, og selvstendige bestemmelser i Forsvarets Personelhåndbøker. Før militært personell har det vært FPH del B som har vært den viktigste. Det nye arbeidet innebærer at det er gjort en del endringer i struktur og hjemmelsgrunnlag i HR regelverket.

I skrivende stund jobber vi med Bestemmelse for HR i Forsvaret. Dette vil bli et juridisk bindende og noe overordnet dokument. HR bestemmelsen skal regulere det som Forsvaret har myndighet til å bestemme selv, og som ikke er regulert i andre regelverk. Det vil også bli gitt ut veiledere for de ulike delene i HR bestemmelsen. Disse vil være mer beskrivende for forvaltningspraksis med henvisning til styrende dokumenter. I første omgang er det:

- Veileder til HR bestemmelsen del B (forvaltning av militært tilsatte).
- Veileder til HR bestemmelsen del I (utdanning i Forsvaret).
- Veileder til HR bestemmelsen del M (kompetanse og medarbeider utvikling).

Når vi er ferdig å revidere all deler av HR bestemmelsen (del A til del M) vil Forsvarsjefen gi ut et helhetlig HR regelverk som vil få betegnelsen HR direktivet. I tillegg til revidering av FPH så jobbes det også med endringer i "Instruks for personellforvaltningen i FD og underliggende etater" som utgis av FD.

Det er et tidkrevende og komplisert arbeid både for arbeidsgiver og ATO. Selv om det er utfordrende å bli enig på alle punkt så har vi et godt samarbeid med arbeidsgiver, og da spesielt med FPVS. BFO deltar aktivt i prosessen for å sikre best mulig vilkår for våre medlemmer, samtidig som Forsvaret blir satt i stand til å løse sine oppdrag på en god måte. Ambisjonen er at HR bestemmelsen med veiledere blir gitt ut før sommeren, og så vil de resterende delene komme fortløpende.

SUPPLERENDE TILDELINGSBREV NR 44 FRA FD TIL FORSVARET

FD sendte Forsvaret supplerende tildelingsbrev nr 44 6.april i år. Brevet inneholder momenter mht Modernisering og effektivisering (M&E), etatsovergrepene omstillingsavtale og forskrift om endring av forsvarstilsatteforskriften.

Modernisering og effektivisering

Når det gjelder M&E så støtter FD opp under Forsvarsjefens forslag til moderniserings- og effektiviseringsprosessene som er angitt. FD vurdering er at det er vesentlige kvalitative gevinster ved flere av tiltakene i arbeidet. De sier videre at flere av tiltaksområdene omhandler tungvinte og ineffektive prosesser i sektoren, som med fordel kan forenkles og forbedres.

I brevet nevnes at arbeidet vil berøre et betydelig antall årsverk i Forsvaret og det er derfor et behov for politisk forankring. Iht Forsvarsstaben vil ikke dette bety forsinkelser i igangsatte prosjekter.

Etatsovergrepene omstillingsavtale

FD er ansvarlig for å utarbeide en omstillingsavtale for etatsovergrepene tiltak. Dette er en forutsetning for videre fremdrift og dialog med arbeidstakerorganisasjonene på disse tiltakene. Det presiseres at omstillingsavtalen (se egen sak) ikke må vurderes som godkjenning eller politisk forankring av tiltakene.

Forskrift om endring av forsvarstilsatteforskriften

Forskriften er fastsatt ved departementsvedtak 5 oktober 2021. Forskriften innebærer at det innføres en ordning med kompensasjon for ulønnet foreldrepermisjon og lønnskompensasjon for syke barn-dager til hjemmeboende foreldre når den andre forelderen tjenestegjør i en internasjonal operasjon. Etter skattedirektoratets vurdering vil en kompensasjon for ulønnet permisjon til hjemmeværende være «en ytelse som trer inn i stedet for arbeidsinntekt» og må videre ansees som personinntekt.

Dette betyr at kompensasjonen vil være skattepliktig og inngå i hjemmeboendes pensjonsgivende inntekt. Dette vil igjen få betydning for hjemmeboendes rett til visse ytelser etter folketrygdloven, for eksempel sykepenger. Det er viktig at Forsvaret opplyser om dette når det søkes om kompensasjon. FD ber Forsvaret om å igangsette arbeidet med å implementere ordningen.

ETATSOVERGRIPENDE OMSTILLINGSAVTALE

Etter mye om og men, ble partene enige om en etatsovergrepene omstillingsavtale. Dette er en krevende avtale og den legger opp til å behandle alle saker som er etatsovergrepene, innenfor delprosjekter i Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet (M&E), herunder:

Delprosjekt:	Avtalen skal:
<ul style="list-style-type: none"> • Anskaffelse • Investering • Eiendom, bygg og anlegg (EBA) • Materielldrift og vedlikehold 	<ul style="list-style-type: none"> • Informere om rettigheter og plikter under omstillingen • Gi den enkelte ansatte trygghet i arbeidsforholdet under omstillingsarbeidet • Skape best mulig forutsigbarhet og et godt arbeidsmiljø

Partene har når dette leses, gjennomgått avtaleteksten og skapt en felles forståelse av hva avtalen egentlig betyr mht informasjon, drøfting og forhandling. For oss er lokal medvirkning viktig og avgjørende for at vi i omstillingsgruppen skal kunne bli med på beslutninger som berører den enkelte. Hvordan vi skal få til dette, er avhengig av hva slags detaljeringsnivå man legger seg på i gruppa.

M&E-DELPROSJEKT ØKONOMI

Det har vært hektisk møteaktivitet ifh til Forsvarets økonomisenter (FØS) i DIFene. Tilbakemeldinger tyder på at det er stor motstand mot endringene. Avdelingene er nå ferdig med sin behandling i arbeidsmiljøutvalg, samt drøftet utkast til gjennomføringsplan mv.

BFO vet at det har vært vurdert flere forskjellige løsninger, men prosjektet har landet på det alternativet, som gir størst gevinst, gjennom reduksjon i antall ansatte. De har plussset på noen årsverk, men vi har pt. ingen forutsetning for å vurdere hva som er best, både sikkerhetsmessig, sårbarhetsmessig og helhetlig drift av Forsvaret, som del av sektoren.

Prosjektet har vært kreativ ifh til hvordan man skal informere de ansatte fra sentralt nivå, men vi formoder at informasjon også er gitt på DIF/BRA-nivå. I stort handler jo dette om at Forsvaret innfører differensiert og risikobasert styring av avdelinger ned til DIF-nivå, herunder:

- FST vil styre avdelingene ulikt, og skille mellom styrkeprodusenter og fellesfunksjoner
- Økonomisk handlefrihet legges hos FSJ, fordi han som etatsjef er ansvarlig for Forsvarets totale måloppnåelse. Dette gir forenklinger

i budsjettprosessen, økonomioppfølging og økonomirapportering.

- Med utgangspunkt i ovenstående vil det som hovedregel bli utarbeidet budsjett på nivå-1 og 2, og for enkelte styrkeprodusenter på nivå 3 for utvalgte områder.

Informasjon gitt på allmøte 20.mai med et betydelig antall deltakere på teams, var mer opplysende enn tidligere infomøter. Vi blir litt utfordret når prosjektet gir en total årsverksramme, uten å kjenne utfallet av lokal behandling i AMU og lokale drøftinger. Det er først etter den sentrale behandlingen er ferdig at man kan ta et slikt standpunkt.

Nå har DIFene frist til 7.juni med å gi tilbakemelding på utkast til gjennomføringsplan og vi formoder resultat fra lokal AMU-behandling og lokale drøftinger. Arbeidsgiver vil innkalle til et møte i løpet av uke 24 for gjennomgang av dokumenter, for deretter behandling i FHAMU og sentral drøfting og forhandling av struktur 29/6.

Vi håper Forsvarssjefen vil lykkes, men alt avhenger av om man har klart å forklare modellen og overbevise sjefene om at dette er en riktig vei å gå. Selv sliter vi litt med å forstå helheten i en modell som er noe mangelfullt forklart, det ser litt for enkelt ut ift til å ivareta alle aspekter hva budsjett og økonomihåndtering omfatter på forskjellig nivå i en DIF.

Vi har, enn så lenge, ikke avklart hvordan man skal behandle budsjett mv. iht HA/TA i ny modell. Årsaken til dette er den samme som ovenfor.

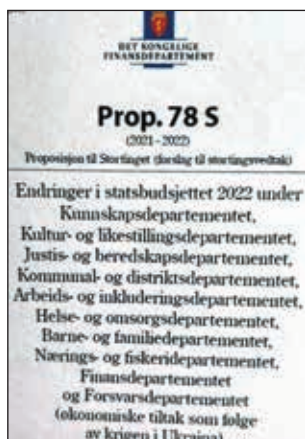
INFORMASJONSPLAN M&E

BFO etterlyser en informasjonsplan for hvordan vi skal informere personellet som blir truffet av omstillingsprosjektene i M&E. Det er ikke avtalen som regulerer forholdet mellom partene på nivå 1, men en avtale som regulerer hvordan de som blir berørt skal informeres.

Vi vet at DIFene har sin egen informasjons- og samarbeidsavtale. Informasjonsavtalen vi snakker om her, er en konsekvens av en toppstyrt og arbeidsgiver styrt omstillingsprosess. Nå ser vi at økonomiprojektet kjører allmøter, men møte er ikke planlagt i samarbeid med de tillitsvalgte. Vi trenger en avtale, som skaper forutsigbarhet for hvem som skal informere, om hva – når. Dette vil, sammen med lokal informasjons- og samarbeidsavtale gi best mulig trygghet for de som blir berørt.

ENDRING STATSBUJSJETTET – PROP 78 S (2021-2022)

På grunn av de dramatiske endringene i sikkerhetssituasjonen, som følge av krigen i Ukraina, foreslår regjeringen å bevilge 3 mrd. kroner for raskt å styrke Forsvaret og militær beredskap. Dette inkluderer evnen til avskrekking og forsvar sammen med allierte og partnere.

Tiltakene bygger på fagmilitære råd fra forsvarssjefen, og er tiltak som kan iverksettes raskt og gi umiddelbar effekt. Regjeringen foreslår tiltak på følgende fire områder:

- Styrke Forsvarets tilstedeværelse gjennom daglige operasjoner i nord.
- Styrke evnen til å samvirke med allierte og nordiske partnere, herunder mottak og understøttelse av allierte.
- Økt beredskap, reaksjonsevne og utholdenhet i krise og krig.
- Styrke situasjonsforståelsen og motstand mot digitale trusler

Saken er drøftet på sentralt nivå og tildelingen er splittet opp på konkrete tiltak, etter Forsvarssjefens anbefaling. Dette vil komme som konkrete oppdrag til den enkelte R&T til Forsvarssjefens plan.

REPRESENTANTFORSLAG 206 L BORTFALL AV PLIKTEN

Fra 1.juli i 2021 fjernet Stortinget plikten til å fratre ved særaldersgrense for alle i offentlig sektor, unntatt militært personell. Forsvarsdepartementet (FD) sendte ut et høringsbrev om tilsvarende ordning, supplert med virkemidler for å sikre et aldersbalansert militært forsvar, for militært personell på høring i slutten av juni 2021, med høringsfrist 29.9 2021.

Etter regjeringsskiftet har det blitt stille om saken. I Hurdalsplattformen står det at regjeringen ønsker å reversere denne ordningen, det er derfor ikke ventet at regjeringen vil fremme forslag om tilsvarende ordning for militært personell.

Det var stortingsrepresentantene fra H, V og KrF som fremmet representantforslag. BFO sendte inn høringsuttalelse i samsvar med reglene på Stortinget. I hovedsak fremmet vi de samme standpunktene som vi fremmet til FDs høring høsten 2021. I hovedtrekk:

- Bortfall av plikten til å fratre for militært personell er en god ordning for militært personell, som derved kan fortsette i forsvaret utover 60 år, uten tap av pensjonsrettigheter. Personellet kan motvirke de negative konsekvensene av levealdersjustering, særlig for alle som er født i 1963 og senere.
- Vi tar til orientering at Forsvaret er kritisk til å innføre ordningen, men FD har foreslått tiltak for å sikre en aldersbalansert struktur i Forsvaret, da man trenger flere yngre enn eldre arbeidstakere på militær side.
- Vi er noe uenig mht tilnærmingen for å tilsette Forsvarets øverste ledelse på åremål. Det står for inntil 6 år, vi mener det må stå normalt 6 år som ellers i statsforvaltningen.

Foruten BFO har LO Stat v/NOF sendt inn sine merknader til representantforslaget. Kort sagt så er BFO for endringen, fordi det vil gi stor fleksibilitet og gi mulighet for å bedre pensjonsgrunnlaget for våre medlemmer, samtidig som det er foreslått tiltak for å sikre et aldersbalansert Forsvar. LO Stat v/NOF er imot fordi det vil påvirke operativ evne.

Saken er nå i arbeids- og sosialkomiteen og det er forventet at komiteen avgir sin innstilling innen 24.mai. Pt er det trolig et flertall for Hurdalsplattformen, med den konsekvens at Stortinget kan komme til å stemme ned forslaget. Da må man jo anta at det samme flertallet vil reversere bortfall av plikten for de andre som har særaldersgrense i offentlig sektor, i tråd med Hurdalsplattformen.

ANSKAFELSESGELVERKET FOR FORSVARSEKTOREN OG «KARANTENE»

BFO får stadig henvendelser om regelverket for hva man kan gjøre som ansatt, sluttet i Forsvaret eller som pensjonist hva gjelder tilsetning i privat næringsvirksomhet. Når det gjelder anskaffelse, så er dette klarlagt gjennom skriv fra Forsvarsdepartementet med referanse 2016/2426-51/FD VI 1/LHAN datert 6.april 2021. Dersom det er gitt restriksjoner kan FD kontaktes og de vil evt gi dispensasjon for forhold som synes urimelig. Skrivet er litt uklart, når det gjelder kjøp av konsulenttjenester.

Når det gjelder ansettelse i firma som kjøper opp det Forsvaret skal avhende, kan vi ikke se at de samme begrensningene som ovenfor kan legges til grunn. Her er det mer hva som skjer med materiell som blir avhendet som blir vurderingstema. Vi kan ikke finne konkrete regler, som tilsier at nevnte kategorier personell, ikke kan tilsettes i virksomheter som kjøper opp det Forsvaret avhender.

RETTIGHETENE FOR KADETTENE

Befalets fellesorganisasjon (BFO) har uttalt at de kadetter som er medlemmer hos oss, vil få den støtte de opplever å ha behov for, uavhengig av hvilken holdning Forsvarets høyskole (FHS) velger å ha til oss som organisasjon. Nå er det flere kadetter som har fått tilbud om internasjonal utveksling, men med rettigheter som avviker kraftig fra dagens Fredsregulativ.

Dette er en sentral del av FHS sin internasjonalisering og som underbygger akkrediteringen til høyskolen. Nå har FHS tilbudt kadettene en kontrakt der man da ikke gir disse de rettmessige kompensasjon. Samtidig mangler det en fullgod beskrivelse av forsikringsordninger for kadettene i samme periode.

BFO anser dette som feilforvaltning og har sendt brev til Forsvarsstaben da saken er prinsipiell. Vi avventer svar fra Forsvarsstaben.

KADETTENE FIKK EN LITEN LØNNSVEKST

Kadettene får 1 G så lenge de er under utdanning. Det betyr at de, som følge av trygdeoppgjøret får sin kompensasjon øket fra kr 106 399.- til kr 111 477.- pr år.

PENSJONISTVILKÅR OG BRUK AV EGENMELDING

BFO har fått spørsmål om hvordan pensjonister på pensjonistvilkår skal forholde seg til bruk av egenmelding ved sykdom. En etat har hevdet at disse ikke har rett til å skrive egenmeldinger.

I statens personalhåndbok står det; Pensjonister som lønnes etter reglene om pensjonistlønn får feriegodtgjøring etter ferielovens regler. Lønn under sykdom gis i inntil 3 måneder pr. kalenderår, med et beløp som tilsvarer pensjonistlønnen. I tillegg utbetales lønn i arbeidsgiverperioden, se HTA § 18 nr. 2. For virksomheter/etater hvor avlønning etter ovennevnte regler ikke lar seg gjennomføre, kan forslag om avlønning etter så vidt mulig tilsvarende regler tas opp særskilt med KDD.

Personell på pensjonistvilkår er å betrakte som arbeidstakere etter arbeidsmiljølovens forstand og folketrygdloven regulerer forhold rundt egenmelding. BFO har sendt skriv til etaten og bedt om en tilbakemelding fra etaten om praksis og om hjemmelsgrunnlag for at disse ikke kan skrive egenmelding.

PRØVEORDNING TO BESETNINGSFARTØY I MARINEN OG KNM MAUD

Fra 1 juni iverksettes en ny prøveordning i Sjøforsvaret for to besetnings fregatter og KNM Maud. BFOs fokus har vært å gi de ansatte et styrket vern og en best mulig tilpasset kompensasjon og arbeidstidsordning for berørt personell.

Den nye kompensasjonsformen (FA 3) er en videreutvikling av dagens FA1 og FA 2, og bedre tilpasset tjenesten i Marinen.

Den nye ordningen gir et styrket vern, både i form av økonomi og arbeidstid, og vil i tillegg bidra til mer forutsigbarhet for våre berørte medlemmer uttaler BFOs Hovedtillitsvalgte i Sjøforsvaret, Per Ivar Haugen. Bedre forutsigbarhet for når de er på jobb og når de skal ha fri. Ordningen gir også et godt vern ved sykdom og rettighetspermisjoner.

Ordningen vil ha en prøvetid frem til 3. juli 2023, og vil bli evaluert midtveis i perioden.

LØNNSOPPGJØRET I STATEN

I Skrivende stund er det mekling i lønnsoppgjøret i Staten, der BFO bidrar på flere områder i det arbeidet som pågår. Meklingsfristen er 23 mai, midnatt. Hvis det ikke blir enighet, vil det kunne bli streik i Staten fra 24 mai. I år er det Hovedoppgjør, det innebærer at hele Hovedtariffavtalen, samt økonomi er tema. Som en del av lønnsoppgjøret er også eventuelt nytt lønnsystem et tema.

BESTEMMELSER OM BRUK AV VIRKEMIDLER VED OMSTILLING I FORSVARET

Ovenstående ble drøftet med organisasjonene sentralt 6.april. Bestemmelsen er prolongert siden den statlige virkemiddelavtalen ble prolongert ut 2022. Eventuelle endringer tas i iverksettingsskrivet. Det er enighet mellom partene om en helhetlig gjennomgang av virkemiddelbestemmelsen, men ikke nå.

Presiseringer til bestemmelsen vil komme frem i iverksettingsskrivet, som er drøftet med ATO. Sjekk fobid.no – bestemmelsen vil bli lagt ut der når det formelle er i orden.

BEDRE BETINGELSER MED NY KOMPENSASJONSAVTALE FOR FORSVARET

BFO sa opp Kompensasjonsavtalen (Særavtale om merutgiftsdekning, ulempe- og risikokompensasjon) for Forsvaret til reforhandling i 2018. Etter mange arbeidsmøter og enda flere forhandlingsmøter har vi kommet til enighet med arbeidsgiver om en **ny avtale som trer i kraft 1. august 2022**.

BFO er fornøyd med resultatet etter forhandlingene, selv om vi gjerne skulle sett at det ble tilført mer økonomi inn i avtalen. Når det er sagt er det flere store endringer i den nye avtalen som vi mener imøtekommer kravene og ønskene våre medlemmer har etterlyst.

Våre viktigste krav var knyttet til pendling og risikokompensasjonen, samt at alle satser skulle indeksjusteres (at de følger prisveksten). Det siste klarte vi ikke å få til, men alle satser har fått en økning.

Endringer i avtalen på overskriftsbasis, detaljer se bfo.no når nye hjemmesider blir lagt ut om kort tid:

<ul style="list-style-type: none"> • Forsørger/forsørgelsesbyrde • To-besetningsfartøy • Flyttebonus • Utilfredsstillende kvarter Risiko nivå 2 • Endret tjenestested m/ overgangsordning • Pendlerreiser • Bosted utenfor Norge • Dekning av merutgifter til daglig reise mellom tilvist kvarter og nytt tjenestested • Spesielt for tilsatte på to-besetningsfartøy i Sjøforsvaret • Tilsatte på disponeringsordningen som er gift/samboer med andre forsvarstilsatte 	<ul style="list-style-type: none"> • Dekning av merutgifter til å leie sivil bolig • Tjeneste og skoler/kurs (utland) • Lagringsutgifter ved opphold i utdanning i utlandet • Flytting internt i utlandet • Flytting generelt • Flytting før ny beordring/ endring av tjenestedistrikt foreligger • Ekstrareise i forbindelse med flytting • Sivil leie av pendlerkvarter
---	---

Vi ønsker dere en alle en riktig fin sommer.

KUNNSKAP ER MAKT!

BFO årsmøte på Rena!

Etter to lange Covid-år, var det på torsdag endelig duket for årsmøte i lokalforeningen på Rena. Med en god agenda og under lydhøre forhold, kunne Håvard og Jon ødsle informasjon over tilhørerne i et par timer. (Selvfølgelig etter at pizzaen var fortært.).

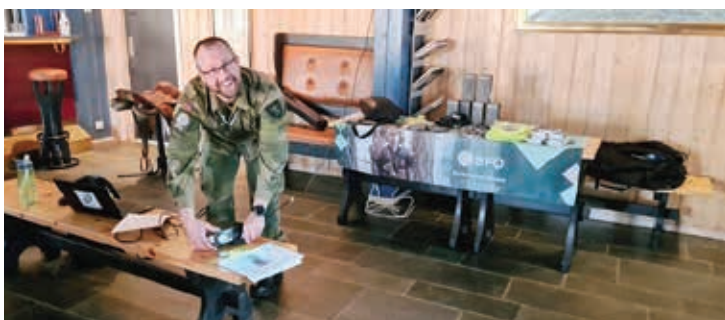
Vedtekter, kurs, framtidsutsikter, Forsvarsanalysen, lønn, OMT, oppfølging og muligheter for medlemmene var noen av temaene som ble tatt opp. I en svært spennende tid, utfordres både nasjonen, politikerne og Forsvaret på mange områder, også de "etablerte sannhetene". Viktigheten av informasjon og felles forståelse er større enn på lenge. Alle kan bidra og en god start, kan være at du er på ballen, f.eks som en ærlig, kritisk, kompetent og lojal medsoldat.

Nytt styre ble valgt, men det er selvfølgelig åpent for flere ildsjeler, så om du ikke hadde mulighet til å møte på torsdagen, er det aldri for sent å være engasjert. Sitter du med spørsmål eller forslag til temadager eller lignende, så ønsker vi dette velkommen. Håvard Støle ble gjenvalgt som lokalforeningsleder og vi gratulerer!

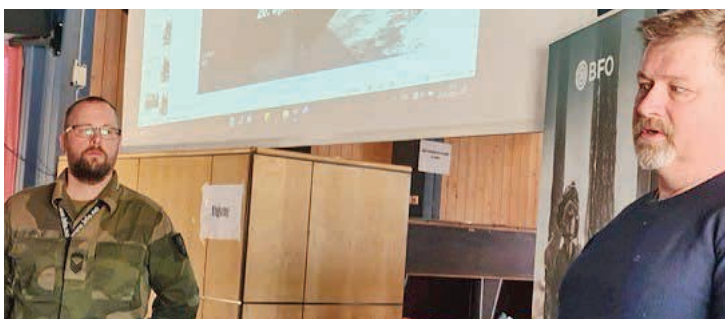
Jostein Vestli og Jon Vestli

Pizza og mineralvann hører med.

Håvard Støle ble gjenvalgt som lokalforeningsleder.

Fra BFOs sekretariat deltok kompetanseutvikler Jon Vestli.

God stemning på BFO-stand på Sjøkrigsskolen

Det er alltid godt besøk på BFO-stand, og god stemning. Denne gangen var det utdeling av påske-egg og annet.

Foto: Kerstin Ramsjø

Ny regionsstyreleder i region Vest

Helge Gulaker (til Høyre) ble behørig avtattet ifm regionstyremøte i mai.

Regionstyremøtet ble avholdt på teams, og det var lokalforeningsleder på Haakonsværn Jostein Helle som på vegne av regionen takket av Helge.

Helge går nå ut i pensjonistenes rekker. BFO takker for jobben som er gjort i perioden, og ønsker Helge lykke til som pensjonist.

John Strømseng

Nytilsatt i BFOs sekretariat

BFO har gleden av å få en ny kapasitet inn i sekretariatet. Øyvind Førland Olsen kommer fra Forsvarets Forum, der han har jobbet som journalist i 14 år. Øyvind går midlertidig inn som kommunikasjonsrådgiver, frem til våren 2023, da Mariell Halstensen er ute i svangerskapspermisjon. Øyvind skal deretter overlappet med dagens redaktør av Offisersbladet, og overta denne stillingen fra sommeren 2023.

Øyvind har studert journalistikk i Brisbane, Australia ved University of Queensland (bachelorgrad), og fortsatte studiene i Oslo der han fullførte en mastergrad i journalistikk ved Universitetet i Oslo og Høgskolen i Oslo. Han har jobbet i lokalaviser, deriblant Tønsbergs Blad og jobbet i P4-sporten. Fra 2009-2022 jobbet han som journalist i Forsvarets forum, der han blant annet har vikariert som utgavesjef og har vært debattansvarlig. Øyvind er 39 år, har samboer og to barn, Viktor og Una.

Vi ønsker Øyvind velkommen på laget!

Kommentar til våpenforskriften §5-11

HVORDAN OVERGANGSREGLENE FOR ERVERV PÅVIRKER FORSVARSANSATTE

Vi reddet gamle §14 og er svært stolte over arbeidet som vi sammen med fagforeningene (BFO og NOF) la ned og resultatene derav, med spesiell takk til sentralstyret i BFO og redaktøren for Offisersbladet som engasjerte seg i saken. §14 fra gammel forskrift erstattes av §5-11 i ny forskrift som inneholder noen enkle tillegg og presiseringer.

Den største endringen fra gammel forskrift var en forbedring ved at paragrafen ble utvidet til å også innebefatte grenaderer og konstabler sammen med avdelingsbefal og offiserer. En utelukkende positiv endring hvor lovverket ble endret etter innspill fra interesseorganisasjonene for å imøtekomme forsvarrets nye personellstruktur.

Som et resultat har flere ansatte nå tatt interesse og valgt å benytte seg av hjemmelen i den nye paragrafen til å erveve egne våpen til egen trening. Og man har begynt å se synergieffekter hvor dette blant annet har økt rekrutteringen til lokale skytterlag og foreninger som igjen bidrar med å underbygge en sunn sikkerhets- og våpenkultur og kompetanseutvikling hos forsvarspersonell som de tar med seg inn i sitt daglige virke.

Den nye paragrafen introduserer også en presisering av hvilke våpentyper som lovlig kan erveves med hjemmel i denne paragrafen. Her refererer lovteksten nå til pistol, repeterrifle og halvautomatiske rifler godkjent for jakt i motsetning til hvor det ifølge den foregående teksten kunne erverves inntil 3 våpen uavhengig av type.

Med dette begrenses den lovmessige hjemmelen for erverv av halvautomatiske rifler til de modellene som er godkjent for jakt imens at ervervsgrunnlaget for halvautomatiske rifler godkjent for sport er i praksis fjernet. Dette resulterer i at de som ervervet rifler i sistnevnte kategori med hjemmel i §14 potensielt står uten gyldig hjemmelsgrunnlag for å beholde de når overgangsperioden utgår i 2024.

Dersom våpenet ikke søkes over på et annet ervervsgrunnlag ved utgangen av Mai 2024 vil alternativet stå mellom enten videre-

salg eller destruksjon. Ved videresalg føres våpenet over på en annen person som innehar kjøpstillatelse fra politiet på den aktuelle våpentypen. Innlevering til destruksjon derimot utløser en vrakpant på 4000kr som utbetales direkte til eieren av våpenet.

Disse alternativene står i sterk kontrast til tidligere anledninger hvor det har forekommet spesielt inngripende endringer i våpenlovgivningen. Det har vært et juridisk presedens for at de som blir berørt av endringene får beholde eiendelene sine under den forutsetning at videresalg kun tillates til individer som oppfyller de nye kravene som følge av den endringen i lov eller forskrift.

I sum betyr dette at forskriften med tilbakevirkende kraft tvinger lovlydige privatpersoner til å avstå fra sin private eiendom. Vi anser dette som en betydelig inngripen i privatlivet og et klart tillisbrudd overfor oss både som forsvarsansatte og våpeneiere. Det oppleves som om at vi behandles som skyldige inntil det motsatte er bevist hvor man blir sittende igjen med både bevisbyrden og regningen. Denne divergensen sammen med total mangel på dialog anser vi rett og slett som usmakelig og useriøs av forvaltningen som helhet. En følelse som forsterkes ytterligere av den marginale «vrakpanten» som tilbys ved destruksjon for våpen som ganske enkelt kan krype opp i en samlet sum på 50 000kr og oppover.

Oversersjant Truls Lee Boholm 133LV\LVBN,
Vingersjant Kjetil Flaa Rødsjø 132LV\LVBN,
Vingersjant Erik Rolf Johnsen 132LV\Vedlikeholdsskvadronen,
Vingersjant Tor-Egil Westerås 133LV\LVBN,
Visespesialist Simen Alme Selven 133LV\LVBN,
Visespesialist Håvar Hommelsgård 133LV\LVBN, og
Visespesialist Audun Rødsten 133LV\LVBN

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202	jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377	rune.rudberg@bfo.no
Sekretariatsleder	Stein Grongstad		993 26 146	stein.grongstad@bfo.no
Forhandlingsleder	Dag Stutlien	Medbestemmelse	930 67 475	dag.stutlien@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbestemmelse	934 98 520	ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Tor Erik Eide	Medbestemmelse	922 10 930	tor.erik.eide@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Tariff	990 96 521	grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238	lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907	jon.vestli@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880	kyrre.felde@bfo.no
Seniorkonsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698	mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165	mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653	viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814	john.bakke@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211	dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Øyvind Førland Olsen		928 40 219	oyvind.olsen@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen	I permisjon	938 04 855	mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251	offisersbladet@bfo.no

HTV

OMRÅDE	NAVN	MIL	MOB	E-POST
HTV Hær	Rune Isvik		400 29 792	htv-haer@bfo.no
HTV Hær, vara	Tony Johansen		917 90 592	tony.johansen@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen		934 59 898	per.haugen@bfo.no
HTV Sjø, vara	John L Strømseng	0540-3486	926 24 550	john.stromseng@bfo.no
HTV Luft	Lars Andre Anthonsen		909 99 595	lars.anthonsen@bfo.no
HTV Luft, vara	Johnny Knutsen		481 67 476	johnny.knutsen@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen		992 22 781	inge.oyen@bfo.no
CYFOR	Tbre Knutsen		958 65 362	htv-cyfor@bfo.no
FST	Jon Erling Johansen		924 70 604	htv-fst@bfo.no
FMA	Børre Hagen		932 80 857	htv-fma@bfo.no
FLO	Sverre Holter		474 52 352	htv-flo@bfo.no
FOH	Hans Petter Myrseth		909 98 298	htv-foh@bfo.no
FHS	Stein Hatlem Forsdahl		992 47 085	htv-fhs@bfo.no
FFT	Rolf Falchenberg		992 08 326	htv-fft@bfo.no
FUNG FFT	Kenneth B. Henriksen		990 93 808	kenneth.b.henriksen@gmail.com
FPVS	Trond Arild Bølla		992 15 663	trond.bolla@bfo.no
FSAN	Hans Erik Bergene		932 27 168	htv-fsan@bfo.no
FB	Vebjørn Hanssen		404 35 973	htv-fb@bfo.no
ETJ	Ta kontakt på e-post			htv-etj@bfo.no
FS	Ola Jonson Bakk			htv-fs@bfo.no
FD	John Andre Lilleskare		474 64 408	john-andre.lilleskare@fd.dep.no
NSM	Lars Jørgen Løland		920 58 345	lars-jorgen.loland@nsm.no

SENTRALT FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

Nord-Norge	Tbre K. Halvorsen		489 43 315	tore.halvorsen@bfo.no
Sør-Norge	Kerstin Ramsjø		456 38 647	kerstin.ramsjo@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes		930 53 744	tor.framnes@bfo.no

RUFO[®]
PROFESSIONAL CASING SINCE 1983

- ★ 38 ÅRS ERFARING
- ★ HØY KVALITET OG RASK LEVERING
- ★ PRODUSERT I NORGE - GOD DOKUMENTASJON
- ★ ALLE TYPER KASSER OG SKREDDERSYDD INNREDNING
- ★ ENKEL SAMHANDLING MED EGENUTVIKLET 3D/CAD SOFTWARE

NORGES **LEDENDE** INNEN
SKREDDERSYDDE
TRANSPORT **KASSER**

Cobra fra Marines under Cold Response. Foto Torbjørn Kjosvold.

OFFISERSBLADET

Hvor blir det av fellesskapet?

Evenes flystasjon har fått til mye bra, alt fra da vi offisielt tok over QRA-beredskapen fra Bodø den 6. januar til alle avdelinger og personell som er kommet på plass. Men likevel mener jeg det er noe som mangler på flystasjonen vår; det er på høy tid å ta tak i det sosiale fellesskapet. På alle arbeidsplasser er det viktig med en arena for et fellesskap som ikke bare dreier seg om arbeidsoppgaver. Det å skape et godt fellesskap og en god kultur er ikke noe som kommer av seg selv, dette er noe alle må bidra til, både ansatte og ledere. All begynnelse er vanskelig og derfor krever det litt ekstra av oss nå i starten.

Hvis vi skal lykkes med å beholde våre flinke medarbeidere og i tillegg rekruttere nye så er det viktig med et godt sosialt arbeidsmiljø.

Jeg håper at alle tar sin del av ansvaret for å bygge opp en base med et godt samhold, der det ikke nødvendigvis er snakk om kun fest og fyll, men at det også er rom for noe felles hyggelig som en quiz, båttur, fjellturer etc.

All forskning viser at trivsel på arbeidsplassen er viktig og jeg mener at enda er det mye å gå på når det gjelder samhold, trivsel og fellesskap.

Mitt forslag er at vi begynner i det små og da er det også viktig at folk engasjerer seg og at folk stiller seg positive til de forsøkene på å få til noe, som jeg håper/regner med at kommer nå som messestyret på Evenes er satt. Jeg utfordrer alle til å sende inn innspill på aktiviteter og moro til messestyret og gir det en sjanse. Vi som er så heldige å ha så mange kulturer fra andre baser å spille på så er jeg i den forbindelse helt sikker på at vi sammen kan skape et helt unikt fellesskap.

#MakeEvenesGreatAgain

Kaja Gerner Eriksen

Ny KAFO-leder! Her presenterer hun seg selv:

Hei, mitt navn er Helene Fossum Grønseth. Jeg er 23 år og går logistikklinjen på Sjøkrigsskolen. Jeg vil beskrive meg selv som energisk, utadvendt, og tillitvekkende. På fritida er jeg glad i alt som gjøres utendørs; alle typer ski på vinteren og klatring, sykling, seiling og fjellturer på sommeren. I tillegg har jeg en stor, og kanskje noe spesiell, forkjærlighet for lange turer i naturen.

Jeg startet i Forsvaret i 2018 som avdelingstillitsvalgt gjennom TVO for daværende 139 luftving. Deretter ble jeg ansatt i Maritim helikoptervings stab som Ass A-4 og lokal innkjøper. Der satt jeg i nesten halvannet år, før jeg tok permisjon våren 2020 for å ta meg fra Nordkapp til Lindesnes på sykkel og beina.

Fra jobb som Ass A-4 var veien kort til å søke logistikklinja ved FHS. Her går jeg nå og er i ferd med å fullføre andreåret. Fra den spede begynnelse i ungdomspolitikken som trettenåring, og gjennom ti år i ulike organisasjoner er den viktigste erfaringen jeg står igjen med, at fellesskap fungerer. Det er en kraft i det å stå sammen og jobbe mot et felles mål. Å få muligheten til å være den som står i fremste rekke, med de jeg jobber for i ryggen, er noe som gir meg mening.

Som leder av KAFO er det viktig for meg å være engasjerende, trygg og inkluderende. Med Nikolai Valvik i spissen har KAFO det siste året gått gjennom en revitalisering og fått på plass gode administrative rammer for arbeidet med verdiskapning for medlemmene våre. Fremover vil jeg som leder jobbe for å øke aktiviteten lokalt og å øke informasjonen til kadettene gjennom blant annet vår nylig opprettede Instagram-profil (kadettesfellesorganisasjon). Da er det viktig at landsstyret fort blir fortrolige med sine roller, får nødvendig kunnskap og er motiverte til å legge inn innsatsen.

KAFO skal sørge for verdiskapning for våre medlemmer. Derfor er mitt mål at kadettene i sin hverdag skal merke at de er med i KAFO. Vi skal bidra med å ta noen stressfaktorer av skuldrene til kadettene i en ellers hektisk hverdag. Kadetters status, forsikringsvern og rettigheter på vei ut i stilling er noen av mange forhold som opptar kadettene. Jeg vil at de skal erfare at behandlinga av sakene er ivaretatt av KAFO gjennom godt saksarbeid og god informasjonsspredning. Dermed vil kadettene frigjøre kapasitet til andre ting – selv om jeg håper de aldri slutter å være kritiske, interesserte og å være stemmen som gjør at KAFO vet hva som rører seg i kadetthverdagen.

Det nye landsstyret har allerede hatt sitt første seminar og styremøte. Vi har hatt styreopplæring, avklart roller og ansvar, satt ned flere utvalg og kommet godt i gang med arbeidet. Nå er det meste lagt til rette for mye spennende til høsten, men før det skal vi bli ferdige med eksamener og ha oss en velfortjent sommerferie.

God sommer ønskes dere alle fra oss i KAFO!

Helene Fossum Grønseth
Leder KAFO

Kherson er Ukraina!

President Putin kunne ikke komme med en seierserklæring den 9. mai under den storslåtte paraden i Moskva som markerte 77-årsdagen for seieren over Hitler-Tyskland. Til det er den ukrainske motstanden mot den russiske invasjonen for kraftig, russiske styrker er flere steder blitt slått tilbake (Kyiv, Kharkiv) og moralen og kampviljen til de til dels ferske og utrente russiske soldatene synes å være lav.

Hva målene til Putin nå er, er ikke så godt å si, men det ser ut som om russerne vil konsentrere seg om Øst- og Sør-Ukraina. Og aller helst vil nok Russland forsøke å blokkere hele Svartehavskysten, noe som vil få katastrofale konsekvenser for landets økonomi og eksport. I Odessa og andre byer langs Svartehavskysten ligger nå millioner av tonn korn lagret i siloer som Ukraina ikke får eksportert på grunn av den russiske blokade i Svartehavet. Det arbeides nå med andre alternativ via De baltiske land ved hjelp av togtransport. Kapasiteten må da bli mindre. Men verden trenger ukrainsk korn!

Nylig – 7. mai – var en fremstående russisk politiker fra Putins parti i nasjonalforsamlingen på besøk i den russisk-kontrollerte byen Kherson og uttalte at “Russland er her for alltid”. Og han la også til at her skal russere og ukrainere leve sammen, utvikle regionen og at Russland ville åpne et senter for humanitær hjelp i byen. Russland har nok til hensikt å forbli på ukrainsk territorium – hvis ikke de blir presset ut av ukrainske styrker. Og det er det som nå er Ukrainas erklærte mål: å jage de russiske styrkene ut av

hele Ukraina – inkludert Donbass og Krim. Det hører også med til historien at ved begynnelsen av den russiske okkupasjonen var det omfattende sivile demonstrasjoner her mot okkupantene til de russiske soldatene begynte å skyte med skarpt. De ble i hvert fall ikke mottatt som befriere, men som okkupanter.

Krigen mot Ukraina kan du daglig følge på nettstedet Kyiv post. Dette blir nok dessverre en langvarig konflikt. Ukraina fortjener vår fulle støtte, ikke bare politisk, men også militært. Det er Russland som er angriperen, ikke Ukraina!

Slava Ukrainie!
Nils Tore Gjerde

Dette er tragisk Forsvarsbygg!

For fjerde gang på ca et halvt år så står et boligfelt utenfor Høybuktnoen leir uten vannforsyning. Denne gangen skjedde lekkasjen i den stille uke, og leietakerne (flere barnefamilier) fikk ganske enkelt en tekstmelding som sa at vannet straks ville kuttes pga en lekkasje, og at det deretter ville være borte resten av påsken.

Leietakerne fikk alternativ tilgang til vann og dusj på Vargheim Velferdsbygg hvor det fortsatt var vanntilførsel. Alle disse ”tiltakene” for at leietakerne fortsatt skulle kunne bo der, kommuniseres og organiseres i hovedsak av OPS GSV - altså en nivå 4-avdelings OPS som tilfeldigvis er døgnbemannet pga sitt stående oppdrag (og ikke for å avlaste Forsvarsbygg).

At en vannledning blir ødelagt er selvsagt ikke noe Forsvarsbygg kan klandres for, MEN at responsen er å vente ut påsken fremfor å sette noen på jobben, å ikke fatte noe slags tiltak om å skaffe leietakerne vannbeholdere eller vannflasker, ingen tilbud om alternativ bopel, ingen diskusjon om reduksjon i husleie eller annen form for kompensasjon for ”mangel” etter loven (som de fleste av som er utleiere i privatlivet må forholde oss til), at man går rundt på dag syv uten vann uten noen form for tilbakemelding om når vannet kommer tilbake, osv... Det virker, ..ikke greit. Alle kostnader i form av både tap av tid, tap av økonomi (innkjøp av flaskevann og vannbeholdere), tap av levestandard (å ha en familie med to barn uten tilgang til vann i over en uke tærer på etter hvert), bæres utelukkende av leietaker uten noen form for kompensasjon fra utleier.

Noen åpne spørsmål:

- Hva er egentlig Forsvarsbygg sitt ansvar overfor den enkelte leietaker?
- I hvor stor grad skal Forsvarsbygg behandle sine leietakere som en hvilken som helst annen utleier må behandle sine leietakere?
- Hvilken makt har den enkelte leietaker til å påvirke utleier?
- Etter loven så kan en hvilken som helst leietaker holde tilbake husleie dersom det er vesentlige mangler som ikke rettes, hvilken evne har en forsvarsansatt til å bruke slike virkemidler all tid leien bare trekkes av lønnen?
- Hvilke incentiver har egentlig Forsvarsbygg for å holde leietakerne sine fornøyde?

De har strengt tatt et monopol overfor en yrkesgruppe som har få til ingen gode alternativer når de blir beordret til mange av Hærens gudsforlatte garnisoner. Hvordan er det meningen at Forsvarsbygg skal prioritere vedlikehold og oppgradering av infrastruktur som leies ut til Forsvarsansatte for korte perioder av 2-5 år, når det er mer lønnsomt å la tapet bæres av leietakeren. Tapet kan f.eks. være økte strøm-utgifter all tid man ikke har enten etterisolert, eller installert varmepumpe som et billigere alternativ til panelovner. Som privatperson så er det logisk å kjøpe en varmepumpe er noe som vil lønne seg ilar noen få år, men for Forsvarsbygg så ser de aldri kostnaden av strøm. De ser derimot kostnaden av å måtte oppgradere x antall boliger med varmepumper. Det finnes INGEN logisk grunn til at de skulle prioritere slike oppgraderinger når de blir målt på økonomisk styring fremfor kundetilfredshet. Det er billigere og bedre å ha misfornøyde leietakere, levere gode resultater på toppnivå og innen økonomisk styring, og heller bruke noen ekstra hundretusener på reklame/PR.

Hilsen fra en frustrert leietaker

Pensjon

Trygdeoppgjøret er i havn og denne gangen fikk pensjonistene et tilfredsstillende resultat, selv om ikke hele prisstigningen fra i fjor ble kompensert. Vi får stadig mange spørsmål om pensjon og noen av spørsmålene svarer vi ut i dette pensjonsbrevet. Det gjelder særlig i forhold til ny pensjonsordning for de som er født i 1963 eller senere.

■ Av forhandlingslederne Grethe Bergersen og Ragnar Dahl

Som de fleste vet er meklingen i lønnsforhandlingene i offentlig sektor i full gang og vi kjenner ikke resultatet i skrivende stund. Trygdeoppgjøret ble ferdig i samsvar med den ordningen stortinget har vedtatt.

Økningen i alderspensjon er på 3.53 % fra 1. mai, dette utgjør 4.12 % på årsbasis. (3.53 % er for 8 mnd regnet fra 1.mai og på årsbasis er det for 12 mnd. Minste pensjonsnivå og garantipensjon øker med 3,53 prosent fra 1. mai 2022.

Minstepensjon for enslig pensjonist (særskilt sats) blir 232 816 kroner fra 1. mai 2022.

Grunnbeløpet, som også benyttes for utregning av pensjon i den gamle pensjonsordningen med grunn- og tilleggspensjon øker fra kr 106 399.- til kr 111 477.- regnet fra 1.mai-2022. Dette tilsvarer 4.77 %

Det er Pensjonistforbundet, Senior Norge, Forsvarets seniorforbund, Landsforbundet for offentlige pensjonister, Funksjonshemmedes fellesorganisasjon, Samarbeidsforum av funksjonshemmedes organisasjon, LO, YS, UNIO og Akademikerne som har drøftet frem resultatet.

Årsaken til at dette ikke er forhandlinger som i lønnsforhandlinger er at det er regjeringen som legger frem det endelige resultatet for godkjenning i Stortinget, som har fastsatt at lønnsveksten skal være gjennomsnittet av lønns- og prisvekst.

Det tekniske beregningsutvalget (TBU), som leverer det statistiske grunnlaget for lønnsoppgjørene, har anslått en vekst i konsumprisindeksen på 3,3 prosent i år. Nå tror vi at de prisene vil øke mer enn det TBU har anslått, dette med bakgrunn i det som skjer rundt oss. Da er det godt å vite at dette blir tatt igjen neste år.

MEDLEMSFORDEL

Ring oss, eller send oss en e-post om problemstilling eller noe annet du ønsker svar på, herunder forståelse av regelverk, pensjonsberegning, yrkesskade mm. Send til post@bfo.no

PENSJONSORDNINGEN I STATEN

Født før 1963 Alle som har særalders-grense 60 år og som slutter ved fylte 57 år, gitt at summen av alder og tjenestetid er 85 år, får 66 % av pensjonsgrunnlaget. Dette har du helt frem til du tar ut alderspensjonen ved fylte 67 år, da blir pensjonene fra NAV og SPK samordnet og levealdersjustert.

Du må søke om alderspensjon fra NAV minst 3 måneder før du fyller 67 år, ellers så bortfaller også pensjonen fra SPK. Dette er fordi ordningen er basert på samlet uttak ved fylte 67 år. Du vil ikke få etterbetalt pensjonstapet fra SPK, når du oppdager feilen og søker alderspensjon fra NAV. Når søknaden fra NAV er innvilget, vil du automatisk få pensjon fra SPK.

Du kan også ta ut fleksibel alderspensjon ved fylte 62 år, men du vil ikke få kompensert for tidlig uttak av alderspensjon, da SPK forutsetter at du tar ut pensjon fra SPK og NAV ved fylte 67 år. De som tar ut fleksibel alderspensjon, vil få en livsvarig lavere pensjon fra fylte 67 år.

Pensjonsgrunnlaget endres i samsvar med lønnsforhandlingene i Staten. Siden disse er på sluttlønnsprinsippet, er det ingen pensjonsbeholdning å oppjustere. Når man har gått av med pensjon, vil SPK oppjustere pensjonsgrunnlaget i samsvar med økningen i folketrygden, i dag 3.53 % dvs 4.12 % på årsbasis.

Levealdersjustering for de som er født før 1963

Før de som er født før 1963 er pensjonsordningen summen av det du får fra NAV og det du får fra SPK. Man er garantert 66 % av pensjonsgrunnlaget før levealdersjusteringen (husk tidlig uttak fra NAV blir ikke kompensert). Den individuelle garantien er som følger:

- De som er født i 1958 og tidligere er garantert å få 66 % av pensjonsgrunnlaget, dersom du slutter ved 57/60 år. (Levealdersjusteringen blir justert med et garantitillegg)
- De som er født i 1959 og senere vil få garantien redusert med 10 % for hvert år frem tom 1962 årgangen, slik at 1959 årgangen får kompensert 90 % av levealdersjusteringen og de som er født i 1962 får kompensert 60 % av levealdersjusteringen.

Oppsatt pensjon blir lønnsregulert i samsvar med økningen av folketrygdens grunnbeløp, tilsvarende gjelder pensjonsbeholdningene. Etter uttak av alderspensjon vil beholdningene bli regulert med økningen i alderspensjon. Din pensjon vil hvert år bli regulert, og du vil motta informasjon fra NAV om dette.

Født i 1963 og senere

Dette blir litt annerledes for de som er født i 1963 og senere. De kan ta ut oppsatt pensjon opptjent pr desember 2019 ved fylte 62 år. Denne pensjonen blir midlertidig samordnet med den beholdningen du har i NAV på uttakstidspunktet og endelig samordnet ved fylte 67 år. Det er kun den oppsatte pensjonen som skal både samordnes og levealders justeres. De øvrige pensjonsbeholdningene skal kun levealders justeres med delingstall på uttakstidspunktet.

Pensjonsbeholdningene utover oppsatt pensjon, skal ikke senere levealders justeres på ny, med mindre du endrer uttaksgraden og velger å utsette resten av det du har til fylte 67 år eller senere. Da er det restbeholdningene som blir levealdersjustert ifh til mnd og år på uttakstidspunktet. Husk at desto tidligere du tar ut pensjon, desto mindre blir din livsvarige pensjon fra fylte 67 år.

Tar du ikke ut pensjon før fylte 67 år, blir pensjonene behandlet som følger:

- Oppsatt pensjon fra SPK (fra des 2019) blir samordnet og levealdersjustert med beholdningen i NAV på uttakstidspunktet, øvrige pensjonsbeholdninger opptjent fra 1. januar 2020 blir dividert på delingstallet (mnd og år) ved fylte 67 år.
- Du kan også vente med å ta ut pensjon til etter fylte 67 år, men før fylte 75 år. Samordning av den oppsatte pensjonen blir som over, men da på et senere tidspunkt (dvs samordningsreglene er de samme, men delingstallet lavere og du får mer utbetalt). Tilsvarende blir alle pensjonsbeholdningene dividert med delingstallet ifh til mnd og år på uttakstidspunktet.
- Samordningsregelen for de som er født i 1963 og senere er utformet slik at du alltid vil få noe av SPK, selv om du har hatt inntekt samtidig som du har fått full pensjon fra SPK.

- I denne ordningen har du ingen garanti om 66 % av pensjonsgrunnlaget, da alt avhenger av hva du har tjent opp (påslagsmodellen) i beholdningene og hvor lenge du jobber.

HVA BETYR TRYGDEOPPGJØRET IFH TIL FOLKETRYGDEN?

Mange har et inntrykk av at alle trygdeoppgjør er dårlig, her ser dere en oversikt over de siste års utvikling:

01.05.2022: 4,77 %	01.05.2021: 4,98 %	01.05.2020: 1,50 %	01.05.2019: 3,07 %
01.05.2018: 3,47 %	01.05.2017: 1,14 %	01.05.2016: 2,78 %	01.05.2015: 1,92 %
For 2021 ble også konsekvenser av underreguleringen fra 2020 på 0,75 % innarbeidet			

Pensjoner under opptjening vil bli regulert med tilsvarende lønnsvekst (4.77). For de som er født i 1963 og senere vil pensjonsbeholdningen øke med denne satsen, i tillegg kommer opptjent pensjon i pensjonsbeholdningen i inntektsåret. Når du tar ut pensjon vil pensjonsbeholdningen øke med 4.12 % i år, hva det blir neste år, vet ingen.

De som er født før 1963 får sin pensjon beregnet med en grunnpensjon (1 ganger grunnbeløpet i folketrygden), dvs kr 111 477.- for de som er enslige, eller forsørger andre med inntekt under 2 ganger grunnbeløpet. Dersom du er gift eller samboende gjøres et fradrag på 10 % for begge to (dersom begge har inntekt over 2 G) i grunnpensjonen, dvs de får hver seg kr 100 329.- om begge er pensjonister.

Tilleggspensjonen din utgjør den største delen av pensjonen fra NAV, den beregnes ifh til sluttpoenget ditt (snittet av de 20 beste opptjeningsårene). Du får uansett med deg alle år opptjent fra 1992 og tidligere. Årsaken til dette er at man da gjorde en endring i pensjonsopptjeningen. Du tjente opp 45 % før og 42 % etter 1992 ganget opp med grunnbeløp, sluttpoeng tall og antall år før og etter 1992 delt på 40.

Eksempel på din pensjon før 1.mai 2022 på gammel ordning. Du er gift/samboende, har 17 års opptjening før 1992 og 23 år etter. Sluttpoeng tallet (ble utregnet av skattemyndighetene basert på selvangivelsen) ditt er i dette eksemplet 5,43.

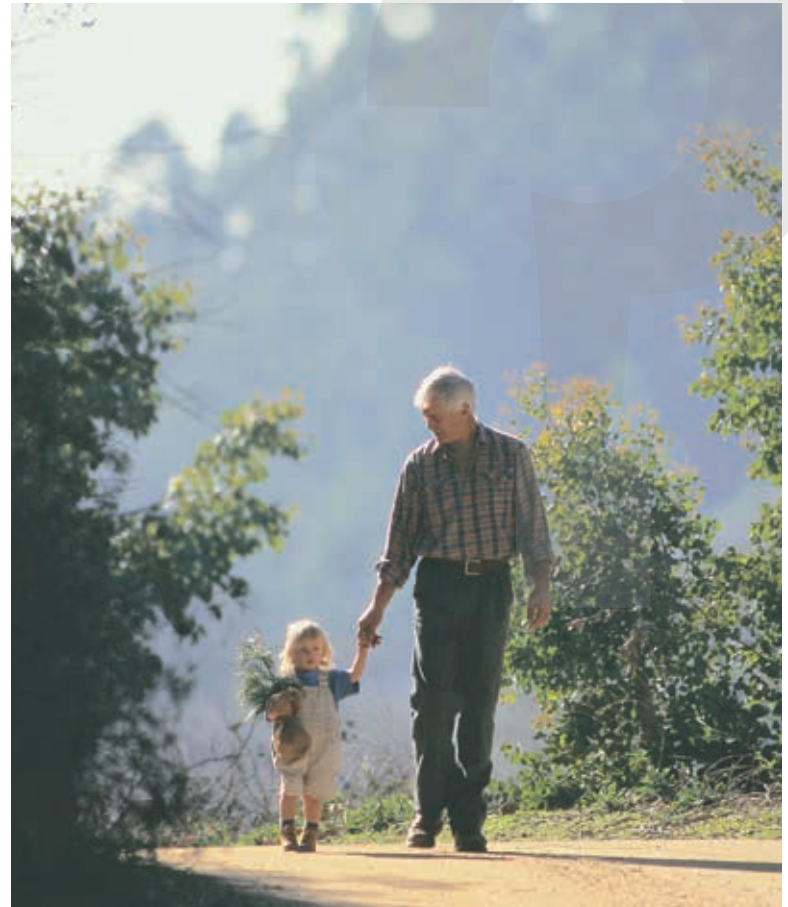
Grunnpensjon før 1/5-2022	kr 106 399.- x 0.90 =	95 759.-
Tilleggspensjon	kr 106 399.- x 5.43 x 0,45 x 17/40 =	110 494.-
+	Kr 106 399.- x 5.43 x 0,42 x 23/40 =	139 526.-
Total pensjon fra SPK		345 779.-
Grunnpensjon etter 1/5-2022	kr 111 477.- x 0.90 =	100 329.-
Tilleggspensjon	kr 111 477.- x 5.43 x 0,45 x 17/40 =	115 767.-
+	Kr 111 477.- x 5.43 x 0,42 x 23/40 =	146 185.-
Total pensjon fra SPK		362 281.-

For de som har pensjon også fra SPK, så vil NAV-pensjonen bli samordnet. I dette eksemplet har vedkommende fullt garantitillegg (ingen levealdersjustering), men noe av økningen på kr 16 502.- blir spist opp av SPK da det er summen av NAV og SPK som utgjør 66 %. Har du høy opptjening i NAV og lavt pensjonsgrunnlag i SPK, kan du risikere at du kun får pensjon fra NAV pga samordningen ved fylte 67 år. Dette skjer eksempelvis, dersom du slutter i Forsvaret og begynner å jobbe privat. Pensjonsordningen er summen av det du har i NAV og SPK dekker differansen opp til 66 % av pensjonsgrunnlaget.

For de som er født i 1963 og senere blir pensjonsbeholdningen multiplisert opp med lønnsveksten, men som følge av de nye samordningsreglene er du alltid garantert å få noe fra SPK ved fylte 67 år.

DE NYE PENSJONSPLANENE!

Utgangspunktet for nye pensjonsordning var at man skulle tilpasse tjenstepensjonen fra SPK til folketrygdens måte å beregne pensjon på. Det var ikke meningen at den enkelte skulle tape pensjon, utover

det «tapet» levealdersjustering utgjør. Levealdersjusteringen gjør pensjonsordningen bærekraftig over tid.

Siden man går ut av en pensjonsordning og inn i en ny, får man oppsatt pensjon fra den tidligere ordningen, her 31.desember 2019. All pensjonsopptjening etter 1.januar skjer i påslagsmodellen. Det er den oppsatte pensjonen som oppleves som et pensjons ran for de som er født i 1963 og senere.

Pensjonsran 1: Alle opptjente rettigheter pr 31.desember 2019 omgjøres til en oppsatt pensjon. Opptjeningstiden øker fra 30 til maks 40 år, avhengig av hvor mange år du har igjen til aldersgrensen. De fleste vil oppleve at opptjeningstiden er nærmere 40 år enn 30 år. Dette betyr at verdien av opptjente rettigheter reduseres tilsvarende økningen i opptjeningstiden, (kan bli opp mot 25 % lavere pensjon). For de fleste vil man ikke kunne hente igjen dette i påslagsmodellen. Dette treffer særlig de med internasjonal tjeneste og tjeneste i midlertidig høyere lønnet stilling i minst 2 år ifh til sluttlønnen. Det kan være snakk om hundretusenvis i lavere pensjon for enkelte. Her må partene finne en løsning, det var ikke meningen at noen skulle tape på ny ordning.

Pensjonsran 2: Ny pensjonsordning tilsier, inntil ny pensjonsavtale er inngått, at de som går av med pensjon vil få 66 % av lønnsgrunnlaget på sluttidspunktet, for den pensjonen man skal ha frem til fylte 67 år. Tidligere fikk de som hadde tjeneste i intops i perioden 2006-2012, eller hadde tjenestegjort i stilling med høyere lønn i mer enn 2 år, med seg dette med seg – som følge av en reell nedgang i lønn. Dette skjer ikke i ny ordning, da lønnsgrunnlaget på sluttidspunktet legges til grunn. Det betyr at enkelte kan tape hundretusenvis av kroner i pensjon. Dette må også partene finne en løsning på.

BFO SER FREM TIL PARTENE STARTER FORHANDLINGER OM NY SÆRALDERSPENSJON – MYE Å TA TAK I!

TOP GUN: MAVERICK

AM. ACTION

REGI: JOSEPH KOSINSKI
MED: TOM CRUISE, JENNIFER CONNELLY,
VAL KILMER, MONICA BARBARO, ED HARRIS
PRODUSENTER: JERRY BRUCKHEIMER,
TOM CRUISE, DAVID ELLISON,
CHRISTOPHER MCQUARRIE
MANUS: CHRISTOPHER MCQUARRIE,
EHREN KRUGER, ERIC WARREN SINGER
2 TIMER 10 MIN

Hollywoods beste jagerpilot

Siden 1986 har «Top Gun» vært den tøffeste jagerfly-filmen, og det er på høy tid at en ny film har overtatt denne plassen. «Top Gun: Maverick» er en film som må ses på stort lerret!

■ Tekst: Nils Gjerstad

Kamera sveiper over et hangarskip på tokt i Stillehavet og et jagerfly tar av. På lydsporet durer tonene til Kenny Loggins' Danger Zone.

Pete 'Maverick' Mitchell (Cruise) er piloten, og han er på en risikabel testflyvning, hvor han skal oppnå en ny topp-hastighet i luften.

Med denne adrenalinfylte introduksjonen starter «Top Gun:

Maverick», og det adrenalinfylte nivået er temmelig representativt for denne filmen, som kommer hele 36 år etter første film. «Top Gun» (1986) var den ultimate jagerfly-filmen, og inspirerte mange ungdommer til å bli pilot. Siden den gang har mye skjedd, både i verden og innen flyteknologi. Tony Scott, som var regissør på «Top Gun» har blant annet gått bort, og blitt erstattet av Joseph Kosinski, mens produsent Jerry Bruckheimer ennå er med. I en

alder hvor han burde vært fremmet, er fremdeles Maverick jagerpilot og testpilot i Marinen hvor han stadig utfordrer grensene. Mens hans tidligere wingman Tom «Iceman» Kazansky (Kilmer) har blitt admiral for Stillehavsflyten. Fysisk Tom Cruise holder seg fordømt godt og han ser ikke mer ut enn 12-13 år eldre enn i første film, og det gjør også det hele mer plausibelt. Denne gang utvikler han en romanse med den lokale pub-eieren Penny

(Jennifer Connelly), som blant annet lærer jagerpiloten å styre seilbåt utenfor havnen i San Diego. Etter vel 40 år i marinen har Maverick fortsatt litt rebelske holdninger og han tar stadig vekk store risikoer, men han er godhertet på bunnen.

Når han får i oppdrag å trene opp ferske piloter til å bombe en hemmelig fabrikk i et ikke-navngitt fiendtlig land som produserer atombomber, møter han også spøkelser fra fortiden. En av pilotene er nemlig sønn av Mavericks venn, «Goose». De unge flyveresene er i kjent stil er de vågale og har bråkjekke kallenavn som

'Cyclone' og "Rooster". Artig er det også at det har kommet en ung, kvinnelig pilot Natasha «Phoenix» Trace (Monica Barbaro) med i flokken. Finalen blir spenningsfylt.

I tillegg til action og romantikk byr også «Top Gun: Maverick» på høy nostalgifaktor, både visuelt og lydmessig, men det er samtidig ikke nødvendig å ha sett første film for å følge handlingen. Regissør Kosinski gjør også en formidabel jobb med iscenesettelse av fartsfylte fly-sekvenser og balansegangen mellom action og drama. Men det er selvsagt superstjernen Tom Cruise som skal ha mest kreditt her. At han klarer

å fremstille Maverick på samme måte som vi husker ham på 80-tallet er en ting, men det er også imponerende at han har fått gjennomslag for at actionstuntene er gjort uten bruk av CGI og digitale effekter. Dette gir filmen en organisk følelse, og de spektakulære scenene høyt over bakkenivå er trolig de beste jagerfly-sekvenser man får sett på film. Det er verdt billetten alene!

Georgia

I tumultene under og etter den russiske revolusjonen forsøkte flere land under det russiske imperiet å erklære seg uavhengige, med varierende hell. I Georgia satt bolsjevikenes rivaler og forsøkte seg på en politisk balanse som ikke kunne vare.

■ Tekst: Trond Sätre

I mai 1918 erklærte landet i sør-Kaukasus seg uavhengig. Den nye staten, som fikk navnet den Demokratiske Republikken Georgia (DRG) hadde et flerpartisystem, men var politisk dominert av de sosialdemokratiske mensjevikenes Til å begynne med var landet et protektorat under Tyskland, men etter det tyske nederlaget i første verdenskrig ble de delvis okkupert av britiske tropper. Storbritannia prøvde å lage et bolverk mot bolsjevikenes ekspansjon, men måtte trekke seg ut etter undertegningen av Moskvatraktaten den 7. mai 1920. Traktaten slo fast at Moskva skulle anerkjenne Georgias selvstendighet. Til gjengjeld skulle sistnevnte ikke være vertskap for tropper fra land som var fiendtlig innstilte til bolsjevikenes.

Faren for en sovjetisk invasjon var likevel overhengende, og flere sovjetledere hadde aldri til hensikt å akseptere georgisk uavhengighet. En av dem var den georgiske bolsjeviken Grigorij Ordzjonikidze, som hadde støttet et mislykket kuppforsøk i Tbilisi (Georgias hovedstad) like før signeringen av Moskvatraktaten. Forhandlingene som hadde ledet til traktaten var igangsatt for å kjøpe russerne tid under den pågående polsk-sovjetiske krigen.

Likevel var det ikke full enighet om sovjetisk innmarsj. Ved siden av Ordzjonikidze var det annen høytstående georgier i Lenins regjering, Josef Stalin, som ivret mest for å invadere landet og innlemme det i Sovjetunionen. Stalin hadde kalt Georgia for «vestmaktens elskerinne». Man fryktet at landet skulle bli sett på som en internasjonal seier for de mer moderate mensjevikenes over bolsjevikenes. Lenin nølte med å bruke makt, men ble mer villig da det så ut som om kommunistene kom til å vinne den russiske borgerkrigen.

I 1920 hadde Sovjetunionen vunnet kontroll over Georgias nabo-stater Armenia og Aserbajdsjan ved å sende inn den røde hær mens lokale bolsjeviker startet opptøyer. Dette fungerte ikke like bra i Georgia, der bolsjevikenes sto svakere. I stedet utnyttet Ordzjonikidze tendensene til etniske konflikter. 11. februar 1921 angrep bolsjeviker en georgisk militærpost i det disputerte Lori-distriktet, det som i dag er en del av Armenia. Kort tid etter fikk de forsterkninger fra den røde armé i Armenia, selv om Moskvas utsending i Tbilisi nektet for at de hadde noe med dette å gjøre. Også uroligheter i nordøst-Georgia, der den ossetiske minoriteten ville ha autonomi, ble brukt som et påskudd fra Moskva til å støtte et opprør i Georgia. Urolighetene fant sted nær grenseområder der den røde hær hadde vært stasjonert siden november 1920. Lenin ga Ordzjonikidze og Stalin tillatelse til å invadere landet med den røde hær.

Den ellefte armé under kommando av Anatoli Gekker krysset grensen til Georgia sørfra den 16. februar, med Tbilisi som siktemål. Han hadde fått ordre fra Moskva om å erobre hovedstaden innen den 19. Grenseforsvaret ble raskt

overveldet, og måtte bevege seg vestover mens de sprengte jernbanebroer og ødela veier bak seg. Samme dag angrep den røde hær også fra nord, og neste dag fra øst via Aserbajdsjan.

Mensjevikenes hadde ennå ikke greid å etablere en sterk hær som kunne stå imot en invasjon av Georgia. Allerede i 1917 opprettet de en militær, Georgias Folkegarde, men den manglet større arsenal, og var dessuten for politisert. Invasjonsstyrken telte over 40 000 mann, mot 11 000 på georgisk side. Georgia kunne hatt en fordel i lufta, da flyvåpenet deres var moderne og av bedre kvalitet enn de sovjetrussiske, men regjeringen hadde ikke innvilget nok penger til drivstoff og reservedeler.

Likevel ga georgierne hard motstand. Forsvarsstyrkene under Giorgi Mazniashvili holdt Tbilisi i en uke, og påførte angriperne store tap. Men 23. februar var broene reparert, og sovjetiske tanks kunne kjøre mot hovedstaden. Den georgiske regjeringen dro i eksil til byen Kutaisi den 24. februar. Også regjeringshæren rakk å evakuere, ettersom den røde hær ikke hadde lyktes med å omringe byen før de marsjerte inn i Tbilisi den 25. februar.

Mensjevikenes la nye forsvarsplaner på tross av et tydelig demoralisert forsvar, men mislyktes med å opprette en ny forsvarsposisjon i byen Miskheta nord for Tbilisi. Georgierne fortsatte å gi den røde hær sterk motstand når det kom til trefning, men forsvarerne var på retretten og hæren gikk gradvis i oppløsning. De hadde håp om støtte fra

den franske marinen, som befant seg i Svartehavet nær kysten av Georgia. Franskmennene skjøt mot en sovjetisk divisjon den 28. februar, men satte ikke i land tropper. I de påfølgende ukene erobret den røde hær flere byer på den georgiske svartehavskysten med hjelp av opprørsmilitser fra den georgiske (men fortsatt i dag disputerte) regionen Abkhasia.

Det siste viktige slaget mellom den røde hær og den georgiske hær fant sted ved byen Khashuri den 4.-7. mars, der forsvarerne slo tilbake et angrep den 5. mars, og straks gikk til en vellykket mot-offensiv med støtte fra pansertog. Neste dag brøt imidlertid forsvarslinjen sammen da sovjeterne fikk forsterkninger, og troppene på venstre flanke forlot sin post natt til 6., av uklare grunner.

14. mars, på et tidspunkt da begge sider var merket av krigstrøtthet, ble det inngått våpenhvile som forberedelse til nederlaget. Den georgiske hæren ble demobilisert, og georgisk hær- og statsledelse evakuerte. Noen av de militære som ble igjen, rømte opp i fjellene og fortsatte motstanden som geriljasoldater, men Georgia ble en del av Sovjetunionen.

I 1991 ble landet selvstendig, men en etnisk og regional konflikt har blusset opp igjen. Da georgiske styrker gikk inn i utbryterrepublikken Sør-Ossetia i august 2008, fikk osseterne støtte fra Putin, som sendte den 58. armé inn i Georgia, der russerne laget en buffersoner. De trakk seg ut senere samme måned, men uenigheten om Sør-Ossetia vedvarer.

KONGSBERG NSM & JSM Missiles

LONG RANGE PRECISION STRIKE

- Proven operational system for Land & Sea Strike
- Autonomous Target Recognition
- Effective against well defended high value targets

KONGSBERG provides state of the art missiles for ships, trucks, fighter aircraft and naval helicopters. Stealth, high-G agility and Autonomous Target Recognition for the future.

Norwegian Made – World Class

CV90 kamp/støttevogner til Hæren!

Under en seremoni hos Ritek AS i Levanger den 13. mai, fikk Offisersbladet og inviterte gjester se de fire første ombygde Mk 1 CV90 kamp/støttevognene til Hæren.

Styreleder Ritek AS Edgar A Fossheim gir ros til alle involverte parter.

Flotte BK kamp støtte vogner. Foreløpig har de ikke fått påmontert RWS stasjon.

■ Tekst/foto Einar Holst Clausen

I Riteks moderne og nyoppførte produksjonshall, ble de fire første av en serie på 20 nye kamp/støttevogner til Hæren vist frem. De fire første er utstyrt og sluttmontert som bombekastervogner, men denne serien på 20 vogner er et såkalt «Multic – ett chassis tre forskjellige roller». Det vil si at vognene er bygget slik at de på relativt kort tid kan transformeres til enten bk-vogn, cargovogn eller til personell-transport. Vog-

nene er bygget om med rampe i stedet for den tradisjonelle døren bak, og alle vil bli utstyrt med RWS (Remote Weapon Station).

Det var firmaet Ritek AS som fikk oppdraget med sluttmontering og ferdigstilling av vognene, etter at BAE Systems Hägglunds AB har bygget om og modernisert 20 eldre norske CV90-skrog. Flere konsern og bedrifter har bidratt til at Hæren nå får hypermoderne kamp/støttevogner, slik som Kongsberg, Thales, NorEutron, T&G, Nammo og PTM.

Blant de som holdt taler for de mange fremmøtte hos Ritek i Levanger, var tidligere kavaleri-oberst, NAMMO-sjef, og nå styreleder i Ritek Edgar Andreas Fossheim. Han takket for oppdraget, og takket for godt samarbeid med FMA og andre involverte bedrifter. Han passet også på å rose de ansatte i Ritek for den innsatsen de har gjort for å ferdigstille vognene. Direktøren i FMA Gro Jære holdt også en kort tale, der hun la vekt på et godt prosjektarbeid i FMA. VD i BAE Systems Hägglunds AB,

Tommy Lars Urban Gustafsson Rask, takket for oppdraget og det gode samarbeidet de har hatt under hele CV90-leveransen til Forsvaret. Han understreket også at det nesten er verdensrekord mtp leveranse-tid, når det kun er to år fra kontraktssignering til ferdig produkt leveres. De resterende 16 kamp/støttevognene leveres ifølge sjef Forsvarsmateriell Gro Jære til Hæren innen tredje kvartal 2023, blant annet «Sting-vogner».

Statssekretær Bent-Joachim Bentzen var dessverre syk og kunne

De fremmøtte Bak til venstre i bildet ses en Stingvogn.

BAE Systems Hägglunds FMA og Ritek er stolte over rask levering i dette prosjektet.

FMA og representantene fra bedrifter som har deltatt i prosjektet.

ikke delta i Levanger, men sier i en pressemelding at Regjeringen styrker Hæren i tråd med vedtatt langtidsplan, og disse kjøretøyene av typen CV90 inngår i planene for oppbyggingen av en større landmakt i årene fremover. Under corona-pandemien ble det bevilget midler for å støtte norsk næringsliv, og flere anskaffelsesprogrammer i forsvarssektoren ble satt i gang raskere enn planlagt. Dette prosjektet skulle i utgangspunktet ikke starte før i 2024, sier Bentzen.

PROSJEKTAVDELINGEN I FMA FORKLARER

Oberstløytnant Lars E Myhre, Prosjektavdelingen Landkapasiteter, Prosjekt 1092 «Kamp- og Støttevogner til Hæren», sier følgende til Offisersbladet: Oppdraget til Forsvaret (FSJ) og Forsvarsmateriell var å forsere arbeidet med oppgradering av CV90 kamp- og støttevogner til Hæren. I Langtidsplanen (LTP) legges det opp til å omdanne Hæren med fire mekaniserte bataljoner, som alle settes opp med bl. a CV90 kamp- og støttevogner. Forsvaret hadde

20 CV90-chassis tilgjengelig, i ulik forfatning, og disse blir bygget om for å dekke deler av det økte behovet.

Arbeidet i 2020 har i stor grad bestått av klargjøring av skrog og reparasjon av komponenter for etterfølgende oppbygging. Sommeren 2020 inngikk FMA en avtale med BAE på long lead items, og en med RITEK på mobilisering og klargjøring av skrog. Disse avtalene ble lagt inn i hovedkontrakten med BAE. Prosjektet skal gjennomføres fra 2020 og ut 2023, styringsrammen er satt til 595 MNOK (2020). Slik P1092

tolket det overordnede oppdraget var det å stimulere til opprettholdelse og vekst i norsk økonomi. Dette betyr at det ble lagt vekt på spesielt å legge til rette for å få norsk deltakelse. Dette kunne gå på bekostning av kost, dvs. at det blir en noe høyere kostnad enn om dette skulle gjøres av andre.

Dette ville igjen kunne bety at ytelsen totalt sett vil bli redusert i form av at ikke all utrustning som MWS (bombekaster) og våpenstasjoner (RWS) lot seg realisere innenfor den tildelte rammen. Prosjektet har

CV90 BK-vogn fra tidligere leveranse, og med Remote Weapon Station monterert.
Foto: FMA.

Det er mye mekanikk og kabling som skal på plass og flere komponenter er gjenbrukt fra blant annet eget delerlager.

Kamp støtte vognene har fått rampe for lettere inn og utlasting.

via Hæren og Forsvarsstaben anmodet FD om en tilleggsbevilgning for å anskaffe MWS, RWS og mobil kamuflasje. Dette vil bli behandlet i høstproposisjonene 2022.

Det monteres åtte stk. multivogner nå – de første fire er de vi tar imot i dag, de neste fire er klare i slutten av juni 2022. Alle disse vil få oppgradert programvare (versjon 1.9) som er klar uke 22. Vognene vil bli sendt til Setermoen og overlevert Hæren i slutten av august.

Den første av i alt 12 STING vogner er under montering. Første batch STING vogner vil bli klare i september og de to siste batchene rundt årsskifte og siste i februar 2023. Alt er i henhold til kontrakt og på planen. Opprinnelig ba prosjektet om 717 MNOK for å bygge om 18 vogner og 595 MNOK (2020).

Før å klare å få til dette tok vi som tidligere nevnt ut MWS og RWS. Vi har i tillegg forsøkt å tenke nytt sam-

men med bl. a. RITEK. Estland har tidligere kjøpt 44 skrog av Norge. De har planer for 37 av sine skrog. Ved å gjøre en byttehandel har vi byttet til oss delsystemer fra deres «overskudd» mot at de fikk sårt tiltrengte deler fra oss. Dette i et slags null-sum spill. Forsvarsstaben og FMA avhending har støttet oss veldig bra i denne byttehandelen. Vi mener vi kan spare et sted mellom tre og fem millioner kroner på å oppreparere brukte

systemer i stedet for å anskaffe nye. Det er små serier og lange ledetider på slikt materiell, og gjenbruk er en rimelig og effektiv måte å få vogner i stand på, og en fin måte å kunne finansiere noe av prosjektet.

Offisersbladet mener avslutningsvis at det nå gjenstår å få stridsvogner på plass, slik at våre moderne og digitaliserte CV90 vogner får sine forhåpentligvis digitaliserte storebrødre å samhandle med.

HIGH PRECISION OVER LONG DISTANCES

The 155 mm High Explosive Extended Range (HE-ER) is devised to defeat or neutralize targets at long range with a proven 40 km+ firing distance. The ammunition is flexible and versatile. With an interchangeable base bleed or hollow base unit, IM properties, optimized fragmentation, and fuze-technologies for different tactical and operational effects.

Nammo's 155 mm HE-ER is qualified and ready for use in K9, Archer and PzH 2000 gun systems.

Intet scenario der Russland kan vinne i Ukraina

Det fins ikke et eneste scenario i Ukrainakrigen der Russland kommer ut med æren i behold. Det vil bli kjempetap uansett. Ukrainaspesialisten og sjefsforsker Tor Bukkvoll på FFI har ment dette fra krigens første dag.

– Selv med full russisk militær seier og ukrainsk nederlag vil Russland trenge en gigantisk hær for å holde landet besatt på ubestemt tid. Dette vil ikke gjøre prestisjetapet mindre.

UKRAINA TAPT FOR ALLTID

Bukkvoll fortsetter: Russlands ubehøvede opptreden siden 2014 har gjort at det har mistet ukrainerne for alltid. Senest før rovet av Krim sa 75 prosent av ukrainerne at de hadde et godt eller svært godt forhold til Russland. Hvor mange vil svare det samme etter raseringen av byer og landsbyer, krigsforbrytelsene og folkemordet? Den militære fremferden vil hefte på Russland i hele dette århundre.

– Den intense ukrainske motstandsviljen, soldatenes gode moral og offiserenes effektive ledelse har gjort underverker. På to måneder er Russland påført enorme tap. Russerne har brukt opp de fleste av sine militære personellressurser. Ukrainerne hevder at russerne ved utgangen av april hadde mistet nær 200 fly, 155 helikoptre og ca. 25.000 mann, sier Bukkvoll. Men han legger til at disse tallene nok må tas med en stor klype salt. Sprengte og utbrente tanks, panservogner og militære kjøretøyer dekorerer gater og grøfter i nord, sør og øst i Ukraina. Marinen har mistet krysseren «Moskva», landgangsfartøyet «Saratov» og flere patruljefartøyer. De sistnevnte ble senket i mai av tyrkiske droner av typen «Bayraktar TB2».

– Mannefallet kan være større enn etter åtte års kamp i Afghanistan, men det eneste Putin innrømmet var tap på 1.300 mann. President Zelenskij har innrømmet ukrainske tap på 2.500-3.000 mann. Tor Bukkvoll synes det er nesten uforklarlig at russerne ennå ikke har klart å ødelegge ukra-

inernes flyvåpen og deres S-300 langtrekkende luftvern. Dermed mangler de luftherredømme. En ny trend er at russerne begynner å vise tilbakeholdenhet med bruken av egne jagerfly. De har mistet så mange piloter at de må skjære ned på tapene.

– Det russiske forsvaret føler seg ekstremt ydmyket, ikke minst siden det er ukrainerne som påfører dem nederlagene. Putin anerkjenner ikke engang Ukraina som eget land. Og Russland vil jo være en global stormakt som alle skal frykte!

PUTIN HAR BLITT HÆRENS SYNDEBUKK

Hærledelsen må ha en syndebykk og den finner de i president Putin som har nektet hæren å bruke de kraftigste våpnene, eksempelvis bombefly mot ukrainske byer. Kilden til opplysningen er ifølge Bukkvoll den russiske militære analytikeren og skribenten Andrei Soldatov. Han har et unikt kontaktnett i det russiske sikkerhetssystemet. I fjor flyttet han fra Moskva til London. Flytter man blikket fra det militære til de økonomiske og samfunnsmessige konsekvensene, er igjen tapene for Russland i gigantklassen. Tilbakegangen i brutto nasjonalprodukt kan bli 8-15 prosent ved slutten av året. Russland møter sanksjoner som overgår alt de har sett tidligere, mister gass- og oljeinntekter i stort tempo og i tillegg andre eksportinntekter. Vestlige selskaper har trukket seg ut og russiske skip og fly nektes landingstillatelser i Europa og Nord Amerika. Nylig stengte Kina sin fabrikk som produserer droner i Russland. Kineserne ønsket ikke at dronene skulle brukes i Ukraina. Man ser kanskje en begynnende kinesisk distansering fra Russland.

De vestlige våpenleverandørene til Ukraina besluttet under sitt stra-

teginmøte i Ramstein i slutten av mars å gi flere og tyngre våpen. Etter som kampene har flyttet seg lengre østover til Donbas og Sør-Ukraina blir de lette våpnene ukrainerne har hatt mindre effektive på lengre avstand. Ukrainerne får nå langtrekkende artilleri, artilleriradar og våpenbærende droner -UCAV (Unmanned Combat Aerial Vehicles) fra USA. Flere vestlige land trapper opp sine leveranser, ikke minst Tyskland som har forlatt sin gamle tilbakeholdenhet. Sverige har støttet Ukraina militært fra 2014. De fleste land er forsiktige med å annonsere at de gir og hva de gir. Selv om våpenhjelpen er trappet opp får president Zelenskij ikke alt han ønsker seg.

BRUKES INNEN TO DAGER

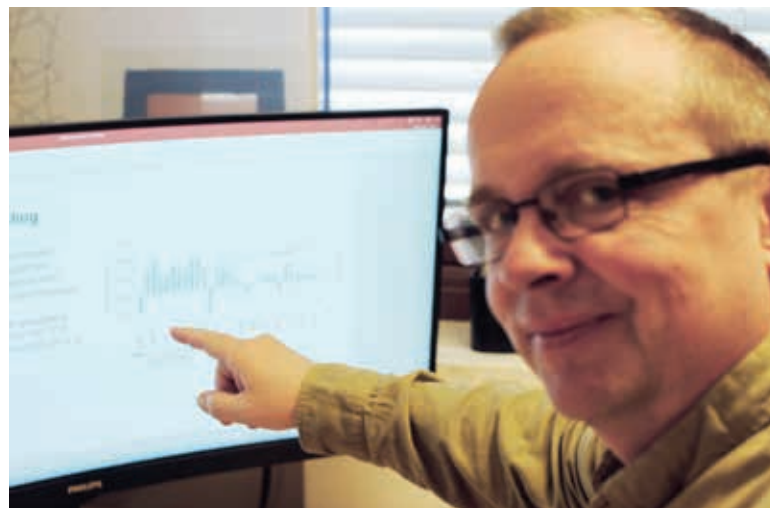
– De nye tyngre våpnene vil øke Ukrainas slagkraft på både kort og lang sikt, sier Bukkvoll. Ukrainas generalstabssjef fremhever at våpnene er i bruk 24-48 timer etter mottak. Offiserer sendes dessuten på kurs i leverandørlandene for å skolerer i bruken av de nye våpnene. Uten våpenhjelp ville Ukraina ha tapt. Våpnene sendes stort sett inn via Polen. Så langt

har ikke Russland beskyttet leveransene.

– Men når våpnene blir tyngre blir forsendelsene vanskeligere å skjule. Da kan det tenkes at russerne gjør noe.

*Hva om russerne bruker taktiske a-våpen som de gang på gang truer med?

– Taktiske atomvåpen er et uklart bilde. Utenriksminister Lavrov sa i mars at de ikke vil bruke dem. Dagen etter sa han det motsatte, bare for å gå tilbake til det første utsagnet rett etterpå. Hovedspørsmålet er hvor effektiv vil de være i Ukraina og hvor klokt vil det være å bruke dem?. Slippes de over en by får man en «Hiroshima» effekt med titusener av sivile ofre. Det vil være en ekstrem handling, som ikke vil være lett å ta. Russisk atomvåpendoktrine sier at de vil bruke atomvåpen kun hvis landet blir angrepet med slike våpen. Eller hvis eksistensen til den russiske stat blir truet. Ingen av betingelsene er aktuelle i Ukrainakrigen, fastslår Tor Bukkvoll.

Tor Bukkvoll følger meget godt med på utviklingen i Ukraina.

Sjefsforsker Tor Bukkvoll.

Personell på pensjonistvilkår – Forsvarsmuseet

BFO hadde medlemmer som var på kontrakt om engasjement på pensjonistvilkår på Forsvarsmuseet da Norge ble nedstengt tidlig i mars 2020. Oppgaven deres var å betjene resepsjonen. Totalt var det seks arbeidstakere som delte på denne jobben.

Iht avtale med arbeidsgiver skulle museet holdes åpent i fastsatt åpningstid, og de 6 satt opp en vaktplan, som de fulgte i flere år frem til nedstengningen i mars 2020.

Da traff koronapandemien Norge for fullt, Norge stengte ned, så også på Forsvarsmuseet. De seks fikk kort og godt melding om at de ikke hadde noen jobb lengre.

BFO forsøkte å komme i dialog for om mulig å komme frem til en løsning mht lønn ut kontraktperioden. Dette var krevende og vi brukte juridisk støtte i YS Stat for å dokumentere det juridiske per-

spektivet, herunder med beskrivelsen i Statens personlhandbok. Regelverket er at om disse arbeidstakerne hadde blitt syke ville de ha hatt rett på full lønn i 3 mnd. Iht kontrakten utløp kontrakten i juni samme år.

Arbeidsgiver sto på sitt og det var stor misnøye. Saken fant først sin løsning, når representanten for de 6, ba om et møte med sjef Forsvarsstab - saken ble løst. Etter som tiden gikk, normaliserte Norge seg og ting åpnet opp.

De 6 ønsket jobbene tilbake, men da var meldingen at jobbene var satt bort til et utleiefirma.

Slik står saken, og den løsningen er dyrere enn tidligere løsning, det er vi rimelig sikker på. Ikke rart pensjonistene føler seg skuffet.

HMKG på Karl Johan på en strålende 17. mai!

Flott innslag på direktesendingen på NRK, med intervju av kompanisjef 3. Gardekompani kaptein Aleksander Fredriksen, og en strålende tradisjonsrik musikk- og drilloppvisning på Karl Johan, med påfølgende vals med noen av de fremmøtte. Drillgardistene er nok bedre på drill enn til å danse vals :-)

Einar Holst Clausen

Foto: fra NRK-sendingen

KONGSBERG fortsetter å levere deler til F-35 programmet, signerer avtale verdt 1.4 milliarder kr

Northrop Grumman Corporation (NGC) og Kongsberg Defence & Aerospace AS har signert en avtale verdt 1,4 milliarder kroner for levering av skrogpaneler og luker i kompositt til F-35 Joint Strike Fighter Programmet. Avtalen omfatter leveranser av produksjonspartiet 15 -20, med leveringsperiode frem til 2027.

«KONGSBERG har vært leverandør til NGC og F-35-programmet i mer enn et tiår. Denne avtalen bekrefter vårt gode forhold til NGC og vår posisjon i programmet. Til dags dato har vi levert deler til mer enn 1.100 fly. Kontrakten har en horisont på fem år. Dette gir oss forutsigbarhet og stabilitet over tid.», sier Terje Bråthen, EVP, Kongsberg Defence & Aerospace AS.

BFO-medlem?

Da får du et gratis medlemskap i Ambera:

Alle medlemmer i BFO får nå et gratis medlemskap i Ambera, som blant annet gir tilgang til et nettverk av mennesker, aktiviteter som vinsmaking og språkkurs, fysiske møteplasser og, om du ønsker, en tidsnummerert forkjøpsrett av bolig.

Ambera er Europas første boligkonsept for voksne 55+ "Boliger med fellesskap". Langs den fantastiske Costa del Sol-kysten i Spania lanserer de sitt første boligprosjekt.

Les mer om medlemsfordelene og bli enkelt medlem ved å besøke: [ambera.com/reservasjon](https://www.ambera.com/reservasjon)

Bruk medlemskoden: **BFO**

Et medlemskap
i Ambera har en
verdi på kr 1 000

Hvorfor sliter vi med rekruttering til NATO-Stillinger?

I Forsvarets Forum 12 mai beskriver Bjarte Namtvedt og Ståle Bergum en alvorlig bekymring for at Forsvaret sliter med rekruttering til NATO-stillinger. På en enkel og god måte uttrykkes det bekymring for at manglende interesse fra offiserskorpset er et stort problem. Med bakgrunn i å selv være ute i NATO-stilling på fjerde og siste året vil jeg tillate meg å tilby en kort analyse av akkurat denne problemstillingen. Jeg vil peke på fire viktige faktorer for hvorfor det er rekruttering som er en utfordring, men samtidig komme med noen anbefalinger.

For det første er Forsvaret generelt, og NATO utlandsstruktur spesielt, er ikke i takt med en moderne to-karrierefamilie. For enkelte familier, og min egen er en av dem, kan tilværelsen i NATO passe i kortere deler av karrieren. Etableringsfasen med barn eller etter at barna har flyttet ut er eksempler på dette, men også med forutsetningen om at medflytter er villig til å sette karriere på pause i fire år og bruke tiden til andre ting. Større fleksibilitet knyttet til tjenestetid ute, med tidlig avklaring av om det skal være tre, fire, eller fem års tjeneste kan gi familiene noe større grad av forutsigbarhet, som igjen vil gjøre mange av disse viktige stillingene mer attraktive.

For det andre har det vært en styrt utvikling mot gradsnedtrekk i Forsvaret over de senere år, som ikke nødvendigvis er i tråd med hvilke stillinger vi fyller i NATO. I tråd med forsvarssjefens retningslinjer og langsiktige nasjonale målsetning om å redusere gradsnivået i Forsvaret, fører dette til at mange stillinger på major- og oberstløytnant-nivå ikke kan besettes til tross for at søkerne inneholder de stillingsspesifikke kvalifikasjonene som NATO setter. Er absolutt-krav om VOU for oberstløytnant er én del av dette, og doblet minimumstid som løytnant for å bli kaptein er en annen faktor som totalt sett gjør at personellet må tjenestegjøre lengre for å kunne møte stillingskravene hva gjelder tid i grad. Dette er problem så lenge personellet oppfyller de faktiske kvalifikasjonskravene.

Hvis man legger til grunn at oberstløytnant- og majorsnivå i hovedsak fylles av personell som akkurat er ferdig med familieetableringsfasen, men opplever noe mindre grad av mobilitet grunnet bo- og skolesituasjon for sine barn, minsker vinduet ytterligere for når det kan være aktuelt for personellet å reise ut. Mye større grad av aksept for å gi midlertidig grad og lønn som major og oberstløytnant i PE vil kunne

bidra til å løse dette. Slik dette forvaltes av FPVS i dag er det i hovedsak liten grad av fleksibilitet knyttet til grad. At reglene følges til punkt og prikke er åpenbart en styrke, men i denne spesifikke konteksten bør det gjøres en oppmykning for å nå en større målsetning.

Det tredje poenget mitt er knyttet til gjeninnføringen av spesialistkorpset i Norge. Der det fra et norsk perspektiv vies stor grad av ansvar med meningsfylt tjeneste til spesialistene våre, er det ikke uvanlig med OR-8 eller OR-9 i rene assistentfunksjoner uten særlig ansvar i NATO. Mange OR-stillinger i NATO er derfor ikke et åpenbart godt valg å fylle, både med tanke på innflytelse og meningsfylt arbeid for våre dyktige spesialister. Med den nasjonale målsetningen om 70 % OR i Forsvaret, reduseres videre rekrutteringsgrunnlaget for å fylle stillingene ute. En måte å redusere ulempen ved dette vil være å fylle offiserstillinger ute med spesialister der disse har riktig kompetanse. Dette har allerede blitt gjort med hell i enkelttilfeller og bør fortsatt gjennomføres for å øke rekrutteringsgrunnlaget og samtidig opprettholde innflytelse og meningsfylt arbeid i NATO.

Mitt siste poeng handler om at deler av tjenesten er lite attraktiv og foreldet i måten det driftes på. Det at de forskjellige støtteelementene tilviser bolig (den utsendte må uansett signere selv på boligen) har ført til enkelte situasjoner hvor de utsendte ikke selv kan velge hvor de med sine familier skal bosette seg (for eksempel i nærheten av aktuelle skoler og barnehager for barna) men blir påtvunget et snevert boområde med dårligere forutsetninger for trivsel for både den utsendte og familien. Dette sistnevnte er en utfordring som kan løses med et pennestrøk i særavtalen og mer fleksibel/enkel tilnærming til boligsituasjoner med enkle rammer og støtte for at hver enkelt familie. Det skal også sies at min erfaring med støtteelementene er svært god, men at noen av rammene de får, vanskeliggjør effektiv støtte til familien i den viktige etableringsfasen ute.

Utakten med den moderne og normale to-karrierefamilien er en høyst reell utfordring uten en åpenbar rask og enkel løsning. Det er vanskelig å komme utenom dette, men kombinasjonen av viktig og interessant tjeneste for den utsendte, mer fleksibel tjenestetid (3-5 år), et stadig mer fleksibelt studie- og arbeidsmarked og håndtering av de faktorene man faktisk kan gjøre noe med bør totalt sett kunne bidra til å bedre situasjonen. Det andre punktet kan bøtes på ved å slippe opp på gradskravene i NATO-stillinger, for eksempel ved å kun gi fast opprykk i stilling når løpetiden er oppfylt, men ha enkel adgang til å tilsette i stilling med midlertidig grad og lønn. Enkel veksling mellom OR og OF i NATO-strukturen kan også gi gode effekter. Til sist vil en forbedring av Særavtalen med tanke på tilvisning av bolig i etableringsfasen hvor de utsendte selv kan velge hvor de skal bo, være et enkelt og effektivt grep for å forenkle og forbedre livssituasjonen til de som sendes ut. I sum bør disse grepene kunne bidra til å forbedre rekrutteringsgrunnlaget og gjøre tjenesten mer attraktiv.

Jeg deler Namtvedt og Bergums bekymring om rekruttering, men samtidig påpeke at en del av grunnene til disse utfordringene ligger i det åpenbare. Løsningen bør være å ta innover seg de rådende forholdene og utvise større grad av fleksibilitet og forutsigbarhet for forsvarsfamiliene som reiser ut. Min erfaring er at norsk personell gjør en utmerket jobb i NATO og at vi derfor bør fortsette dette arbeidet i så stor grad som mulig. Tjeneste ute i NATO er både viktig og givende, og kan gi større perspektiver for vår felles fremtid.

Dette innlegget ble også tidligere publisert digitalt i Forsvarets Forum.

Daniel Berg Eriksen oberstløytnant (m)
NATO CAOC Uedem

SOMMERKAMPANJE

VW ID.3 Pro Limited 204HK aut

- Metallic lakk
- 18" lettmetallfelger
- Førerassistenterpakke
- Ryggekamera
- Keyless Access
- Parkeringsassistent
- Infotainmentpakke
- Komfortpakke
- Interiørpakke Style
- Setetrekk i Artvelour og kunstskinn
- Vinterhjul u/pigg
- Serviceavtale for perioden inkludert

Leieperiode 36 mnd / 45.000 km
Startkostnad kr 30.000 inkl. MVA
Pris pr mnd kr 3.950 inkl. MVA
Rekkevidde inntil 412 km (WLTP)

Nye Nissan Ariya EVOLVE e 4orce AWD aut

- Metallic lakk
- Head Up display
- El. bakluke
- LED hovedlys
- 360 graders parkeringskamera
- BOSE lydanlegg
- Tonedede ruter
- Elektrisk panoramatak
- El. justering av forseter
- Vinterhjul u/pigg

Leieperiode 30 mnd / 37.500 km
Startkostnad kr 30.000 inkl. MVA
Pris pr mnd kr 5.350 inkl. MVA
Rekkevidde inntil 460 km (WLTP)

Nye Volvo C40 Recharge Ultimate 408HK AWD aut.

- Metallic lakk
- Tekstil City Canvas interiør
- Panoramaglasstak
- Oppvarmet ratt
- El. fører sete m/minne
- Varmepumpe
- 360 graders parkeringskamera
- El. bakluke
- Harman Kardon lydanlegg
- Type2 Mode3 ladekabel
- 19" lettmetallfelger
- LED hovedlys
- 19" vinterhjul u/pigg
- Inkl. serviceavt./forsikr. i 36 mnd

Leieperiode 39 mnd / 48.750 km
Startkostnad kr 40.000
Pris pr mnd kr 6.150
Rekkevidde inntil 418 km (WLTP)

Toyota Corolla GR Sport STV aut

- Metallic lakk
- Bi LED hovedlys
- Oppvarmet ratt
- Keyless
- 17" lettmetallfelger
- El. bakluke
- Mørke ruter
- Blindsonevarsler
- Sportsseter
- Vinterhjul u/pigg

Leieperiode 36 mnd / 45.000 km
Startkostnad kr 30.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 3.790,- inkl. MVA

Nye Mazda CX 60 Homura PHEV AWD aut

- Metallic lakk
- Convenience & Sound Pack
- Driver Assistance Pack
- Comfort Pack
- LED Matrix frontlys
- Head Up display
- BOSE lydanlegg
- El. justering av forseter
- 20" lettmetallfelger
- Smartkey
- 360 graders parkeringskamera
- 20" vinterhjul u/pigg

Leieperiode 36 mnd / 45.000 km
Startkostnad kr 40.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 5.150,- inkl. MVA

Toyota Yaris Cross Executive Bi Tone AWD aut

- Metallic lakk
- LED hovedlys
- JBL Premium lydanlegg
- Mørke ruter
- El. bakluke
- Ryggekamera
- Oppvarmet ratt
- 18" lettmetallfelger
- Seter i stoff og kunstskinn
- Mono Tone eksteriørfarge
- Vinterhjul u/pigg

Leieperiode 36 mnd / 45.000 km
Startkostnad kr 30.000,- inkl. MVA
Pris pr mnd kr 3.850,- inkl. MVA

Generelle vilkår

I tillegg til de oppgitte priser kommer følgende i tillegg:

- Flåteforsikring p.t. FRA Kr. 5.990,- pr. år fra IF (kr. 7.990,- ved 20.000 km pr år)
- Service i.h.t bilens servicehefte må følges og betales av leietaker
- Trafikksikringsavgift tilkommer forsikringen.
- Etableringsgebyr Kr. 3.990,- (ordinær pris kr 4.990,-)
- Andre kjørelengder på forespørsel

Det tas forbehold om kredittvurdering, endringer i avgifter, kommende MVA på elbiler, bilpris og rente. (Vi leverer de fleste merker og modeller - finner du ikke bilen du er på utkikk etter, ta kontakt)

Tilbudet gjelder et begrenset antall biler, eller så langt lageret rekker.

Kontaktpersoner

Petter Ødegård – Selger

Mobil: 40 62 11 19

E-post: petter@ctcbil.no

Tom Brenna – Salgssjef

Mobil: 90 08 61 90

E-post: tom@ctcbil.no

Tradisjonsrik HV-utveksling Norge-USA

En kontingent fra Heimevernet har vært i Minnesota for å øve sammen med US National Guard. Et opphold der militærfaglige og sosiale bånd ble styrket med vår viktigste allierte. Samtidig var enheter fra US National Guard i Norge på vintertrening med norske HV-instruktører, på samme tid som øvelse Cold Response pågikk.

Kontingenten til NOREX 2022 står oppstilt foran hovedporten til Camp Ripley, Minnesota. Foto: Heimevernet.

- Einar Holst Clausen
- Foto/bakgrunnsmateriale fra HV

DEN 49. UTVEKSLINGEN

Denne utvekslingen kalt NOREX (Norwegian Exchange), har vært gjennomført helt siden 1974, der soldater fra Heimevernet og Minnesota National Guard møtes for erfaringsutveksling. Hvert år reiser da også amerikanske soldater til Norge, og får oppleve norske vinterforhold, mens norsk heimevernsungdom og innsatsstyrkesoldater besøker Camp

Ripley, for å få kjennskap og kunnskap om «det amerikanske Heimevernet». Hensikten med utvekslingen er også å styrke det bilaterale militære samarbeidet og bygge gjensidig kulturforståelse mellom to nære NATO-allierte. Denne utvekslingen er den lengst pågående militære utvekslingen USA har med noen annen nasjon.

KONTINGENTSJEF BERNT LOCKERT

I år var oberstløytnant Bernt Lockert sjef for den norske kontingenten,

bestående av 105 deltakere fra flere HV-distrikter. Lockert er til daglig sjef for Finnmark Heimevernsdistrikt, som for øvrig var vertsavdeling for de amerikanske National Guard soldatene under deres Norges-opphold. Han uttaler i andre media at en slik utveksling handler både om å styrke forsvarsviljen og evnen til NATO gjennom nære relasjoner militært, men også om å skape en sosial møteplass mellom to land som har mye til felles. Vi må heller ikke glemme at det er et stort norsk-

amerikansk miljø i Minnesota, med mange kulturelle og historiske forbindelser til Norge, uttaler han. Under det to ukers lange oppholdet i Minnesota, bodde da også HV-soldatene først en helg hos vertsfamilier, der de deltok på sosiale opplegg i regi av de amerikanske soldatene. Stabs sjef i NOREX-staben Sverre Frøshaug forteller at de ble meget godt mottatt i Minnesota/Camp Ripley, der alt var meget godt forberedt og planlagt.

Oberstløytnant Bernt Lockert sjef for Finnmark Heimeverns-distrikt, Foto: Heimevernet.

Soldatene i innsats-troppen måtte gjennom simulatortrening for alle typer våpen før de var klarert til å gå på skytebanen. Foto: Heimevernet

fakta:

NOREX 22

- Årlig militær utveksling mellom Heimevernet og US National Guard.
- Norske HV-styrker reiser til Minnesota for å øve med amerikanske instruktører.
- Amerikanske styrker reiser til Norge for å trene på operasjoner vinterstid.
- Utvekslingen skal styrke det bilaterale militære samarbeidet og være en faglig og sosial arena mellom to nære allierte

Oberstløytnant Bernt Lockert overrekker garnisonssjefen, Oberst Simer, et ulveskinn i gave fra den norske kontingenten i Minnesota.

Stabssjef Sverre Frøshaug tas imot av Oberstløytnant Savyer, som er ansvarlig for transporten tilbake til Camp Ripley

Den norske kontingenten hadde med seg såkalte Senior Training Coordinators, som her overværer skarp-skyting for den norske innsattstroppen.

Vetle Andersen fra HV-ungdommen forsøker et hinder under såkalt Field Leadership Training.

Nordea

Medlemstilbud på billån fra Nordea!

Som medlem av BFO får du et av Norges
beste billån. Med rente fra 3,10 %

Søk lån til bil, MC og caravan
på billan.nordea.no

Priseksempel:
Eff.rente 4,62 %
kr 150.000,- o/5 år,
Etabl.geb. kr 2000,-
Tot.: kr 167.880,-

Digitalisering er fremtiden!

– Hvorfor Hæren må få fulldigitaliserte stridsvogner

Kongsberg gruppen, Mildef, Sysint, Telelan og Thales er utviklere. Illustrasjonen er fra disse.

■ Av Lars Johan Sølberg

Hostomel-flyplassen ved Kyiv, 24. februar: Massiv helikopterlandsetting av russiske 31. Garde luftmobile brigade. Anlegget skal sikres raskt, for innsetting av styrken som skal ta ut de sentrale styresmaktene. Med et overraskende og kraftig motangrep tar ukrainske 4. brigade flyplassen resolutt tilbake. Dermed kan president Zelenskyj og regjeringen fortsatt lede forsvarskampen slik vi senere har sett. Når russerne igjen tar flyplassen, er vinduet for kupp i Kyiv lukket.

FORSVAR = ANGREP

Til taktiske manøvre, én med strategisk hensikt, og én med strategisk resultat. Begge illustrerer vårt eget forsvarsproblem, det er ikke mulig å stanse en fiende idet han angriper over territorialgrensene våre. Uansett domene, uansett Forsvarets størrelse, og uansett Hærens størrelse. Vi har samme utfordring som Ukraina ved Kyiv, bare mye større: Defensiv tilstedeværelse på alle aktuelle landsetningssteder, enten det er kyst-

byer, knutepunkter, industrianlegg, flyplasser eller landakser, er umulig. Ikke engang på de viktigste. Derfor må vi, som ukrainerne, holde oss med offensiv evne til å møte fienden der han faktisk kommer. Det var ikke mulig å defensivt forsvare alle flystripene rundt Kyiv. Men en ubundet mobil reserve, organisert og trent for angrepsstrid, løste problemet.

Geografiske fortrinn som fjellkjeder, fjorder og lange avstander gir støtte til et defensivt norsk forsvar, men stanser ingen fiende særlig lenge. Det er alltid muligheter til å manøvrere rundt, over – forbi. I alle domener. Mulige taktiske mål med potensiell strategisk gevinst er også altfor mange. I alle domener. Hvor angrepet kommer, og med hva, kjenner vi med noen få unntak ikke. Ikke før angrepet skjer. Vi må altså angripe fienden der han har trengt inn; ikke vente på at han skal komme der vi tror.

Evnen til motangrep, evnen til forfølgelse og evnen til å slå ut. Evne til offensive taktiske operasjoner må være vår strategiske defensiv. Evnen til å ta tilbake og beholde viktige steder, installasjo-

» Det er ikke evnen til forsvar som stanser en fiende i Norge. Det er evnen til angrep.

ner og institusjoner. Er det mulig? Ja, med overlegen teknologisk kvalitet, sammen med dyktighet i å utnytte de særegne topografiske og klimatiske forholdene våre.

ANGREP = FULLMEKANISERT

I landdomenet er det bare dynamiske, fullmekaniserte kampheter som har den nødvendige intense, direktevirkende ildkraften og manøvrerings- og overlevelsessevnen. Dette er infanterisoldatene som angriper med bevæpnede kampvogner, støttet av, eller til støtte for direkteskytende stridsvogner og indirekte ild fra eget artilleri. Samvirket mellom disse tre kjernesystemene skaper synergi i slagkraften, samt at balansen mellom dem må tilpasses den aktuelle situasjonen. Kjernesystemene opererer ikke lenger alene. Vi vet det, og ukrainerne demonstrerer det. Droner for informasjonssinnhenting og bekjempelse supplerer de mekaniserte enhetene effektivt som verdifulle «force multipliers». Men de erstatter ikke noen

av kjernesystemene. Droner kan inntil videre verken ta eller besette tettsteder eller infrastruktur. På liknende vis forsterker langtrekende presisjonsild den mekaniserte kampevnen betydelig, men styrte missiler erstatter fortsatt ikke «boots on the ground». De kan ødelegge, men ikke ta.

Som for fly og fartøyer, har teknologisk utvikling endret kampkraft, mobilitet og overlevelsessevne i utrustning for høyintensiv krigføring gjennomgripende de siste tiårene. Særlig i regioner hvor avslutningen av den kalde krigen ikke medførte store konseptuelle strukturendringer i forsvarsstyrkene, har teknologiforbedringene pågått kontinuerlig.

Mer enn noe annet har digitaliseringen økt effektiviteten og kapasiteten.

FULLMEKANISERT = FULLDIGITALISERT

Et digitalisert stridsfelt er en fundamental «gamechanger». Digi-

digitaliserte kampplattformer muliggjør kommunikasjon av store mengder informasjon mellom beslutningstakere og operatører, og mellom plattformer og enheter. Resultatet er riktige beslutninger – mye raskere. Og alltid raskere enn fienden. Med de nye, fulldigitaliserte stridsplattformene som nå kommer, flyttes kommunikasjonen av informasjon og data stadig mer fra person-til-person og person-til-maskin, til maskin-til-maskin. Dermed kan subsystemene på et kampkjøretøy samhandle og styre hverandre digitalt. Mål-data og våpenfunksjoner kan påvirke forflytninger, aktivisere beskyttelsessystemer og vice versa. Og alle plattformer i nettverket vil kunne utveksle all aktuell informasjon gjensidig.

Sensorstyrte funksjoner, slik vi nå kjenner dem fra privatbilens regnsensor, lysdimming, adaptive cruise-, fil- og fjæringsskontroll, viser bare begynnelsen av effekter som kan utvikles i stridskjøretøyer hvor digitaliseringen er gjennomgripende integrert fra bunnen av. Sensorer på droner, egne og andre landplattformer i nettverket vil kunne innhente relevant informasjon, som prioriteres og distribueres etter behov. Autonom målsøking vil påvirke manøver og beskyttelsestiltak. Scanning av omgivelsene vil tilpasse motor og drivverk til terren-

get, smart framdrift vil fordele dreiemoment på beltene for optimal trekkraft i ulike terreng. Energi-lagring i powerbanker vil komplettere tankbilen i stridstrenet. Elektrisk drift fra hybride systemer vil gi stillegående manøvrering ved behov. Smartteknologi vil gjøre all informasjonen lett tilgjengelig for brukerne. Nødvendige og jevnlig systemoppdateringer vil skje automatisk over det sikre taktiske 5G-nettet.

Med fulldigitaliserte kampplattformer kan også utdanning og trening, så vel som vedlikehold og forsyning, moderniseres radikalt. Simulatorkonsept innebygget i plattformenes egne skarpe digitale

informasjonssystemer overflødiggjør tradisjonelle simulatoranlegg. Dette handler ikke bare om økonomi, det er en investering i å gi både mannskap og mekanikere mulighet til å veksle mellom virkelighet og spill-modus. Her er ikke virtual/augmented reality 'gaming only'. Spill-teknologi vil kunne gi realistisk operativ trening og logistikk-opplæring direkte på plattformen.

Det samme digitale systemet kan varsle om kommende vedlikeholds-, reparasjons- og etterforsyningsbehov, både til mannskap, eget vedlikeholds-personell, og oppover i logistikklinjene. Dette vil gi gevinster i tid og penger, men vel så viktig både i fred og strid, nemlig redusert personellslitasje. Dette er gevinster som blir store gjennom et langt livsløp.

Med trenings- og logistikksystemene integrert i det digitale systemet i plattformen, skapes også helt nye horisonter for videre inkrementell utvikling og innovasjon for både den aktuelle plattformen, samt samvirkesystemet for øvrig. Slik vil leveringstidspunktet bare være startpunkt for kontinuerlig videreutvikling av plattformen gjennom hele levetiden på mer enn 30 år, der produsent, brukere

og logistikk-kjede bidrar til et livslangt 'cutting edge technology' nivå.

FULLDIGITALISERT ANGREP = FORSVAR

Muligheter uten synlig ende, for digitaliseringen av Forsvarets kampsystemer har kommet langt. I Hæren kompletteres bildet når nye, heldigitale stridsvogner ganske snart kan supplere det integrerte samvirkesystemet, hvor oppgraderte kampvogner og nytt artilleri allerede er på plass. Det er denne type «high end» egenskaper som kan gi oss det teknologiske overtaket en undertallig landstyrke må ha for å vinne mot-angrepene. Vi har investert klokt i et digitalisert forsvar. Vi har fått digitale kampvogner og artilleriskyts, kampfly og overvåkingsfly, cyber- og etterretningskapasiteter. Vi vil få nye, høyteknologiske maritime plattformer. Når vi skal investere i nye, kritisk nødvendige, moderne og kostbare stridsvogner, gir det seg selv at de må holde samme høye fulldigitaliserte standard.

Vårt «Hostomel moment» vil komme når vi minst venter det. Da må vi være forberedt.

Kystens «Leatherman»!

Etter samtale med sjef Kystvakta flaggkommandør Oliver Berdal under øvelse Cold Response, ble Offisersbladet invitert til å være med KV Nornen på tokt i Oslofjorden. Kystvaksjefen ble med ombord, og orienterte om Kystvaktas svært varierte oppdragsportefølje.

KV Nornen.

■ Tekst/foto: Einar Holst Clausen

PÅ VEI UT OSLOFJORDEN

KV Nornen og skipssjef kapteinløytnant Sigbjørn Vågene med mannskap hentet oss i Oslo Havn. På turen ut fjorden, ble det god tid til en fyldig orientering om Kystvakta sin rolle og oppdragsportefølje. Vi fikk også en god demonstrasjon av bruksområdet til dronen ombord. Da KV Nornen ikke er helikopterførende, har fartøyets drone blitt et utmerket hjelpemiddel for å få en bedre situasjonsforståelse.

DETTE ER KYSTVAKTA – EN TRAVEL OG GIVENDE TJENESTE

Sjef Kystvakta Oliver Berdal forteller om Kystvaktas mange oppdragsgivere, slik som Fiskeridirektoratet, Forsvaret, Statsforvaltere, Hovedredningssentralen, Havforskningen, Kystverket, Miljødirektoratet, Polarinstituttet, Politiet, Sjøfartsdirektoratet, Toll-etaten og Meteorologisk Institutt. Dette er mange å forholde seg til, men Kystvakta har god tilstedeværelse langs kysten og ute i havet som gjør oss i stand til å gjøre oppgaver og oppdrag på

vegne av en rekke ulike aktører. Fokus og prioriteter er suverenitetshevdelse, søk og redning, støtte til andre etater, samt militære oppdrag, sier sjef Kystvakta. For å klare dette, forteller Berdal at Kystvakta har en struktur på 15 fartøy. Kystvakta er en stående avdeling med to-besetningssystem på fartøyene, som seiler mer eller mindre kontinuerlig med korte og effektive mannskapsbytter. Det gjennomføres ett lengre vedlikeholdsopphold i året for å ta unna tyngre vedlikehold og sertifiseringer.

Det er høy aktivitet og vi løser tusenvis av oppdrag hvert år, sier en stolt kystvaksjef. Kystvakta har i dag ca. 900 medarbeidere, hvorav halvparten er vernepliktige og lærlinger.

Så nevner Berdal spesielt den svært vellykkede lærlingordningen Kystvakta har, med over 120 lærlinger. Det er best i klassen i Forsvaret. Berdal forteller at han har meget god nytte av lærlingene, for de har han i to år, i motsetning til de vernepliktige som stort sett har ettårig tjeneste. Men de vernepliktige gjør en fan-

Vi ble satt i land ved Aker brygge med den overbygde redningsbåten som KV Nornen har.

Oppholdsrommet og hyggelige samtaler.

Skipssjef kapt lt Vågene sjef Kystvakta flaggkomm. Berdal og marineprest orlogskapt. Reksten i samtale på broen.

tastisk god jobb og er helt avgjørende for at vi klarer å drive Kystvakta så godt som vi gjør, sier Berdal.

Ytre Kystvakt utgjøres av ti fartøy som opererer primært fra grunnlinjen og ut til yttergrensen for Norges økonomiske sone (200 nautiske mil), fiskerisonen ved Jan Mayen, fiskerivernesonen ved Svalbard og internasjonale havområder. Oppdraget er suverenitetshevdelse, fiskeri- og fangstoppsyn, ressurskontroll, tolloppsyn og miljøvern, men også medisinsk assistanse, søk og rednings-

aksjoner når det er behov for det. Berdal ønsker ikke å kommentere helikopter-situasjonen, der NH-90 helikoptrene enda ikke er operative på de helikopterbærende fartøyene. Men situasjonen er helt klart utfordrende rent operativt sett.

Indre Kystvakt opererer i hovedsak i territorialfarvannet, i området ut til 12 nautiske mil fra land. Kystvakta har fem fartøy av Nornen-klassen, og det var nettopp KV Nornen Offisersbladet var på tur med. En dag utover Oslofjorden med gode samtaler og de-

monstrasjon av fartøyets kapasiteter. Med andre ord en strålende maritim dag, på et superpraktisk fartøy og med et dyktig mannskap.

KV NORNEN - KYSTENS «LEATHERMAN»

KV Nornen er et middels stort, og svært kompakt kystvaktfartøy. Skipssjef Sigbjørn Vågene tok oss smilende imot og ønsket velkommen på kystens «leatherman». Det er lett å skjønne hva han mener, for KV Nornen har alt fra slepevisj, oljelensmateriell, brannslukningsutstyr, heisekran,

egen drone, en lettboat av type sjøbjørn hengende på styrbord side, og en tyngre, overbygget patruljebåt på babord side. Mannskapet består av skipssjef, nestkommanderende, førstestemaskinist, operasjonsbefal, takkeloffiser, maskinmester, kokk og seks vernepliktige. «Lean-manning» preger også her tjenesten, og alle har derfor en rekke ulike oppgaver om bord. Skipssjef Sigbjørn Vågene forteller at ingen dager er like når man er ute med Kystvaktas fartøy, det er denne varierte og samfunnsnyttige tjenesten

Dronen ombord.

Kystvaktssjefen på broen i samtale med marinepresten og skipssjefen i bakkant av bildet.

som gjør det så tilfredsstillende å jobbe på slike fartøy, sier han.

DRONER OM BORD

I de senere årene har Indre Kystvaktfartøyer fått en meget god kapasitet i form av droner. Droneoperatøren på KV Nornen forteller at dronen ikke er stor, men svært effektiv. Den opereres fra dekket akterut, og kan utstyres med en rekke sensorer, men primært med kamera, sier operatøren.

Fra lufta overføres live-bilder til skjermer på broen, og besetningen får betydelig mer oversikt over situasjoner som for eksempel oljesøl, båtbrann, redningsaksjoner, eller skogsbrann for den

saks skyld. Dronen har infrarød sensor som viser varmekilder. Man kan montere en sensor som kan brukes ved spesielle behov, nemlig en såkalt «sniffer». Den kan lukte seg frem til ulovlig utslipp fra andre fartøy, og detektere hva slags utslipp det dreier seg om. En annen sensor kan måle eventuelle radioaktive utslipp. Droneoperatøren om bord har med to dronesett og flere sett batterier, så droneovervåkingen kan i prinsippet skje kontinuerlig hele dagen. Alt i alt en betydelig forbedring av situasjonsforståelsen. Den som opererer dronen om bord, har normalt en annen primær oppgave på fartøyet.

Her opereres dronen fra broen på KV Nornen.

Faksimile Offisersbladet 5/2021.

NYE FARTØYER PÅ VEI

Flaggkommandør Oliver Berdal gleder seg til den nye Jan Mayen-klassen kommer på plass, og erstatter Nordkapp-klassen, som har gjort tjeneste siden 1980-tallet. Den første av i alt tre nye Jan Mayen-klasse fartøy skal naturligvis døpes KV Jan Mayen. Offisersbladet var for øvrig til stede når det første skroget kom til verftet i Tomrefjord. KV Jan Mayen skal etter planen leveres fra Forsvarsmateriell til Sjøforsvaret/Kystvakta, og innføres mot slutten av 2022.

KV Jan Mayen og de to kommende søsterfartøyene KV Bjørnøya og KV Hopen vil bli svært egnede og viktig for fremtidige operasjo-

ner i Nordområdene. Dette sa den allerede utvalgte skipssjefen på KV Jan Mayen, kommandørkaptein Odvin Nilsen, når skroget ble vist frem på verftet i Tomrefjord

De nye Jan Mayen-klasse fartøyene er velutstyrte, svært moderne og ikke minst vakre fartøy. I tillegg til å kunne operere med embarkerte maritime helikoptre, kan disse fartøyene også ta ned større redningshelikoptre av typen SAR Queen. Ikke rart at kystvaktssjefen gleder seg, og nå forbereder nye skipssjefer og mannskap seg på fremtidig overføring på de splitter nye Jan Mayen-klasse fartøyene.

GIFTS THAT PLEASE THE
PLANET

 MSO STUDIO
gave og profileringsartikler

msostudio.no

Mental bevissthet

– Noe av det viktigste for meg som sjef er at avdelingen er best mulig mentalt forberedt for å kunne løse vårt militære oppdrag. Derfor må den årlige treningen være realistisk og gjenspeile hva HV-området faktisk skal gjøre i en skarp situasjon!

– Noe av det viktigste for meg er å få folk til å tenke selv. Det være seg i min rolle som lærer i skoleverket eller som områdesjef i Heimevernet.

– Som områdesjef i Heimevernet er jeg områdesjef 365 dager i året og ikke bare de gangene jeg trekker i uniform. Det handler blant annet om å tenke beredskap; altså være mentalt forberedt.

■ Tekst/foto: Ola K. Christensen

Som sjef for Sandefjord HV-område er Keren R. Wergeland særdeles opptatt av den mentale beredskapen hos mannskaper og befal; det at hver eneste kvinne og mann ikke er det minste i tvil om hva hun eller han skal gjøre når det smeller. At nestlagføreren, personelloffiseren, geværsoldaten, troppssersjanten, sjåføren og alt det øvrige personellet i HV-området tilsvarende et kompani størrelse vet hva som forventes av dem og hva de skal beherske – dersom det utenkelige skjer. Hvis revisoren, kokken, bilmekanikeren, læreren, rørleggeren og bonden kalles ut

for med våpen i hånd å forsvare sine medborgere i lokalmiljøet sitt.

STRIDSTEKNIKK OG SAMHOLD

Derfor er naturlig nok den årlige, men korte treningen på noen få dager av stor verdi – kort og godt en avgjørende læringsarena for repetisjon og videreutvikling av grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og ikke minst sosialisering og relasjonsbygging; et sted for praktisk mestring som også skal bidra til å gjøre den enkelte soldat og befalet samt avdelingen mest mulig mentalt robust. For krigens krav er ufra- vikelige – også for en territoriell organisasjon som Heimevernet.

PEDAGOGISK MERSMAK

Kaptein Wergeland startet sin militære karriere i 2002 – i Østerdalen – på det som engang lød navnet Befalsskolen for Hærens kampvåpen. Etter året på infanterilinjene, bar det til Trøndelag som instruktør ved Heimevernets utdanningscenter Værnes (HVUV), som utdannet både soldater og befal spisset mot HVs behov.

– Å undervise gav meg mersmak og var nok mye av grunnen til at jeg er blitt lærer, forteller 40-åringen fra Oslo og ramser opp studier innen idéhistorie, religionsvitenskap og språk som spansk, fransk og engelsk.

SKREKKBLANDET FRYD

Men pliktåret på HVs høyborg for

utdanning gav også «grønn» mersmak, og hun ble innrullert som troppssjef med grad av løytnant i Grønland HV-område i Oslo og Akershus HV-distrikt 02. Etter tretten år som troppssjef ble hun i september 2020 beskikket til områdesjef.

– Om det var stas? La meg heller kalle det skrekkblandet fryd, for jeg føler på et stort ansvar. Den tynger litt ekstra den siste stjerna, for å si det sånn. Jeg er jo militær sjef i Sandefjord med ansvar for tryggheten til mange mennesker, så dette er absolutt ikke noe jeg tar lett på, fremhever Keren, som også er styremedlem i den landsdekkende medlemsorganisasjonen Heimevernssamfunnet.

» Det gjør jo noe med folks motivasjon når de får bedre utstyr – det være seg uniform som håndvåpen.

Kaptein Keren R. Wergeland tilbringer mye tid foran sin PC – også når det ikke er årlig trening eller annen pågående HV-aktivitet. – Over nettet utveksler jeg og staben informasjon for å holde oss mest mulig oppdatert samt holde kontakten og utvikle samholdet.

PERSONLIG EIERSKAP

Noe av det viktigste for sjefen i Sandefjord HV-område er som nevnt innledningsvis at enheten er best mulig mentalt forberedt med tanke på det militære oppdraget. For henne innebærer det at den enkelte under årlig trening og annen aktivitet blant annet klarer å løfte blikket og tenke at «dette gjør vi sammen – vi drar lasset i fellesskap i samme retning for noe større enn oss selv – vi verner om samfunnsverdier og normer». Dette er en del av den mentale bevisstgjøringen og forberedelsen.

– Hvordan vi gjør det er etter min klare overbevisning å trene så reelt som mulig på oppdraget vårt på det aktuelle stedet; at vi gjennomfører for-

skjellige type driller slik at samtlige vet hva de skal gjøre i en skarp situasjon og at de kan gjøre jobben som forventes – og dermed få et personlig eierskap til sin rolle og selve oppdragsløsningen som lag, som tropp og som område. Sist, men ikke minst må det være kvalitet i det vi gjør, for vi kan ikke ha folk som ikke fungerer!

Andre stikkord i hennes lederskap er informasjonsflyt, samarbeid og samhold. – Den enkelte skal uansett funksjon og nivå i Sandefjord HV-område ha best mulig informasjon til enhver tid. Området skal preges av gode samarbeidsforhold og et godt samhold – mellom meg og mine troppssjefer, mellom troppssjefer og lagførere – og at lagføreren har et godt

» Jeg er områdesjef fordi jeg er villig til å dø for de verdiene vi har i dette landet vårt.

forhold til laget sitt, poengterer områdesjef Wergeland.

UTENFOR BOKSEN

Kapteinen kan ikke få skrytt nok av den svært så allsidige sivile bakgrunnen soldater og befal innehar – les: kunnskap, kreative ideer og innovasjon – som tilføres det grønne miljøet og som medfører at det tenkes utenfor den tradisjonelle militære boksen. Dessuten er alt av personell i Sandefjord avbildet og der sivil kompetanse og ferdigheter som eksempelvis språk er nedtegnet, herunder

også interessefelt – ikke minst med tanke på å plassere rett person på rett sted i avdelingen.

PÅ HJEMMEBANE

– Det at sivil kompetanse settes sammen med militære ferdigheter i kombinasjon med kunnskapen om nær teig, altså vår hjemmebane, gjør at jeg har stor tro på Heimevernet. Og legg til forsvarsvilje. Husk at utgangspunktet for organisasjonen vår var at den ble startet fordi folk reiste seg i kampen mot okkupasjon og tyranni.

Kystvakten: Politi og samaritan

Dette var en meget interessant og forfriskende lesning om Kystvaktens historie! Her får vi et unikt innblikk i hele utviklingen fra etableringen av Sjømilitær Oppsynstjeneste i 1907, frem til Kystvakten ble etablert fra 1961. Den er rikelig illustrert med offisielle og private bilder fra hele tidsepoken. Boken er skrevet av Per Eliassen,

og utgitt av Plangruppe Kystvaktjubileum. Eliassen skriver lett og forståelig, og lar oss også ta del i flere morsomme historier imellom alle de varierte oppdrag som har vært utført opp gjennom historien. Alt fra fiskerioppsyn, redningsaksjoner, forlis og episoder med Russiske ubåter, til bilder av alle fartøyer som har vært i bruk fra etablering og frem til i dag. At boken hopper litt frem og tilbake sånn temamessig, gjør den enda mer lesbar og underholdene. Denne boken er et «must» for alle som har tjenestegjort i Kystvakten, og/eller som har interesse for maritim utvikling. Anbefalt lesning! Boken har ISBN 978-82-303-5088-1

Einar Holst Clausen

Norge vant «Iron Spear» nok en gang!

Årlig arrangeres i skarpskytings-konkurranse blant deltagende nasjoner i NATOs EFP Battle Group i Litauen. Norske stridsvogner vant i fjor, men i år tok både våre stridsvogner og stormpanservogner gullet med hjem! Det er rett og slett imponerende. Sjef Hæren har besøkt og inpsisert det norske styrkebidraget, og han forteller; jeg har brukt dagen sammen med det norske styrkebidraget i NATOs EFP Battle Group i Litauen - en god påminnelse om at NATO medlemskapet forplikter både hjemme og ute. Dagens høydepunkt var å møte de to norske lagene som vant «det åpne nord-europeiske mesterskapet» i stridsvogn og stormpanser-vogn klassen. Stolt og imponert!

Lars Lervik sammen med mannskapet på Leopard2 stridsvogna. Foto: Forsvaret

Her står Lars Lervik sammen med mannskapet på stormpanservogna. Foto: Forsvaret

Kongsberg Gruppen og Forsvarets Forskningsinstitutt

LANSERER NY SATELLITTKAPASITET FOR MARITIM OVERVÅKING AV NORDOMRÅDENE

Forsvarets Forskningsinstitutt (FFI) og Kongsberg Gruppen har utviklet instrumenter for satellittbasert maritim overvåking. Som et ledd i satsningen investerer Kongsberg Gruppen i tre satellitter og etablerer Norges første satellittkonstellasjon med unike og verdensledende kapabiliteter.

INVESTERER I SATELLITTKONSTELLASJON BESTÅENDE AV TRE SATELLITTER

Kongsberg Gruppen investerer i tre satellitter som skal produseres av NanoAvionics i Litauen. Satellittene vil utstyres med instrumentering utviklet av Kongsberg Gruppen for å ta inn fartøyers «Automatic Identification System»-rapportering (AIS) og en FFI-utviklet navigasjonsradar-detektor som analyserer fartøyers radarbruk. Ved å sammenstille disse vil man få oversikt over skipstrafikken i området, inkludert å avdekke fartøyer som ikke rapporterer riktige AIS-data. Satellittene vil også ha en krypteringsløsning, utviklet av det norske selskapet Eidel, som gir sikker kommunikasjon med satellittene.

– Norge har havområder som er fem ganger vårt eget landareal. Denne satellittkonstellasjonen med nyutviklede kapasiteter gir Norge styrket kapasitet for overvåking av våre havområder. Dette vil bidra til å ivareta Norges rolle som NATO i Nord, et behov som er ytterligere forsterket i dagens tilspissede geopolitiske situasjon. Samtidig bidrar det til en rekke sivile formål for kontroll i norske havområder. Dette vil også utvide norsk romkompetanse slik at vi får nasjonale kapasiteter og egenevne innenfor det som blir stadig mer kritisk infrastruktur, sier Kenneth Ruud, administrerende direktør ved FFI. Satellittene skal opereres og drives av Kongsberg Satellite Services (KSAT), verdens ledende leverandør av bakkestasjonstjenester. Som et ledd i den styrkede satsingen er også et nytt 6.000 kvadratmeter bygg, med spesialiserte fasiliteter for utvikling og produksjon av produkter som skal ut i verdensrommet, under oppføring på Kongsberg. Investeringen i nytt bygg og de tre satellittene har en totalramme på om lag 300 millioner kroner.

Foto: Platåfjellet, KSAT Svalbard

Medlemsfordeler

• Nordea Direct	Medlemsbank
• Milrab	BFO-priser
• Fjellsport	20%
• Therm-a-Rest	20%
• Arc'teryx	25%
• Osprey	25%
• SATS	22%
• Norsk Uniform	20%
• VISMA-avtalen	Over 30 rabattavtaler
• Advokatbistand	15 t gratis årlig
• Høyskolen Kristiania nettstudier	Rabatt for deg og din familie
• CTC Bilpartner	Leasing/Langtidsleie
• Hotell	Ulike hotellkjeder

Se flere rabatter på
www.bfo.no/medlemsfordeler

AV JOHN BERG, MAJOR (R)
Forsvarsanalytiker

INGEN FLYFORBUDSSONE

Berlinblokkaden, her kommer varer med amerikansk transportfly.

Internasjonalt har vi en del eksempler på flyforbudssoner og lignende, formelle og uformelle, ordninger. Under Berlin-blokkaden 1948-49, der Sovjetunionen sperret vei, jernbane og vannveier fra Vest-Tyskland og gjennom den sovjetokkuperte østsonen for å sulte byens befolkning til underkastelse, ble det opprettet en luftbro fra Vest-Tyskland med to luftkorridorer inn til byen og en ut. Luftbroen vant og sovjeterne måtte åpne de landveis forbindelsene igjen. Transportflyene som gikk i en kontinuerlig strøm til byen kunne ofte observere sovjetiske jagere som fly tett opp til korridorene, men de holdt seg utenfor fordi de amerikanske og britiske jagerfly-styrkene i Vest-Tyskland var overlegne.

Under Korea-krigen 1950-53, formelt en FN-krig, etablerte FN Yaluelven som nordre grense for allierte flyoperasjoner. Elven går grovt sett langs grensen mellom Nord-Korea og Kina og FNs motiv var å unngå full krig med Kina. I praksis betød dette at jagerflyene på nord-koreansk side i krigen, stort sett Mig-15 og ofte med sovjetiske flygere, ble bevilget et friområde. Dette resulterte snart i at spesielt amerikanske jagerflygere fikk «synsproblemer» når de nærmet seg Yalu; de «så ikke» elven og forfulgte ofte fiendtlige fly inn i kinesisk luftrom. Et antall Mig-15 ble skutt ned over Kina. Fra vår egen tid kjenner vi flyforbudssonene over Bosnia, Irak og Libya. Disse var «No-Fly Zones» i egentlig betydning.

Et problem som overses i norsk mediedebatt om en flyforbudssone over Ukraina er Hvite-Russland.

MIG 15.

Russiske fly avfyrrer ofte kryssermissiler ikke bare fra russisk luftrom men også fra hvite-russisk luftrom. De krysser med andre ord ikke grensen inn i ukrainsk luftrom; det gjør imidlertid kryssermissilene de avfyrrer. I tillegg er forholdsvis store russiske fly- og helikopterstyrker stasjonerte på hvite-russiske flybaser. I Air Forces Monthly mai 2022 bringer Tom Ripley et satellittfoto som viser 32 russiske Sukhoi Su-25 «Frog-foot» nærstøttefly på flystasjonen Luninets i Hvite-Russland, et som viser to Beriev A-50 «Main-stay» AWACS-fly og et Iljushin Il-76 «Candid» transportfly på Baranovichi flystasjon (nær Minsk) og to fotos av 63 Kamov Ka-52 «Hokum» og Mil Mi-24 «Hind» angrepshelikoptre og Mil Mi-8 «Hip» taktiske transporthelikoptre på Bolshoi Bokov flystasjon. Et foto viser desuten en Førpost væpnet drone på eller like ved Luninets, der det også skal befinne seg fire «Hokum» og fire «Hip» helikoptre (ikke avbildet). Alle disse flyene og helikoptrene opererer med andre ord fra trygge flystasjoner i Hvite-Russland og inn over Ukraina. Det er ikke lett å se for seg en flyforbudssone som vil innebære tiltak for å holde disse luftstyrkene ute fra Ukraina, uten at man risikerer at Hvite-Russland blir trukket inn i krig med NATO.

Det overraskende angrepet på Hostomel flyplass allerede om morgenen på krigens første dag, 24. februar, med luftlandetropper fløyet inn med «Hip» helikoptre støttet av Hokums», hvorav et ble skutt ned med 9K38 Igla MANPAD, kom fra to fremskutte feltflyplasser nær Mazyr i Hvite-Russland, ca. 100 km unna Hostomel. Hostomel ble som kjent gjenerobret etter harde kamper.

Ukrainas grense mot Hvite-Russland er på nær 1.100 km. Den russiske deployeringen av fly og helikoptre til hvite-russiske baser begynte i januar, under dekke av en felles øvelse. Det ble også deployert S-400 (SA-21 «Growler») langtrekkende luftvern missilsystemer til fire hvite-russiske flystasjoner. Fra 27. januar ble nyeste versjon «Flanker» jagere, Sukhoi Su-35S overført fra Fjerne Østen til Hvite-Russland, ni av dem til Baranovichi. Deretter fulgte andre kampfly, blant dem et mindre antall Sukhoi Su-34 «Fullback» langtrekkende jagerbombere til Lida flystasjon. En rekke andre flystasjoner i Hvite-Russland er også blitt brukt.

Det kan vel argumenteres for at deployeringene til Hvite-Russland neppe hadde til hensikt å komplisere vestlige vurderinger av en eventuell flyforbudssone. Snarere var nok dette ledd i planen om en meget rask okkupasjon av det aller meste av Ukraina, Kyiv inkludert, der man ventet at USA, Nato og EU ikke ville rekke å reagere.

Russisk jagerfly SU 25.

Russisk angrepshelikopter Mi 24 Hind.

Russisk transporthelikopter Mi 8.

MANPAD 9K38 Igla.

Russisk jagerfly SU 35 S.

Russisk jagerfly SU 34.

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

Last ned Offisersbladet-appen – få en annerledes leseopplevelse!

Den nye App'en heter **Offisersbladet+**, og skal fungere på iPad, Androide lesebrett og alle typer mobiltelefoner

Last ned utgavene og du har ditt eget Offisersbladet-bibliotek.

Fremragende bildekvalitet på lesebrett-utgaven, og tekstspalter du selv drar opp med fingeren.

Offisersbladets app!